

העולם הזה

**האם
אפשר
למנוע
זאת?**

מדור זה מספר לך, בדרך כלל, על מה שהתרחש מאחורי הקלעים של סיפורים שהתפרסמו בהעולם הזה. היום, לשם שינוי, הוא מוקדש לסיפור שלא התפרסם. זה התחיל ביום הראשון בשבוע שעבר. בשעות הצהריים, לקראת הישיבה היומית, נכנסו חברי המערכת בזה אחר זה למשרד כשבפיהם סיפור כמעט זהה. "תשמעו", אמר אחד, "נסעתי עכשיו באוטובוס, וכל הנוסעים כמעט השתגעו. שידרו ברדיו על שופט שפסק כי יצאניות חייבות לשלם מס־הכנסה... זו ידיעה לא נורמלית. מוכרחים לספל בזה". עוד זה מדבר וחברו מספר: "נסעתי בדרך למערכת וכמעט התנגשתי... שוור ברדיו סיפור שלם על פסקדין עקרוני של שופט שחייב זונה לשלם למס־הכנסה מס מלא על הכנסותיה מזנות..." לפי התגובות המבטלות, הבין האיש שכולנו שמענו כבר את הסיפור.

בירור קצר העלה כי הידיעה לא שודרה במהדורת החדשות אלא במסגרת המדור במיקצב יוצר בשידורי ישראל, שם מספר מדי שבוע עורך־הדין החיפאי ישראל גיל, לקחים מעניינים ממשפטים העוסקים בענייני עבודה, מיסים וביטוח־לאומי. באותו יום ראשון, היה מדורו של גיל, במישור הממומן על־ידי משרדה־עבודה, מוקדש לשאלה המעסיקה ודאי שיכבדה נכבדה של עובדות בישראל: האם פרוצה חייבת במס הכנסה על הכנסותיה מזנות?

הסביר גיל ברדיו בלשון מליצית ובפאתוס שזינע את כל שומעיו: הייתי עד ראייה ושמיעה לדיון על נושא זה בבית־משפט מחוזי. יושבתי על ספסל הפרקליטים והיכיתי לתור של משפטי. לפני התברר ערעור של יצאניות (צעירה ויפה) על החלטת פקיד השומה להטיל מס על הכנסותיה מזנות במשך כמה שנים.

טענתה העיקרית היתה: נכון, אני פרוצה וזו עבודתי הקבועה. אולם אי־אפשר להטיל עלי מס־הכנסה כיוון שאני עוסקת במקצוע בלתי־מוסרי ואפילו בלתי־חוקי. צריך להניח לי, לא ייתכן שאוצר המדינה יספוג מיסים מפרוצות, סרטורים, גנבים ושאר עבריינים. הרי זה כאילו מכירים דה־פאקטו בעבריינותם ונותנים להם גושפנקא חוקית. אם הזנות אסורה — שתהיה אסורה גם כלפי מס־הכנסה.

הנושא כל כך עניין את גיל, שהוא פרקליטה של מועצת־פועלי־חיפה, עד שהטריח את עצמו, לדבריו, ובא גם לשמוע את פסק־הדין באותו משפט. סיפר גיל על מה שהיה אז: השופט המחוזי הנכבד דחה את כל טענות הפרוצה ואישר את השומות שקבע פקיד מס־הכנסה.

ראשית, קבע השופט, מעשיה של פרוצה זו אינם בלתי חוקיים אלא בלתי מוסריים. הזנות כלשעצמה איננה בלתי חוקית. מה שבלתי־חוקי הוא לשדל גבר לקיים יחסים עם פרוצה תמורת תשלום, להיות סרטור ולנהל בית־בושת. עבירות אלה לא הוכחו בבית־המשפט. להיפך, הפרוצה טענה שהיא עבדה כבודדה. קבע השופט: התעסקות במשלח־יד בלתי מוסרי אינה מונעת הפעלה מס על ההכנסות. לדעת השופט גם גנב העוסק דרך קבע בגניבות חייב במס־הכנסה על גניבותיו. סיכם גיל: למעגל נישומי ומשלמני מס ההכנסה הצטרף חוג אמיד למדי של מאות פרוצות וסרטורים. זה ודאי לא יגדיל את מספר הפרוצות — אבל יגדיל את סכום האתגור, כי הברוטו שלהן כבר איננו נטו. ואולי יבוא יום והן גם תחוייבה לנהל ספרים וכרטיסי לקוחות?

סיפור ישרן

הסיפור נשמע פנטסטי ופיקנטי. ניסינו לברר מי השופט שנתן את פסק־הדין הסנסציוני. בשיחה טלפונית עם גיל, סירב הפרקליט להרבות בפרטים. כל מה שהוא יכול היה לספר לנו היה שהוא יקלע אל המשפט באקראי וכי השופט היה השופט המחוזי התל־אביבי שלמה לבנברג. הוא הבטיח שעוד בי אתו יום ישלח אלינו את החומר המלא על המישפט.

שירותוט השער שדא הופיע
נושא פיקנטי

אבל בעוד אנו משתעשעים ברעיון, חזר כתב בית־המישפט ובפניו סיפור מאלף. אף אחד מפקידי בית־המישפט בי תל־אביב לא זכר שנערך לאחר רונה איוה דיון שהוא בתיק בו תבעו שילטונות מס־ההכנסה נסה מיסים מזונה. כאשר נשאל על כך השופט לבנברג עצמו, השיב בחיוך: "זה סיפור ישרן. כל סטודנט למישפט מספר אותו לחברו".

האם הסיפור אינו נכון? "כן, הוא נכון", השיב השופט. "אבל נתתי את פסק־הדין הזה לפני 13 שנים. מס־הכנסה תבע מבעלת־מזנון, בשם וסרמן, לשלם מס על 15 אלף ל"י שהשקיעה במזנון שהקימה ליד כיכר מוגרבי. היא היתה אשה כבת 60, וטענה שאינה חייבת במס מפני שהרוויחה את הכסף כאשר היתה צעירה ומכרה את גופה לדיפלומטים. פסקתי על האשה, אשר נפטרה בינתיים, לשלם מס, מפני שגם אזרח, המרוויח ממסחר דולאריים בשוק השחור, חייב לשלם מס. אני חושב שעורך־דין גיל, שסיפר את המעשה הזה ברדיו, שמע או קרא על כך, כמו כל עורכי־הדין, ולא היה נוכח בכלל באולם בית־המישפט. באותה תקופה הוא אולי לא היה עורך־דין אפילו, ובכן, המדובר היה באשה בת 60, לפני 13 שנים ולא יצאנית, "צעירה ויפה", כדברי גיל. חייכנו בקוצר־רוח לחומר המישפטי ששלח לנו גיל. כעבור כמה ימים קיבלנו את נוסח הנאום שלו ששודר ברדיו. לא הוזכר בו כלל כי מדובר בפסק־דין שניתן לפני 13 שנים ושלא יושם בינתיים כלל על־ידי שילטונות המס לגבי פרוצות. הצטערנו שלא היה ביכולתנו לספר לך סיפור עסיסי ומקורי זה.

העולם הזה 1834

חג חנוכה על אנית הנוסעים "דן"

נשף חנוכה ענק עם:

- ★ אורי זהר
- ★ ששי קשת
- ★ צביקה פיק
- ★ דרורה חבקין
- ★ סולימן הגדול
- ★ משה נוי
- ★ אריק אינשטיין
- ★ שלמה ארצי
- ★ גבי שושן
- ★ דודו דותן
- ★ הצ'רצ'לים
- ★ האלמוגים

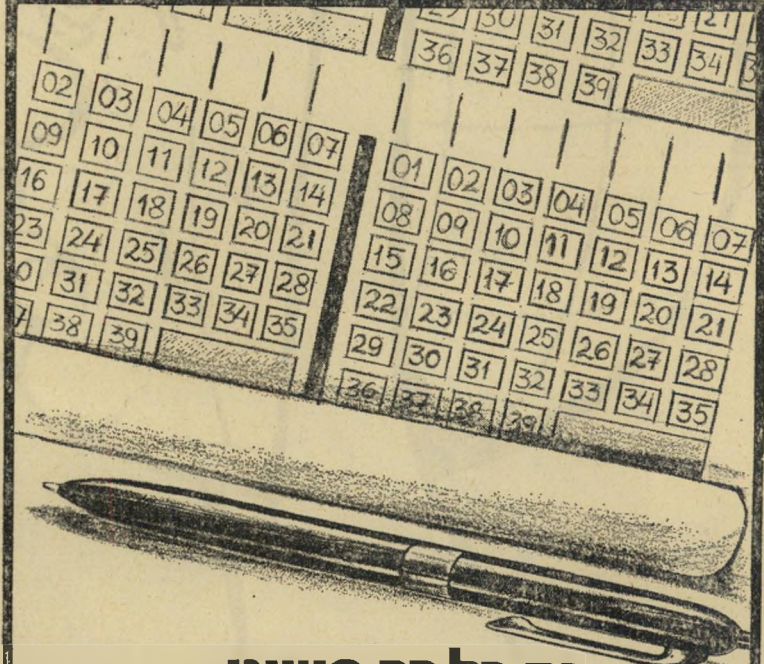
סוף שבוע שכולו חג

דיסקוטקים • ברים • סרטים
הופעות • תזמורות • ריקודים
ילדים: תיאטרון בובות, קסמים, סרטוני פופאי, חידונים ופרסים. שעשועים על־ידי תמר לנצר ועמוס שהם.

בנוסף לארוחות המלאות והכיבודים של תה־מנחה, אוכל ושתיה כיד המלך במשך כל הנוסף.

אולמות האוניה ותאי המגורים עם מיזוג אויר מלא. עליה לאוניה בנמל חיפה יום ו' 1.12, בין 2.30—3.30 אחה"צ. ירידה מוצאי שבת 2.12, שעה 5.00—6.00 אחה"צ. כרטיסים במשרד "צמרת" בע"מ, רח' נצח ישראל 9 ת"א, טל. 229523, 229377 וב"רוקוקו", "לאן", "כנף", "הדרן" וב"קסטל".

הנחות למפעלים, מוסדות ומאורגנים
סיווג בטיחות א.א. — א.מ.דן (1964)

זה כל כך פשוט...

מה יותר קל מלהשתתף בהגרלת הלוטו. תמורת 50 אגורות תוכל לשמון 6 מספרים בכל אחת משתי הטבלאות שבטופס.

עשה חישוב פשוט פעולה בת שניות ספורות. מביאה לך סיכויי השתתפות בזכייה בת 75,000 לירות בפרס הראשון ואלפי לירות ביתר הפרסים.

זה כל כך פשוט.

השולח הזה עמוד 3

מדוע פורק גי'עדן?

ח"כ מת (גח"ל): אדוני הו"ר, כנסת נכבדה. עלי להזעיק את הכנסת לרגל שערורייה חסרת-תקדים. נפל לידי ספר שהוצא מטעם משרד רד החינוך והתרבות, ובו עלילות שפלות וגת' עבות. בספר זה, בראשית, מאת אחד מ. רבנו, נאמר כאילו הרג קין את הבל. אני תובע דיון דחוף!

ח"כ כגלד (גח"ל): אתם מרעילים את נפש הנוער! בוש! וחרפה!
השר בארון: משרדי מוכן במועד הראוי להוציא לאור גירסה אחרת, שבה הורג הבל את קין. כל אחד יוכל לבחור בגירסה המתאימה להשקפתו. אנחנו חיים בחברה פלורליסטית. אבל אני עומד על זכותו של ידיד, מר מ. רבנו, להביע את דעתי...

ח"כ כגלד: דבריי דברי הבל!
השר בארון: אני רואה עליך אות קין!
ח"כ שמיר (המרכז הקיצוני): בוגדים! אתם שיתפתם פעולה עם הנהגה!
ח"כ תבור (המערך): אתם הלשנתם ל-אדוני!

(המולה כללית. צעקות.)
ח"כ מת: אני דורש לגנוז את הספר!
השר בארון: אני רוצה להזכיר לבית ש-תמכתי בהעלאת עצמות קין לארץ. אמנם הכנסנו לבתי-הספר דברים רבים של הבל, אבל אנו מעלים על נס גם את המעשים של קין. כאיש הקיר בוץ המאוחד, אני מתייחס אל קין כאל עובד-אד' מה נאמן...

ח"כ כגלד: זהו ספר של אחדות-העבודה! אתם רוצים לרכוש את קולות רועי-הצאן!
ח"כ שמיר: מי אכל את התפוח? אני דורש חקירה!
ח"כ תבור: אתם עשיתם טירור בגי'עדן! צעקות מספספי גח"ל: רוצחים! בוג' דים! נחשים!
קריאות מספספי המערך: פורשים. (המולה כללית. הו"ר ירמיהו דופק בפטיש. הפטיש נשבר.)

נשמע השבוע ב-
"שוק ההחלפות"
של העיתונאים ב-
בית סוקולוב:
"תשמע, אני מר-
כן לתת לך שתי
חוברות על ה-
פלמ"ח של משרד-
החינוך בשביל חוב-
רת אחת של "לאן
מוליך בן-אחרון?"
"אתה מצחיק או-
ת? זה סחורה זה?
תביא חוברת אחת
של העיר ימית של
דיין ותקבל שלוש
של בן-אחרון."

יש רגליים לדבר

נשמע השבוע באסיפת בחי-
רות של אחת מסיעות המפד"ל
לקראת הבחירות לוועידת ה-
מפד"ל:

הנואם: "נציגי המפד"ל
חייבים להיות אנשים יראי-
שמיים, רודפי-צדק ושונאי
בצע..."

קריאת ביניים: "זה ב-
סדר עם יראי-שמיים ורודפי-
צדק. אבל איפה לוקחים שוני-
אי-בצע?"

הנואם: "בעד כסף טוב
נמצא, אם ירצה השם, גם
שונאי-בצע!"

נופלגת הפריון

בהזדמנות פומבית ב,חוג הדוברים" בירוש-
לים, נשאל מזכ"ל ההסתדרות, יצחק בן-אחרון,
מה עושה ההסתדרות להעלאת מוסר העבודה.
בן-אחרון השיב בפרוטרוט, שכך-וכך נעשה
להגדלת הפריון, והצמדנו את הפריון, והדבקנו
את הפריון, וכך-וכך נעשה להגברת הייעול וכו'.
להערת השואלת הנכבדה, כי היא לא הת-
כוונה לפריון וייעול, שאל בן-אחרון: "אם לא
פריון וייעול — אז מה זה, מוסר עבודה?"
אז השואלת, כך סיפרו לי, אמרה: "שום דבר.
פרטים קטנים, כמו: אהבת העבודה, אושר
בעבודה, וזהו..."

עליזה פרץ בן-אחרון בצחוק גדול ואמר:
"אהבה!! אני מכיר רק אהבת-אשה. בקשר
לעבודה אני מציע שנשתמש בערכים מודרניים,
שאפשר למדוד אותם, כמו פריון וייעול".
הסיפור הזה זעזע אותי.
לאיפוא הלכו האידיאלים? מתי זה קרה?
איך, איך, איך? אני באמת לא יודע. אבל
מה שברור זה, שהם לא רק הלכו. הם השאירו
פס. אוף! זה נורא. נורא.
אז אם היום מה שהכי חשוב זה הפריון,
שהוא ה"ערך מוסרי עליון" — אז אולי נעשה,
בהתאם, קצת שינויים בקונסטלציה של חיינו?
למה לקרוא לה בשם המיושן — "מפלגת
העבודה"? יותר טוב: "מפלגת הפריון". ולמה
"ההסתדרות העובדים", מושג שעבד עליו הקלח.
אולי, למשל, "ההסתדרות הפוריים העבריים ב-
א"י". למה לא? זה יותר מודרני. ואולי גם
"חברת הפוריים", ה"האינטליגנציה הפורה"
ו"ארץ-ישראל הפורה", ואולי גם "שיכון הפור-
רים", ולהוצאת הספרים — "עם פורה",
ולזה שמגיע לו רכב מהממשלה נקרא — "פורה
נדרש", ולהוא מנתניה — "פורה בן-עמי".
לשיפור החיים ולגיוונם — בואו נהיה קצת
יותר מודרניים. באמת!

מודעה, העלולה להופיע בימים הקרובים במדורי ה-
"דרושים" בעיתונות היומית:

דרוש
צעיר נמרץ, רגיש, זהיר, חשדן ובער-
יוזמה, בעל השכלה אקדמאית, שאינו חושש
מפני אתגרים. משכורת נכונה. דא דרוש נסיון
קודם. התפקיד: פותח מעטפות-דואר.

הגנרל פראנקו מקבל מיסדר של הצבא הספרדי

יחס משרד התיירות כלפיהם, שאינו מתייבץ, לטענן
תם, להגנת שמם המקצועי ומפקח בחומרה יתרה על
טובות ההנאה שהם מקבלים.

עתונאים

בשירות המודיעין

להחלטת מועצת העיתונות שתיקנה את תקנון
האתיקה העיתונאית וקבעה כי: „לא יישמש עיתונאי
כמודיע ולא ישרת שירות מודיעין כלשהו“ נוספה
פיסקה שהוחלט לא לפרסמה ולשומרה בסוד: מותר
לעיתונאי להיות מודיע של שירותי הביטחון וכן
של המודיעין הצבאי.

גם הסעיף האומר, כי „לא יכתוב, לא יפרסם ולא
יחתום עיתונאי על כתבה כמודיע גלוייה או סמוייה,
המתפרסמת בעיתון תמורת תשלום“, עורר בעייה.
מה יהיה לגבי תעמולת בחירות?
בסוגייה זאת הוחלט לכנס שוב את מור
עצת העיתונות כדי למצוא דרך בה יוכלו
העיתונאים לעסוק בתעמולת בחירות בשכר.

המשטרה מפעילה

לחץ על שופטים

מפקד מישטרת מחוז תל-אביב, ניצב
דוד עופר וראש מדור התביעות במחוז, ניצב
צבי-מישנה יהושע וולפסון, כינסו לפני כן
שבועיים את השופטים במחוז תל-אביב כדי
לתבוע מהם החמרה בעונשים שהם מטילים
על עבריינים מורשעים.

בכנס שנערך באחד האולמות בהיכל המישפט
בתל-אביב, התממך עופר, כי למרות מאמצי המיש-
טרה והוצאותיה הכבדות בלכידת עבריינים, נוטים
השופטים להקל בעונשים שהם מטילים.

בעקבות כנס זה נערך יומיים אחר-כך כנס חיר-
ום של עורכי-הדין הפליליים, שהתלוננו כי המיש-
טרה מפעילה נגדם טירור וכי השופטים מגבילים
אותם בניהול ההגנה על לקוחותיהם אפילו בתיקים
של פשעים חמורים ביותר. בתגובה על כך אמר
דובר מישטרת מחוז תל-אביב, רק-פקד עמוס ארי-
א: „זה מצחיק, אני לא מאמין שהיו דברים כאלה.“

אין מו"מ על

מכירת העתון האידי

מסתבר כי בניגוד לידיעה קודמת לא מתנהל כל
משא-ומתן בין הליברלים העצמאיים לבין בעלי הי-
שבועון האידי יידישע צייטונג על רכישת העיתון
או שותפות בו.
מהנהלת השבועון נמסר, כי העיתון הוא על-
מיפלגתי ואין כוונה להיכנס לשותפות עם גורם פרי-
יטי כלשהוא.

אתיקה, שמתיקה -

העיקר לנוסע!

ביום בו פורסמו השינויים בתקנות האתיקה של
העיתונאים, הקובעים, בין השאר, כי עיתונאים
לא יפנו אל חברות טיסה לבקש כרטיסי טיסה
אלא באמצעות עיתונם או אגודת העיתונאים, המ-
ריאו שבעה סופרים מדיניים של העיתונים היו-
מיים ורשות השידור לארצות-הברית כדי לסקר
שם את מערכת הבחירות.
כל השבעה יהיו אורחיה של ממשלת
ארצות-הברית, שנאצרה להיענות לדחי-
צים שהפעילו העיתונאים על השגריר
רות האמריקאית בישראל.

ערב נסיעת הקבוצה נמתחה על חבריה ביי-
קורת חריפה באגודת העיתונאים בירושלים. במר-
קד הביקורת עמד חגי אשר, הסופר המדיני של
דבר, שהוא ראש ועדת קשרי חוץ של האגודה,
שאירגן את הנסיעה.

אשר הצליח לארגן את כרטיסי הטי-
סה לקבוצת העיתונאים באמצעות מיש-
טרה תחבורה, שתבע מחברת טו-ווי-איי.
כרטיסי טיסה המגיעים בדרך-כלל לשרי
ממשלה. רק מקרה הוא כמובן, שענייה
אשר, אשתו של חגי אשר, היא מנהלת
התחבורה ומזכירתו האישית של שר-
התחבורה שמעון פרס.

של השרים מיכאל חזני ויוסף בורג, באמצעות שפע
של מקורות כספיים.

ראשי העבודה היו מעוניינים בניצחונם
של חזני ובורג המתונים כדי לחסום את
עלייתם של החוגים הימניים-קיצוניים כי
מפד"ל.

איסר הראל

הפסיק פעילות בע"מ

ח"כ הרשימה הממלכתית איסר הראל הפסיק לאחר-
רונה את השתתפותו הפעילה במוסדות מילגתו.
הפסקה זו אינה על רקע מניעים רעיוניים,
אלא כנראה כתוצאה מסיבות רפואיות.

איסר אינו משתתף בדיונים כפי שהיה נוהג עד
כה ובמקום הטרויקה ששלטה במפלגה, מנהיג אותה
עתה הצמד יגאל הורוביץ וזלמן שובל.

ככל הנראה תופיע הרשימה הממלכית
תחת גם בבחירות הבאות מאחורי הסיסמה:
„משה דיין לראשות הממשלה“.

סיכוי לנשואין

של משה דיין?

עם בחירתו של הרב שלמה גורן כרב הראשי,
עשוי אולי להימצא פיתרון לבעיית נשואיו של שר-
הביטחון משה דיין עם ידידתו רחל כורם (רבינוביץ').
מסתבר כי אחת הבעיות שמנעו עד כה
נשואין בין השניים היא העובדה שככתב

שובו של האב האבוד...

הגט של רחל כורם נרשם כפירוש שהיא
אסורה בנשואין לבעלה ובועלה.

במישפט הגירושין שהתנהל בשעתו בינה לבין
בעלה, עורכדין ירושלמי ידוע, על רקע יחסיה עם
משה דיין, דאג הבעל שירשם בפרוטוקול במפורש
שמו של דיין — דבר המונע ממנו לשאתה לאשה.

עתה, עם מינויו של גורן, שהוא ממקור
רבי של דיין, יצטרך הרב הראשי לאמץ
את מוחו כדי למצוא פיתרון להכתי מת-
אים שיאפשר את נשואי דיין.

צפויה שביתה של

מורי הדרך

שיבושים חמורים עקולים להיגרם לתנו-
עת התיירות בארץ אם יגשימו מורי-הדרך
לתיירים בישראל את איומם לשבות כשיא
עונת התיירות — בתקופת חג המולד
הקרוב.

מורי-הדרך עומדים כנראה לשבות במחאה על

סכנה צפויה

למטוסי לוב

כמה מדינות אירופאיות עומדות ליועץ
לאזרחיהם שלא לטוס במטוסי חברת התעו-
פה הלובית, שכן לפי אינפורמציה שהגיעה
אליהן עקולים מטוסים אלה לשמש כיעדי
תקיפה של אירגונים אלמוניים כאירופה.

טרם נקבע

השגריר בוויינגטון

עדיין לא הוכרע סופית מי יבוא במקומו של יצחק
רבינ, בינאר הקרוב, כשגריר ישראל בוויינגטון.
גולדה, שטרם העלתה מחדש את תביעתה למינוי
מנכ"ל משרדה, שמחה דיניץ, לתפקיד, פוסלת

בסיטונות את כל המועמדים המוצעים על-
ידי שרי-החוז אבא אבן, למרות שאבן נתן
מך בהצעותיו עדידי מרבית שרי העבודה
בממשלה.

בכלל נעשתה גולדה בשבועות האחרונים רגישה
מאוד, נוטה לראות בכל התנגדות לדעתה עלבון אישי
והוכחה לכך שאין היא זוכה לגיבוי ותמיכה מחבריה.
כתוצאה מכך מתנהגים השרים עם גולדה בכפפות של
משי, משתדלים לא להבליט את אי-הסכמתם עם
דעותיה, כמו כפרשת מינויו של דיניץ, שלדעת
רובם הוא נטול כל כישורים לתפקיד המוצע.

העבודה הזרימה

כספים לחזני?

בעקבות תוצאות הבחירות לוועדת המפד"ל עשו-
יות לצורך תביעות לחקור שמועות, כי גורם מחוץ
למפלגה התערב במהלך הבחירות, באמצעות חו-
רמת כספים, כדי לקבוע את תוצאותיהן.
לפי טענות אלה, המושמעות בעיקר מחוגי הצעי-
רים, סייעו גורמים במפלגת העבודה לסיעת למיפנה

קפה טורקי עלית

תמרורים

נחוג • במסיבה שנערכה במועדון לילה ברוטאח-אגרון שעל שפת אגם טגרן, יום-הולדתה ה-30 של השחקנית-זמרת הר

דליה לביא
חדש וגם ישן

ישראלית המתגוררת בגרמניה דליה לביא שהופיעה באותו ערב בפני 400 האוהדים בשירים הישנים והחדשים שלה.

נחוג • במסיבת הפתחה שערכו לה ידידיה האמנים, יום-הולדתה ה-32 של האמרגנית מרים עזיוני, שהיא בוגרת סמינר לוינסקי, היתה מרכזת לישכת האר מנים של צה"ל, עבדה אצל גיורא גודיק, היתה שותפה של האמרגן הוותיק משה ואלין ומנהלת עתה את תיאטרון יובל, הנקרא על-שם בנה.

נחוג • יום-הולדתו ה-37 של הצייר משה גת, יליד חיפה, בוגר בצלאל שהשתלם במשך חמש שנים אצל גדולי הציירים בארצות-הברית.

נולד • בלוס-אנג'לס, לבדרן הישראלי מייק בורשטיין ולאשתו אידית, בן שני.

נחוג • במסיבה שנערכה בניר-יוק בנוכחות 60 אורחים ביניהם רון קנדי, אמו בת ה-82 של הנשיא הנרצה ג'ון קנדי, יום השנה הרביעי לנישואיהם של ז'קלין קנדי-אונאסיס ואיל-הספנות היווני אריסטוטלס אונאסיס.

עומדים להינשא • בנם הבכור של אלוף פיקוד המרכז רחבעם ("גנדי") זאבי ואשתו יעל, פלמה זאבי המשרתת בצה"ל כקצין בסירת וחברתו מזה שלוש שנים החילת שהספיקה כבר להיות דוגמנית, עליזה זיסקינד.

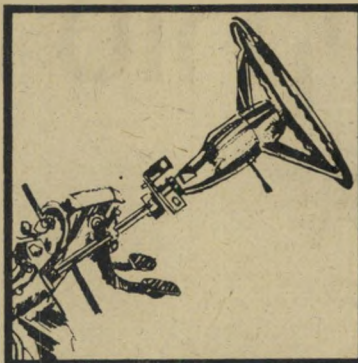
נישא • מחבר ספרי המתח וההרפתקאות אליסטייר (תותחי נברון) מאקי-ליין ועוזרת ההפקה של הסרט אי הדור בים המבוסס על סיפורו החדש של מאקי-ליין, מרי מארסל גיאורגיוס. אלה הם נישואיו ברביעית של מאקליין ובשלישית של מרי גיאורגיוס.

נפטר • בביתו בתל-אביב, מהתקף לב, בגיל 63, העיתונאי נתן גורדון ששימש כראש הסניף הישראלי של סוכנות הידיעות הצרפתית. יליד וארשה, למד בקופנהאגן, היה מ-1929 עד 1939 כתב דיילי אסטרוט הלונדוני והפוליטיקן הדגל ב-1939 עלה לארץ ואחרי מלחמת העולם השנייה קיבל שני אותות הצטיינות: אות החופש של המלך כריסטיאן הדני ואות כבוד של ממשלת איטליה. בארץ שימש גם ככתב הארץ וידיעות אחרונות.

נפטר • בביתו החולים דונלד ביפו, בגיל 66, הסופר האידישאי יחיאל קר שגולד בווארשה, גדל בבית חסידי, כתב את שיריו הראשונים בשפה הפולנית, היה מנהל מרכז הייעוץ הפסיכודינמי במוסדות טאו בווארשה, עבר ב-1948 לפאריז ועלה לארץ ב-1951, זכה בפרס איציק מאנגר ליצור בלשון אידיש ביש ראל, על "פאנורמה של חיוניות יהודית, מתוך ראייה ערה וכוזת שיקוף אמנותי" שעיצב בכרכים של פרוזה, מסה ופיוט.

נפטר • בביתו באיסטון, קונטיקט, מהתקף-לב, בגיל 83, איגור סיקורסקי שהיה מחלוצי תעשיית המטוסים ומייסד חברת מסוקים הנושאת את שמו.

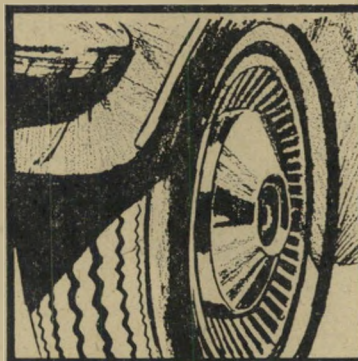
הכ רכב לחורף

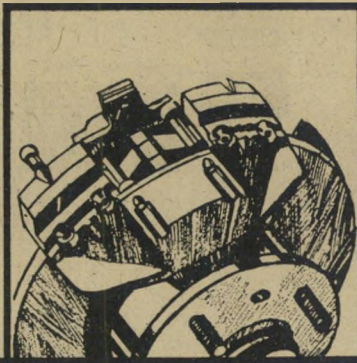
הגה

תוית ביקורת תודבק על כל רכב שיבדק במוסך וימצא במצב תקין. זכור כי במשך המבצע תגביר המשטרה את הפיקוח על תקינות הרכב בדרכים. רכב שימצא בלתי תקין יורד מהכביש ובעליו יתבע לדין.

צמיגים

אורות

בלמים

מבצע בדיקות רכב לחורף נערך גם השנה בכל המוסכים המורשים תמורת תרומה לאיל"ן בסך 3 ל"י. אל תדחה בדיקת הרכב והכנתו לחורף לרגע האחרון! מסור רכבך לבדיקה עוד היום!

מגבים

עבור את החורף בשלום

משרד התחבורה • המועצה הלאומית למניעת תאונות • איגוד המוסכים בישראל

למה, למה, עוד לא קניתי Nakayama?

הקלה לגבך הכואב בעזרת Nakayama החגורה היפנית למות

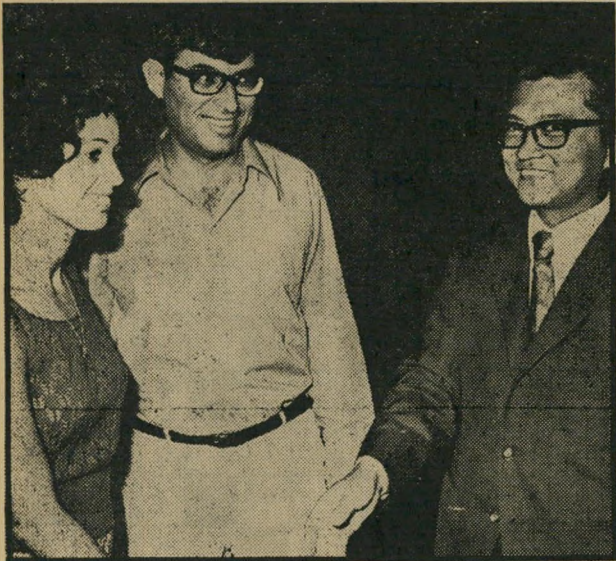
להשיג בבתי הכליבו של "המשביר לצרכן", חנויות הספורט, בתי-מרקחת וחנויות לאורטופדיה.

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהל: תל-אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134 • מען מברקי: עולמפרס • הדפוס: החדש בע"מ, ת"א, רח' בן-אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלושוח: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המריל: העולם הזה בע"מ.

ITT
SCHAUB-LORENZ

מקלט הטלוויזיה הטוב בעולם!

מחלקה מיוחדת לשרות ולמכירה לעולים חדשים פטורים ממס. הסוכן הבלעדי לישראל: כנורי בע"מ ת.א. רח. פרץ 4

יצחק לבני (במרכז) מפקד גליצה"ל היה בין האורחים הרבים שבאו למסיבה שערך כתב החוץ של העיתון הפורמזי בטאון סין החופשית אלברט יא (מימין) בנג'ו חויליתו ברמת גן, לכבוד יום העצמאות של טייוואן. בארץ אין נציגות רשמית של טייוואן, לכן החליט אלברט יא לייצג את ארצו ביום חגה. לבני בא למקום יחד עם ידידתו עויד אתי פוירשטיין.

ליווה אותו לחדר שהעמיד המלון לרשותו.

פסוקי השבוע

● **מזכ"ל ההסתדרות יצחק כניאחרון:** "יום אחד פנתה אלי רופאה עצמאית ור התלונה כי העוורת שלה מרי וויחה יותר ממנה, משום שאיש אינו מתחשב בשנות הלימודים הרבות שלמדה. אמרתי לה: גברתי, את בחרת במסלול הר"לאינכו".

● **פרוצה לעיתונאי מני חם תלמי:** ששאל אותה מה עושה בעלה: "רואה חשבון. כל ערב סופר את הכסף שאני מביאה לו".

● **המועמד הדמוקראטי לנשיאות ארצות הברית ג'ורג' מקגאוורן,** באסיפת בחירות: "...נספק מקורות עבור דה לכל המסוגלים והמוכנים לעבוד. נוציא לגימלאות הבטיחה רק שני אנשים: ריצ'ארד ניקסון וספירו אגניו".

סים שהיה אז בן 24. ניסים הצעיר עשה את מלאכתו על הצד הטוב ביותר ורק עיוות משפט אחד: כשדבר הרב מי מן על גבולות הארץ מן הר פרת ועד נהר מצריים, ריכך ניסים את דבריו. אנשים שכך חו במקום מספרים שמיומן נזף בניסים על התיקון, בו הרגיש למרות שלא ידע אף מילה ברעבית.

● **התרגשות רבה עורר הי שבוע בבית מעריב מאמר ש פורסם בהארץ.** היה זה מאמר מאת **אלי לנדאן**, סופרו הצי באי של מעריב, אשר מאז הוראשם בפריצה לפני שנה, אין מעריב מוכן לפרסם את מאמריו למרות שהוא ממשיך לקבל משכורת ככתב העיתון. עורכי מעריב הבינו כי מאמרו של לנדאן, שפורסם באישורו של עורך הארץ **גרשום שורקן**, היה מעין איתות עקיף למעריב: שהארץ, בניגוד למעריב, רואה אנשים כזכאים כל עוד לא הורשעו בבית דין. פאטנט מקורי להשגת

במושבה, והסיחה בפניו בלעז: "אתה הקמת את המדינה!" כאשר חברו של תמיר, אלי"ש **שוסטק**, ניסה להתערב, תיקנה גולדה את עצמה: "אתה, ושוסטק הקמתם את המדינה".

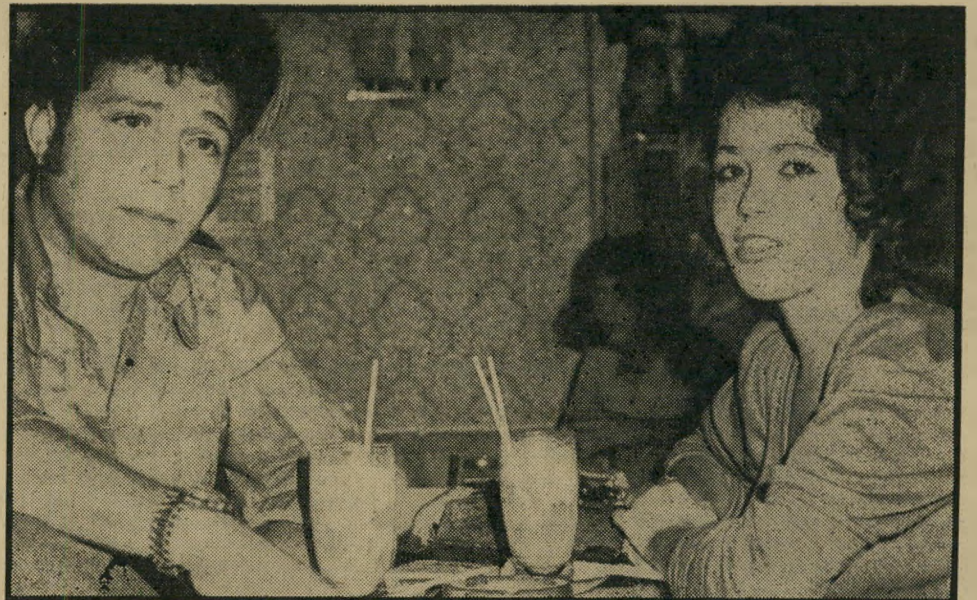
● **רק פעם אחת גיסקר המתח.** זה היה כאשר היו"ר הנרגש, **ישראל ישעיהו**, הזהיר את הבית שהזמן עובר ואמר: "כבר חמשה לעשרים" הוא התכוון לומר: "כבר עשרים לחמש". אבל השעה היתה רק ארבע ועשרים.

● **אחת התלונות הראשונות שהגיעו לנציב התלונות של צה"ל רביאלוף (מיל).** **חיים לסקוב**, היתה של אזרח תל-אביבי נגד הנציב עצמו. האזרח טען כי הבחין בלסקוב העובר במכוניתו קו לבן על הכביש.

● **חבריהכנסת מנחם בגין** הוא ג'נטלמן גם ביחסיו עם יריבים פוליטיים. לא מכבר הופיע מנהיג חרות בקיבוץ השומר הצעיר נגבה, ועורר

● **לא בכל יום מטריח שר בממשלת-ישראל את עצמו כדי לכתוב מכתב למערכת עיתון בישראל.** אם עשה זאת השבוע שריהחיון והתרבות **יגאל אלון**, בניגוד לעצת יועציו, היה זה רק מרשום שהמדובר היה בנושא הרמתיח אותו מדי פעם. אלון הגיב על פסקה שהופיעה בר אחד המאמרים בהארץ, בה נאמר כי מקורבי אלון נוהגים לכנות את שריהביטחון **משה דיין**, בתואר "העיוור". כתב אלון במכתבו: "לא זו בלבד שביטוי פסול זה לא עלה ולא יעלה על דל שפתי, אלא שאיש לא התין ולא יהין לשמוע כמור תו בסביבתו". ואומנם, לא מר כבר, באחת הפגישות שערכו ידידי אלון, כינה משהו את דיין בתואר "שתום העין". למרות שהיתה זו פגישה סגורה של ידידים, התפרץ אלון, גינה את המדבר, והצהיר: "דיין איבד את עינו במלחמה. זה לא נושא לבדיחות".

● **כנס קציני השריון ש-**

נאוה ארצי (18) אחותו הקטנה של הזמר שלמה ארצי ובתו של מי שהיה מזכ"ל הליברלים העצמאיים יצחק ארצי, הולכת בדרכי אחיה. היא חיברה את מילות פיומן **MY LIFE** (אלה הם חיי). את הפיומן ישרי הזמר'צלם איתן הדר (לידה שאף הלחין את המוסיקה. גם לאיתן הדר, ששר עד כה רק בעברית, תהיה זאת הופעת בכורה באנגלית.

(מימין) חגג השבוע במועדון טיראן שבהרצליה את ההופעה ה-400 של הצגת השטן ואשת האיכר שהוא מפיקה ומשתתף בה יחד עם מיכל טל ורפי גרנות. למסיבה הגיעו בין השאר גם שחקנית הבימה תמי ספיבק (במרכז) והשחקן דני מסינג (משמאל). המופיע עתה בהגברת עם הקמליות. אמנון, תמי ודני היוו במנו את הרכב ערב שירי לאה גולדברג.

אמנו ברנזון

לא אחת את זעם הקהל שבא לשמוע אותו. למרות זאת, כאשר שאל אותו חבר המשק **גרשון וילן** שאלה הוא לא ידע אם טענתו נכונה, הבטיח להשיב למחרת בבוקר. בשיחה טלפונית, בגין לא איכזב את איש נגבה, ולמחרת בבוקר צילצל והשיב.

● **עכשיו כבר אפשר לספר על הרב הראשי הספרדי לשעבר יצחק ניסים** בלי להיחשד בנקיטת עמדה בבחירות לרבנות. בתוכנית ששודרה בתחנת גליצה"ל על הרב יהודה לב הכהן **מימון**, סיפרו חבריו כי לפני למעלה מ-60 שנים ביקר הרב מימון בבגדד והשיג את רשותו של המלך העיראקי לנאום בפני היהודים בבית הכנסת ודוקא בעברית. "על מה תדבר?" התעניין המלך. "על כל מה שכתוב בתורה", השיב מימון. המלך: "כמה זמן?" מימון: "שלוש שעות". המלך: "ומי יהיה המתורגמן?" מימון התרעש לבחור בעצמו את המי תורגמן שלו ובחר ביצחק גי

נערך השבוע, בהיכל הספורט בתל-אביב, התקיים יומיים אחרי ששודרה בטלוויזיה תוכנית השענה השלישית שהיתה מוקדשת למבצע-קדש 1956. ראשי-הממשלה, **גולדה מאיר**, שנאמה בכנס, התייחסה בברכתה לאותה תוכנית טל-וויזיה. "הטלוויזיה שוב עשתה לנו את זה", היא אמרה, וכך למ היו בטוחים שהיא הולכת להתנפל שוב על אנשי הטל-וויזיה. אבל אז המשיכה גולדה ואמרה: "ראינו בשעה השלישית איך עשו את מבצע קדש בלי טנקים בכלל. עכשיו יבואו אנשי משרד-האוצר לממשלה ויגידו: ראינו, לא צריך בכלל תקציב בשביל טנקים. הנה, ב-56 ניצחנו בלי טנקים בכלל".

● **במבול הצעקות שהציף את הכנסת במשך שעותיים, בגלל החוברת על הפלמ"ח, אבדו הרבה קריאות שהקצרה ניות לא שמעו אותן.** כך, למשל, צעק **שמאל תמיר** שהמחרת הקימה את המדינה. גולדה מאיר הסתובבה אליו

שינוי השבוע הזה

1835

העולם הזה" 1822, "ריח של גזילה", על עורך-הדין יהושע בן-ציון, שנוף בבית המשפט העליון עקב עיסוקו כמנהל בנק ארץ-ישראל-ברי-טניה והמשמש כשופט צבאי במילואים.

מתוך המיקרה המסויים של השור פט הנ"ל מגיע אורי אבנרי לדעה, שהבעייה הזו עקרונית ושיש לדון בה בכובד ראש. עד כאן אני מסכים עימו בכל.

אולם בסוף המאמר הוא מגיע לדעה, שפתרון הבעייה היא כינון מערכת שיפוט צבאית מקצועית; כדי להפריד בין "משפט כחלטורה" ובין שיפוט צבאי בעניינים פרטיים. ובשאלה זו אין אני מסכים איתו מבחינה עקרונית: הסוגיה הכללית אותה אני רוצה להעלות כאן היא: האם בכלל דרושה בישראל מערכת שיפוט צבאית?

הנסיין ההיסטורי (באירופה, ב" מזרח הקרוב ובעיקר בדרום-אמריקה) מראה בבירור שמערכת שיפוט

תמונה

מגמתית

"העולם הזה" 1833, "תקדים מסוכן", על יוצאי ארצות האיס-לם המופלים לטובה בצה"ל. בפליאה רבה קראתי את דעתכם על הפלייתם לטובה של בני עדות המזרח בצה"ל. לדעתי התמונה שצירפתם לכת-בה היא מגמתית ומהווה חידה בעיני מה מצאתם להדביק לה באותיות בולטות "חיילי צה"ל בפעולה" ומתחת באותיות

מכתב השבוע

מי שרהוא קנס

ל שבת' לפני זמן מה עם יועצו הכלכלי של שר-האוצר, מר אפרים דברת, במש"רדו של האחרון בבניין האוצר בירוש"לים. העלייתי בפניו את השאלה, "למה מס'נסיעות-החן?" דברתי ענה לי מיניה וביה: "זהו מס ככל המסים ומס שקל לגבות אותו." תהיתי, "האמנם?" ואכן, בסיכומה של השיחה שהיתה מאלפת להלך מחשבה בחוגים מסוימים בממשלת-ישר"אל מצד אחד ולגישה שונה לחלוטין מן הצד השני, היתה מסקנתו — "מסכים איתך שזהו קנס לאדם הקטן, ולא זו בלי בד שזה לא איכפת לי אלא שאציע אפילו להעלות את שיעורו."

באחת מהצהרותיו הרבות אמר שר-האוצר פנחס ספיר כי בשנה שעברה יצ"או את גבולות ישראל, שומו שמיים, 179 אלף ישראלים שמס'הנסיעות הגבוה והיחיד במינו לא הרתיעם. אפילו נצא מתוך הגישה שהמספר אותו מסר השר הוא נכון ושאכן יצאו 179.000 ישראלים שונים, נמצא בבדיקה שנייה, מדויקת יותר, שה מספר כלל איננו גדול: המספר הזה הוא בסך הכל 6 אחוזים מכלל תושבי המדינה, ויעברו לפיכך לא פחות מ-16 שנים טובות עד שכל חושב בישראל יזכה פעם אחת לצאת, ולא לסיני בלבד — זאת בתי

מכתבים

שפה

צבאית

הסופר היינריך בל קיבל פרס נובל ל-ספרות על טיהור השפה הגרמנית מהעגה הצבאית, לאחר נפילת הרייך. יש ארץ נוספת הזקוקה לו דחוף ביותר: ישראל.

רמי ליבר, קריית-חיים

נרכין

את ראשינו...

נרכין את ראשינו בצער לזכר כל אלה אשר נפלו השבוע לפני 16 שנים במל-חמת סיני, מלחמה מבישה אשר שותפינו דאז, ממשלות בריטניה וצרפת, איפשרו לנו לנהלה עבורן, מלחמה נפסדת א-שר הרחיקה מאי-תנו עוד יותר את הסיכוי למצוא שפה משותפת עם עמי-ערב הסובבים או-תנו.

נרכין את ראשינו בצער לזכר נר-צחי כפר-קאסם, קרבנותיה הראשו-נים של מלחמה זו. נרכין את ראשינו נו בבושה ובחרון כאשר נזכרים אנחנו שוב בכך שרוצחיהם של אנשי כפר-קאסם הולכים חופשיים בינינו כאילו הרגו בשר-עזת אחרי-הצהרים הנוראה הזאת 49 זכר-בים טרדניים ולא ארבעים-ותשעה גברים, נשים וילדים חפים מפשע.

ישראל אלכסנדר (ואן-דייק), רמת-חן

עזרו

הצעירים

מה קורה לצעירים המוכשרים בארצנו? האם אין להם פנאי לעזור למבוגרים להשיג ליט סדר או שמא רודפים הם אחרי קרייר-רה והתעשרות ולכן שכחו כלל על קיום העם בציון.

גל של שבתות מצין את המדינה, אור-לם החמורה מכולן היא שבתת הרופאים. הציבור בישראל איננו חזק ביותר, אק-לים לא נוה, מתח נפשי וסתם צרות החלו את הציבור הישראלי.

הקופות מלאות עד אפס מקום ומהי אש-מתו באם קיימים תכנים פנימיים? דומני שאין מדינה בעולם שבראש מוסד כאיר-גון רופאים לא יעמוד רופא, כפי שאין מקום בעולם שבראש החינוך לא יעמוד איש בעל מספר תלמידים אקדמיים.

לכן עורו צעירים סן לא תאחרו חלילה וחס את המועד.

מאשה פורמן, רמת-חן

החיים

כמושב

מנופסים לאחרונה במכתבה של המושב-ניקית אשר כתבה לשר-הביטחון כי בכספר ויתקין חיים כאפנדים. אושרה וטוב לה.

אך המושבניקים דהילוקס הם כמיספר הרוטשילדים לעומת רוב היהודים. אשתי ואני עובדים 14-16 שעות ביום. הרעב מארח אותנו כל שנותינו בארץ. בעד ליי-טר חלב אני מקבל פחות ממחיר ארבע כוסות מי סודה בעיר. עבור קילו בשר מהגידול אני מקבל מהספסר למטה ממחיר זוג גרביים. אנו חיים את הביטחון של ישוב-ספר 365 יום בשנה.

המצרצים גבוה על כלכלה ורמת-חיים — בואו אלינו וראו אותנו.

מצבי האמיתי משתקף בזה שאני פוחד לחתום בשמי.

מושבניק, מושב צה"ל, ד.נ. הגליל המערבי

הרב של

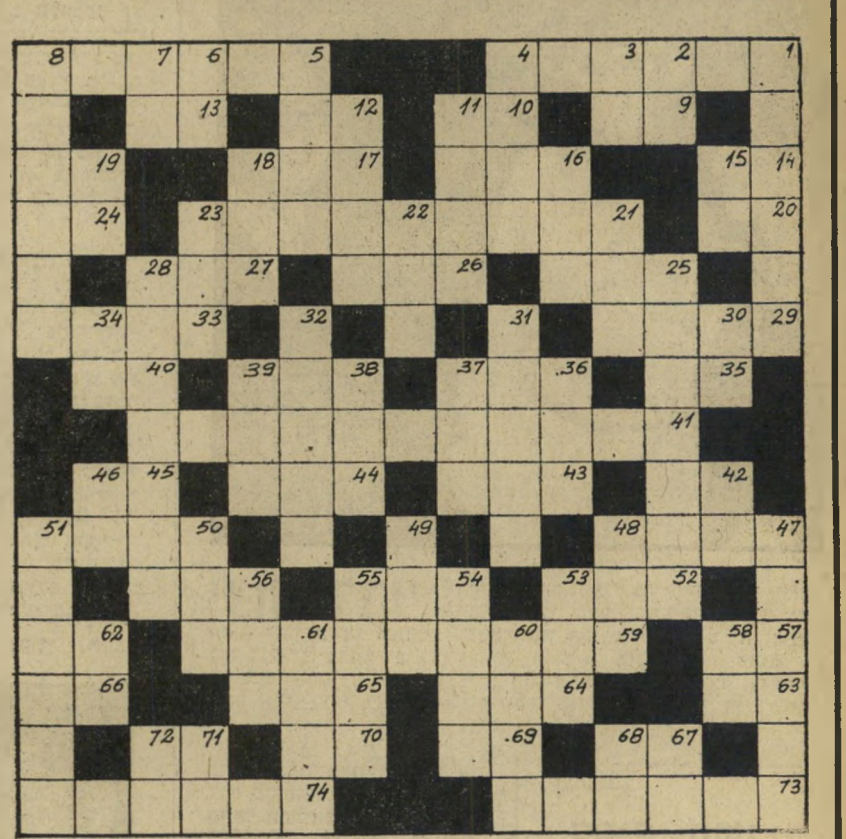
הממזרים

לאור השמועות על ההסכם בין הרב גורן והממשלה כי הוא יפתור את בעיית הממזרים ולכן הם תמכו בו בבחירות ל-כהונת רב ראשי, הנני מציע לכנות את גורן: הרב של הממזרים.

מסעוד רהאן, באר-שבע

השבוע הזה

1835

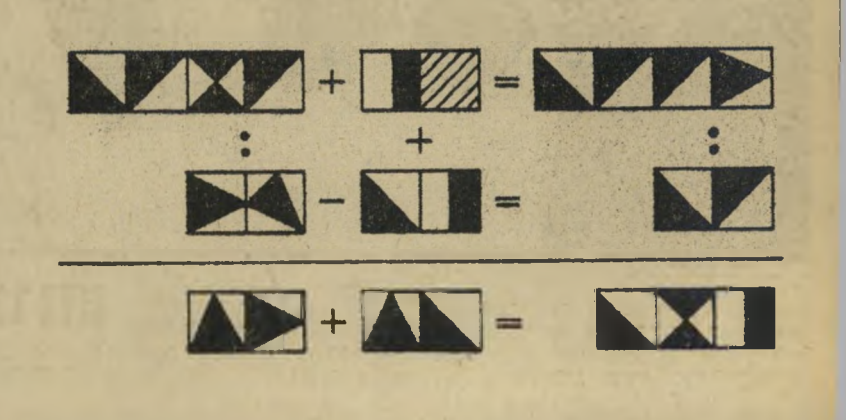

מאוזן: 1) הרעל בו השתמשה משפחת בורג'ה; 2) מכנסיים רחבים; 3) כלי לשמן; 4) אות באלפבית; 5) רצועה; 6) מאכל, מפרנס; 7) יהיר; 8) דומן; 9) עובד אורווה; 10) מילת שלילה; 11) אימר; 12) היועץ החדש של גולדה; 13) מכשיר עיניים; 14) מידת נפח; 15) עפר דק העף באוויר; 16) אש; 17) נביאה; 18) הניקה את רמס ורומולוס; 19) דגל; 20) בויקוט; 21) דל שומן; 22) רוח רעה; 23) צמד נאהבים טראגי; 24) מילת בקשה; 25) אחת המגילות; 26) ראה מראשו; 27) אריג דק ולבן; 28) מין צמח מטפס בעל ריח נעים; 29) דורתי; 30) בושם קדום; 31) מעין שק בצוואר העוף; 32) כלי לאיסוף זבל; 33) מבני נוח; 34) מתקן דתי נוצרי; 35) נכרי; 36) תוית; 37) מין מלאך; 38) צמה נוי; 39) קריאת זרוז; 40) ממהר; 41) מטבע יפאני; 42) בתוכו; 43) ניצוץ; 44) המצאות במעמד; 45) משלחת.

מאונך: 1) חיילים פשוטים; 2) ילדים; 3) שאינו קשה; 4) חווה ככוכבים; 5) יושב בית

חשבוע 1835

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מצוין כל סמל של ריבוע.

אליהו ארישר
מעורב

בנוגע לא"ט יותר מתאים לקבוע כי כנראה רבים הם החושבים שלהיות אשכנזי זהו מעלה מיוחדת הקובעת חשיבות בארצנו — ולא היא. סבתי מצד אמי נולדה ברוסיה והייתה אחותו של רבי ישראל דב פרומי קין ז"ל, בעל החבצלת. הארכתי בנושא לציון שכל כולי רק יהודי המטפל בבעיית העדות, ע"מ לחסל פערים, ולקיים שוויון בין כל אזרחיה.

אליהו ארישר, ירושלים

בכיוון זה גם את הרב מאיר כהנא, והתוצאה תהיה הפסד מוחץ להעולם הזה, כי לו היה הציבור מקבל באמת כל מה שכתוב בשבועונכם, היו לכם היום לבטח 20 מנדטים בכנסת.

לכן שמעו לעצתי ותדרו מגולדה מאיר, משה דיין, עוזר וייצמן, אלוף אריק שרון, הרב מאיר כהנא ועו"ד שמואל תמיר. הללו כולם יהודים גדולים, אוהביישראל ופטריוטים של אמת ולא ניתן למחות את גדולתם ופועלם בהבל פה של עורך שבו עון פורנוגרפי.

נמע גיא, טיאל, קוריהא

לא אשכנזי לא ספרדי

„העולם הזה“ 1833, „מיבעץ נפלאות להפלת ניסים“, על בחירת הרבנים הראשיים.

בכתבתכם הזכרתם גם את שמי כאי-ל אחד מאבותי האשכנזיים הובא מצ' פון אירופה לכהן כאן כרב ספרדי, והפך ספרדי מקצועי.

אמנם במשפחתי נציגים מכל העדות, אך לדבריהם בנוגע לאותו רב אשכנזי שהובא מצפון אירופה, אין שחר.

מוצא משפחתי מספרד והראשון מהמשפחה שהגיע לירושלים השתקע כאן עוד בשנת 1485. גם לזה אין חשיבות מכיוון שדווקא אחד ה„שדרים“ מבני משפחתי הוא אשר השתדך בהיותו ב"מסעותיו בארצות רוסיה ופולין, ועוד עם משפ' הגאון מוילנה. זהו כל הקשר אשר מנוצל לקביעת מוצא ה"משפחה."

בנוגע אלי, אני כן מעורב ואינני לא אשכנזי ולא ספרדי, ולכן לא אוכל לחתום לא ס"ט ולא א"ט. באשר לס"ט המובן הוא „סימן טוב“ ורק הלצה בפי הטוענים אחרת או חוסר ידיעה.

יהודים

גדולים

אני זוכר עוד את משה דיין כמעט אנונימי לחלוטין, עד שביום בהיר אחד ראיתי דמותו אור בשבועונכם, הוא הפך מטרה לחיזיקים אך באותו פרק זמן גם לדמות הפופולארית ביותר בישראל. כנראה שה"ציבור סבור שמה שרע להעולם הזה — טוב לעם ישראל.

עתה נראה לי שתוך זמן מה תשרתו

ת. אם יושמט הסעיף העדתי מבחירת החיילים והכאם למכונות טרוס-אקדמיות לא יפגע הדבר בקידום של בני עדות המזרח, שממילא יהיו את מרבית הנהגים מוכות זאת.

סדר

בכרדק

„העולם הזה“ 1833, „יצאנית בין טיסה לטיסה“, על ספרה של ה"יצאנית מספר 1 של ניויורק."

מוזמן לא נהניתי מסיפור מצחיק כמו הסיפור על היצאנית קסווירה הולנדר. אישה אמיצה, כישרונית ונבונה זו ראויה להערצה. הייתי בוחר בה, ללא היסוס, לתפקיד ראש-משלה. היא היתה עורשה סדר בכרדק הישראלי.

העולם בו אנו חיים היה נעשה פחות זנותי אילו נתנו ליצאנית כזאת לנהל. ל. שור, חולון

העולם

המטורה

מטורף, מטורף העוילעם גויילעם. אחרי הבחירות בארצות-הברית, אל דאגה — הוא יהיה הרבה יותר מטורף בארצנו הקדושה.

שמחה שוררין, חיפה

האלוף

וסגנו

כידוע, ישנם כיום בצה"ל קצינים רבים שהמילה אלוף היא חלק משם דרגתם. לדעתי על שילטונות צה"ל למצוא שם חדש לדרגה „סגן אלוף“, שהיא הנמוכה ביותר בין הדרגות הנ"ל ושלא תכ"ל את המילה אלוף. גם לאחר שיימצא השם החדש שיהיו אלוף „סגן אלוף“ ישארו רבים מאוד אחרים שדרגתם תכ"ל את המילה אלוף (אלופי-מישנה, תתי-אלופים, אלופים וכו'). אולם תורחק סכ"נ את האופלציה בשימוש במילה אלוף וסגני האלופים יפסיקו לחשוב שהם סג"נים של אלופים. דני גולן, רמת-גן

צבאית מהווה סכנה חמורה למערך הדמוקרטי של כל מדינה. זאת בעיקר קר מושג שמערכת-שיפוט כזאת מתקשה בהגבלת מעשיה לעניינים צבאיים.

רוב המיקרים שנדונו בפני בתי-משפט צבאיים שהתפרסמו לאחרונה בישראל (כולל משפטי כפר-קאסם, מחתרת צריפין וכד') היו מיקרים פליליים שניתן היה לדון בהם גם בפני כל בית-משפט פלילי „אזרחי“. דווקא המשפטים הנ"ל (שאבנרי גם מציינים אותם במאמר הנ"ל) בהם גויסו שופטים אזרחיים לתפקידי שיפוט צבאיים יכולים לשמש הוכחה: או שניתן היה לקיים אותם בפני שופטים בגלימה „אזרחית“ או שה"משפט הצבאי יש לו תכונות ומגבלות משלו שהשפעתו על הליכי ה"משפט ועל הפסיכולוגיה של העם הינם שליליים.

לדעתי אפשר וצריך להגביל את השיפוט לעניינים משמעותיים פנים-צבאיים בלבד, ולהשאיר את כל העניינים „הצבאיים“ כביכול למערכת השיפוט הפלילי הרגילה.

מיכאל נתן, המבורג, גרמניה

לפי אמת ג'ונה, יש להימנע מכינון מוסדות אזרחיים בשטחים מוחזקים. מוסדות שיפוט ישראליים אזרחיים בשטחים, כמוה כסיפוח השטחים — כפי שאכן כבר נקבע ברמת-הגולן.

קטנות „מי מהם ספרדי?“ הרי זה עיוות מאין כמוהו.

בהקשר למאמר הנושא את הכותרת צה"ל, אני שוב תמה מה מצא שבועונכם לתקוף דרך זאת לקידום של עדות ה"מיוזרה ללא הצעה קונסטרוקטיבית בצידה. כך גדל סימן השאלה וההידה סתומה יר-תר משהיא מתגלית בתמונה.

א. ב., תל-אביב

העולם הזה לא התנגד בשום צורה לקידום של עדות המזרח. הכתבה האמור"ה יצאה רק נגד התקדים של הענקת שיחורור מוקדם מצה"ל לפי המוצא העד

מסייגסיעות, נהגה בחכמה בכך שהחליטה לספוג חלק מן המס בכרטיסיה. הדבר יביא בוודאי לרווחים לחברה זו ולאפי-שרות שתברות אחרות תיאלצנה לנקוט באותה שיטה. מי יפסיד תהיה כמובן אל"על ואת ההפסדים תכסה כמובן המ"דינה מכספי מסייגסיעות שהיא גובה.

אסיים באפקט זעיר אולי, אך גם הוא חשוב למדי בעיני אלה המייחסים לו חשיבות: אני מכיר ישראלים, המתגוררים בחו"ל ואשר רוצים לחזור, אך טוענים כי „בוער להם משהו“ ומפעים לפעם הם רוצים לנסוע. שעות במדינה תחייב אר"תם בתשלום מס זה. הם טוענים כי נסיעה והכרת אנשים וארצות איננה בבחי"נ לוכסוס העידן, שבו ניתן תוך פחות משגייה לקלוט בטלוויזיה את הצד השני של כדור הארץ ואת האדם על הירח. יציאה חופשית של ישראלים תהיה לי ברכה לישראל. שכן אנשים שייצאו ויזכ"ל לצאת שוב באין מפריע יחזור גם בשמחה רבה יותר ויביאו איתם מרוח העולם הגדול, וזאת איננה קטנה בעיני.

מישהו מבין הקוראים יכול להשמיע את ההערה הטיפוסית: „מה הוא מדבר? הוא חופשי ממס ומתגורר בחו"ל“. דווקא מי שום כך החלטתי לחקור לעומק ולכתוב על מס הנסיעות, המס יוצא-הדפוס, הכמל ומלא העוול — איכפת לי מזה שבדנמרק נוסע כל אורח בממוצע לפחות פעם בשנה לחו"ל, מרחיב אופקיו וחוזר לעבודתו רע"נ (וברענונותו עובד גם יותר, מרוויח יר"תר ומשלם יותר מס-הכנסה) ואילו בישראל יוצאים 10 אחוזים מתושבי המדינה ואפילו פחות והדבר נחשב ל"יציאה המר"נית."

איכפת לי מה נעשה בישראל ואיכפת לי שפקידים השליטו מכות-מס לא צור"קת על אזרחים קטנים, והם מצדיקים כמו אפרים דברת את המס ומסכימים כי זה איננו אלא „קנס לאדם הקטן“, למה, אם כן, לא לבטל אותו לאחר 24 שנות המדינה?

ההרגשה תיטיב בהרבה והמדינה לא תפסיד.

עלי כהן, קופנהאגן, דנמרק

צר, אך מה על הוצאות התפעול של המס? כמה פקידים מועסקים להוצאות הפטורים ואישורי התשלום. כמה משרות בכל נקודת יציאה במדינה מאוישות כל ימות השנה וכל שעות היממה לבדיקה. כמה ניירת נסחבת בעיקבות תיפעול המס הזה. כמה זמן מתבזבז לצורך זה אצל המשל"מים ובמשרדי הנסיעות. כמה זה בכלל 25 מליון ל"י בתקציב של 16 מליארד? 15 אלפיות מתקציב המדינה! וזאת במ"דינה, שאין בה אפשרות ליציאה יבשי"תית, הנתונה במצור וכו' וכו'. וגם במדי"נה החתומה על אמנות בינלאומיות לפיהן אין למנוע מאזרחיה יציאה מחוץ לגבול"לותיה — ומס הנסיעות ללא ספק מונע אזרחים ישרים מלצאת.

רוע עז זוג צעיר, שהרבנות בישראל איננה מאפשרת לו להינשא (ור"מילא — חוק מדינת-ישראל) ואשר מח"פש את אושרו בקפריסין הסמוכה, לשלם קנס על רצונו העז להינשא? הרי יצי"אתו למספר ימים מאולצת. אחד הפתור"נות למב"ל הנזכר, אם לא ביטול מוחלט של המס מסיבות שאין להם הגיון כל"כלי, הוא מתן פטור מלא לכל אורח ישר"רעלי שלא יצא כלל לחו"ל, שמילא כל חובותיו הלאומיות המוטלות עליו כמו מ"לואים ומיסים, אחת לכך וכך שנים. אבל לקנס את האדם הקטן על-כך שאין לו שום „חור בחוק“ או חשבון הוצאות או אבא"לה עשיר? — זה יותר מדי.

במדינה שבה צועקים על התשלום הכ"בד המוטל על המהגרים והעולים מברה"מ להיתר-יציאה אסור לנהוג כמוה ולטול תשלום, שאיננו קל בהרבה.

מה יותר צבוע מאותה ידיעה, שהי"פיעה באחד העיתונים בינאר בשנה ש"עברה: הידיעה בישרה לקוראי העיתון כי „מס הנסיעות בירדן הוכפל“ והדבר גרם ודאי שמחה-לאיד מיידיית בעיני רבים, עד שלא קראו את ההמשך, שאמר: „מס הנסיעות בירדן יוכפל לרגל 3 ימי החג מ"צ דינר (!) 5 ל"דינר“. הלוואי על עם ישראל הכפלה שכזו ולתקופה כזו... א"א-אסיה, חברת התעופה האיתלקית הצועקת כבר מזה שנים על הנטל של

עלי כהן

נגד מסי-נסיעות

משרד נסיעות, בו ניתן לקנות כרטיס ל"הו"ל שעה לפני ההמראה כמו שקונים לחם בחנות מכולת, פלטה אנחה: „ואני שילמתי מסי-נסיעות גבוה, הריצו אותי ממקום למקום, וזאת בחסכונות ממושכים לאחר תשלום מסי-הכנסה הגבוה.“

מסי-נסיעות-יחיד יש גם הכנסה: שנתון הממשלה תשל"ב קובע כי בגבייה למעשה הכניס המס בשנה שקד"מה לה, 1970/71, 52.2 מליון ל"י. מכל המיסים שירדו על ישראל רק 4 מיסים מכניסים פחות ממס זה, אך זאת ועוד — המילים „גבייה למעשה“ כוללות גם את כל אותם פקידים, שרים, תעשיינים וכו', שמשרדם או מפעלם שילם עבורם את המס. אף על פי שהדבר הורגש אך ורק על הנייר עליו נכתב תקציב המדינה. במציאות נראה כי המס הזה לא הכניס יותר מ-20 עד 25 מליון ל"י לקופת האר"י

נאי שאכן יוצאים רק פעם אחת ושום אורח לא יוצא יותר מפעם. אלא מה? כאן אנו מגיעים לסיבוב העניינים, שגם עיתונאים, עיתונים טובים ושרים נופלים בפח — לא זו בלבד שלא יוצאים 179 אלף ישראלים שונים בשנה אלא רבים יוצאים פעמיים, שלוש ויותר ולא משל"מים מסי-נסיעות, או שמשרדם הממשלתי משלם את המס עבורם. בחוק מסי-נסי"עו"ת-יחיד פטור רק נשיא המדינה כאיש"יות ממלכתית בכירה ליציאה מגבולות הארץ עם פטור. כששר-החוזק, שרי-האוצר או כל שר אחר ופקיד יוצאים, הרי ש"משרדם „משלם“ למשרד-האוצר את המס — כלומר גם ספיר, שיצא מספר פעמים את גבולות הארץ בשנה שעברה, „שילם“ מסי-נסיעות-יחיד ל... משרד האוצר.

זונתו של שרי-האוצר בציניו את המספר „179 אלף“ היתה אם כן לא „מספר היוצאים“ כי אם „מספר היציאות“, וזה כבר דבר אחר לגמרי. יצואן ישר"אלי, שיצא ב-100 אלף דולאר, זכאי ל-6 יציאות פטורות ממס בשנה. יצואן שייצא במליון, ל-10 יציאות. ומי מונע ממנו ל"קחת את אשתו וילדיו לחופשה בהרי שווייץ בשביל אותו פטור. אך הבה נלך לקראת השר — יש גם יצואנים המשלמים מסי-נסיעות בכסף ממש, האם זאת באמת הכנסה מלאה לקופת המדינה? שוב התי"שובה היא: לא. יצואן, סוחר וכיו"ב שאר עצמאים מורידים את מסי-הנסיעות ששיל"מו לנסיעתם (גם הפרטית, כמובן) מהצ"רת מסי-ההכנסה השנתית שלהם.

בכל זאת ישנם אזרחים המשלמים את המס מכיסם. בכל זאת יש מסי-הנסיעות הכנסה. בכל זאת טוענים שמס נסיעות מונע ביבזו מטבע ור. הבה נתייחס לכלל הטענות אחת-אחת. כן, ישנם אזרחים רבים המשלמים את המס מכיסם, ואלה תמיד האנשים הקטנים, שאין להם אפי"רות לנכות את המס משום הוצאה ו"הוצאות“, אותם אזרחים שכבר שילמו „מסי-אמת“ על הכנסתם וחשכו זמן רב פרוטה לפרוטה, כאותה צעירה שפגשתי לפני ימים מספר משוטטת בחצות קופנ"הגן, נהנית ממראה עינייה ובעברה ליד

במדינה

העם

הצעה שאי-אפשר לדחותה

כפיית השלום על דרום וייטנאם

היא בעלת השלכות לגבי ישראל.

„ארצות-הברית לא תכפה שלום על דרום וייטנאם ולא תאלץ אותה לחתום על הסכם שאינה רוצה בו.“ אמר השבוע ד"ר הנרי קסינג'ר, יועצו המיוחד של נשיא ארצות-הברית ריצ'ארד ניקסון. היה זה זמן קצר אחרי שממשלת צפון וייטנאם פירסמה באופן חד צדדי את פקטי ההסכם שהושג במשאומתן מייגע בין נציגי צפון וייטנאם וארצות-הברית על הפסקת אש ועל צעדים להסדר של שלום. מייד אחרי פירסום סעיפי ההסכם יצא שליט דרום וייטנאם, נגוויין ואן תיו כי התקפת זעם עליו, הציג אותו כהסכם שאינו מחייב אותו ושלא יתקבל על דע"תו. אולם ככל שהתקרב מועד חתימתו של ההסכם, התרככה התנגדותו של תיו. היה ברור, שלמרות הצהרותיו הרברבניות בדבר המשך המלחמה בכוחה של דרום וייטנאם בלבד, הוא יאלץ בסופו של דבר לקבל את ההסכם שנוסח בהיעדרו. ארצות-הברית אומנם לא כפתה ולא תכפה דבר על דרום וייטנאם, כדברי קסינג'ר. אבל, בלשונו של דון קורליאונה איש המאפייה, היא הגישה לממשלתו של תיו הצעה שהיא לא היתה יכולה לסרב לה.

הסכם שמירושו אסון. לכאורה היה הסכם השלום בוייטנאם צריך להיות בעל השלכות חיוביות לגבי ממשלת ישראל. חיסולו של מוקד המתיחות מיספר אחד בעולם; הפשרת המתיחות בין שני הגושים; שיתוף פעולה בין צדדים ירייכים מובילים לקראת עידן של רוגע בינלאומי שכמוהו לא ידעה האנושות מזה זמן רב. למצב זה עשויה להיות השפעה ישירה לגבי המצב במזרח התיכון. דווקא מהשפעה כזאת חוששת ממשלת ישראל.

אחרי השגת ההסדר בוייטנאם תישאר הבעיה היסיתכונת נקודת המתיחות ה"אחרונה" החיית חיסול. שתי מעצמות העל יעשו מאמצים כדי להגיע להסדר גם בבעיה זו. כל הסדר, מאיזה סוג שהוא, פירושו לגבי ממשלת-ישראל אסון. כי עבור ממשלתה של גולדה המצב הנור כחי הוא המצב האידאלי.

במצב זה, בו שולטת ישראל בכל היסטים המוחזקים ללא כל הפרעה וללא כל כוונה לוותר עליהם, אין היא חייבת כלל לחשוב על אפשרות של שלום שפירושו ויתורים. כל הסדר שיחתור לקראת שלום יאלץ את ממשלת-ישראל לוותר על אחיזות שאין היא רוצה לוותר עליהן.

לשווא ניסו השבוע משקיפים אמריקאיים לשכנע נציגים ישראלים כי מה שאירע בוייטנאם הוא בעל משמעות חיובית לגבי ישראל. לשווא ניסו להרגיע את ממשלת-ישראל כי „כמו בוייטנאם, כך גם במזרח התיכון, לא תכפה ממ"שלת ארצות-הברית שום הסכם על הצדדים“.

נוסח זה והתקרבות השלום בוייטנאם גאים הציתו רמזור אדום בעיני מנהיגי ישראל. הם חששו שבעתיד הלא רחוק תציע גם להם ממשלת ארצות-הברית הצעה שלא יוכלו לדחותה.

מפלגות

הסכנה אורבת מבפנים

הסערה סביב חוברת

בן-אחרון

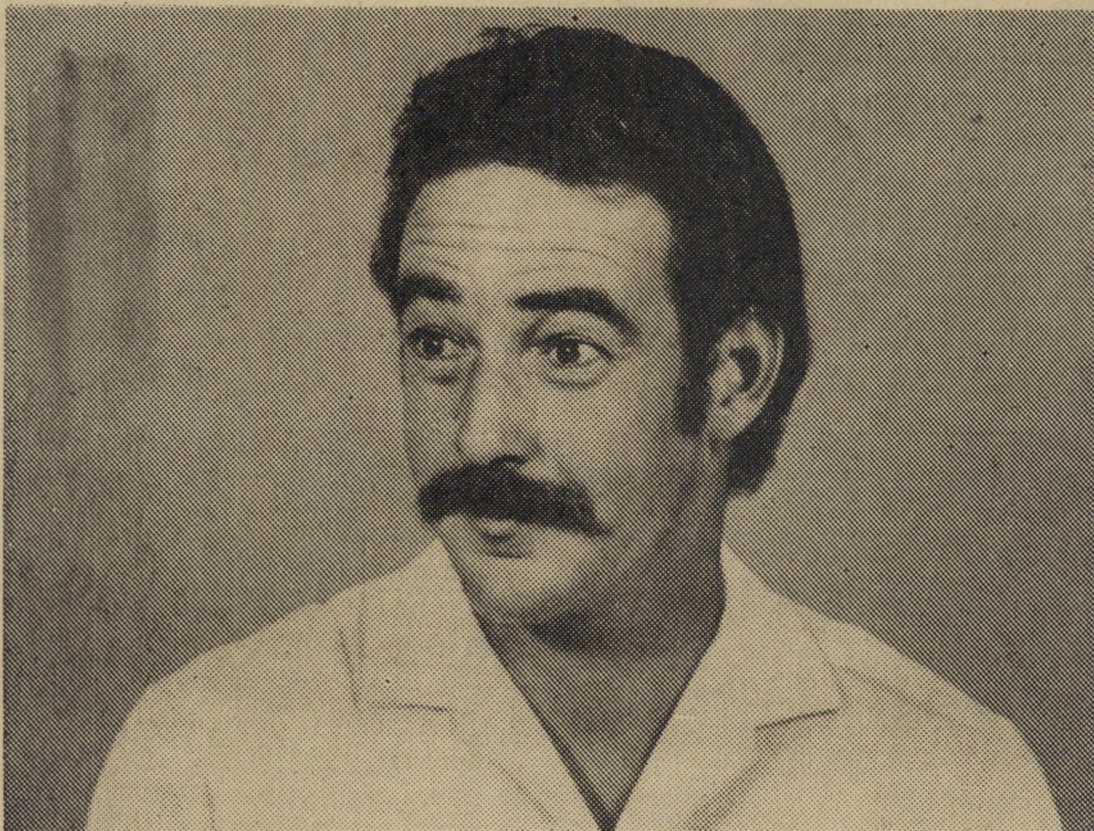
מבשרת חידור היחסים

בין ספיר למזכ"ל.

„זהו עליית-דם! מילחמה זואולוגית! זו בושח וביזיון! אם מילחמת היהודים לא תיפסק — עצם קיומנו בסכנה! אתם שופכים את דמו של בן-אחרון! הבית בוער — והשעון מתקתק!“ צעקותיו הרגשניות בנוסח זה של בני מהרשק, מי שנודע כפוליסטרוק של הפלמ"ח, הסעירו השבוע את ישיבת מוכירות מיסלגת העבודה.

גורם הסערה: חוברת בהוצאה אנונימית, (המשך בעמוד 14)

מה עושה שמחה רבינוביץ באשת חיל?

אשת חיל היא תוכנית חסכון בלעדית של בנק הפועלים המיועדת לעזור לאשה העובדת, לעקרת הבית, לכל אשה ואיש לצרף כספים קטנים לסכום נכבד.

בין הרווחות, הרבקות והרחלות הסתננו שמחה רבינוביץ וגם יונה לוי, גברים לענין שאינם מחמיצים הזדמנות טובה.

בנוסף לריבית על הכסף שאת חוסכת באשת חיל, תקבלי על כל 92.50 ל"י שתחסכי תעודת קניות בסך - 100 ל"י (ארבעה תלושים של - 25 ל"י) הטובים לקניות ברשת כל-יבו המשביר לצרכן, חנויות אומן, ורהיטי ארדן. את יכולה להפקיד באשת חיל כל סכום ובכל זמן.

בנק הפועלים בע"מ

לשכת ייעוץ לנשים בעיני הכספים היא שרות נוסף לאשת חיל בבנק הפועלים. פני לסניף הבנק הקרוב או ללשכת אשת חיל רחוב מונטיפיורי 39. טל: 613710. חל'אביב.

פעם, ומתקשה לחיות עם מציאות זו. הבת האחת חובקת בתוכה את כל הפחדים וההפרעות שהם תולדת האלימות, החשש מפני המוות, והמציאות האכזרית. הבת השנייה מפליגה בחלומות על מעוף לחלל ומוטאציות, שאולי יוציאו גם אותה מן הביב בו היא חיה, ייתכן אפילו שישנו במקצת את קלסתר פניה הבלתי מלהיב. כל זה מתברר כאמור, תוך עשר דקות. ואחר כך? אחר כך בא מחזה שלם, כתוב אמנם במקצועיות, עם דיאלוגים שנונים ומפוקחים, שבאים להראות עד כמה יכולה האם האומללה לרדת לחיי בנותיה האומללות.

אבל כדי שאפשר יהיה להשתתף בצערן של השלוש, צריך קודם כל להשתכנע שהן באמת איטליות. אבל לא המחזה, לא הדימוי ולא השחקנים תורמים לכך הרבה, הבת המוסרעת (יעל אביב) היא מוסרעת, אנטיסטית ומעצבנת, וזהו. הבת החולמנית

תקופה בה אנו חיים — תקופה בה ההתקפות הספרותיות נגד אנשים כמו קיזינגר, והביקורות הכתובות, הופכות בסופו של דבר לכלישרת בידיו, מוצגות בעולם כי הוכחה שלגרמניה יש מצפון. משום כך,

מרון — מרחב פעולה

לא צריך לחשוש מפני ראשיהם הממשלה שלה, אפילו הם בעלי עבר נאצי. "איש אינו מוסמך לומר לי מתי לשלוח פרחים לגברת", סיכם. "המעשה נעשה בצלילות הדעת, עשיתי זאת מאז פעם נוספת — ואעשה זאת בכל פעם שאראה זאת לנכון."

תיאטרון

השפעת קרני הנה מרון

על הקהל שבאולם

הצגת בכורה: "השפעת קרני גאמה על ציפורני החתול", מאת פול זינדל, התיאטרון הקאמרי. הצגת הבכורה הסתיימה. כמה מבקרי תיאטרון, בדרכם החוצה אל האוויר התל-אביבי המורעל, נפגשים על המדרגות. הם יורדים בדומיה, מתבוננים זה בעיני זה ולבסוף נאנחים. "זה שלאגר בטוח", "200 הצגות", "מה פתאום, לפחות 300". או ברור בהחלט שזה מאד לא מצא חן בעיניהם. ועם כל אנוחה עולה מספר ההצגות המשוער ויורדת ההערכה. אחרי הבכורה האחרונה בתיאטרון ה"קאמרי" לא היו חילוקי דעות בהדר המדרגות. כולם הסכימו שזה להיט. הנביר את על הצלחתו היו אסטרונומיות. המס-קנה מתבקשת מאלה.

אלא שבסופו של דבר, צריך המבקר לשבת ליד מכונת-הכתיבה ולמסור את חוות-דעתו דווקא לאותם האנשים אשר יקנו את הכרטיסים ברבבות. או מה עליו לכתוב? מה שנדמה לו כי הצופה הפורטנציאלי מצפה ממנו, או מה שהוא חושב? הפעם, מאחר ומובטח שהשכנים והקרובים ממילא יספקו את השבחים ואת שירי ההלל להצגה בשפע, אפשר ללא נקיפות מצפון יתרות. לגלות את האמת. והאמת היא שהמחזה של פול זינדל אינו מן הדברים המרתקים ביותר שאפשר להעלות על הדעת. כבר בעשר הדקות הראשונות ברור מה העניין: אאא שצרי-כה להיות כמעט מפלצת אבל באיזושהו מקום בכל זאת חייבת לעורר סימפטיה (זינדל הרי טוען שהאם הזאת קרובה מאד לאמו שלו). חיה במרתף מעופש יחד עם בת אחת קצת מוסרעת, ועם בת אחת קצת חולמנית.

האם היא סמל לאשה בגיל העמידה, שחלמה חלומות אשר לא התגשמו אף

באותו מאמר כתב כל שזכותו לשלוח פרחים לגברת" ואין זה כלל מעניינו של גראט. פרחים אלה, הסביר קצת יותר ברצינות, אינם אלא המשך טבעי והגיוני לכל מה שכתב בספריו קודם לכן: הם, לדעתו, חובה של אדם, המבוגר פי שלוש מן הנערה אליה נשלחו, ואשר חזה במו עיניו, כשהיה בן גילה בקירוב, בבורגני בטס פון-פאפן שהעלה את היטלר לשל-טון.

פרחים אלה, קבע, הם לזכר אמו שנהרגה בהפצצה ב-1944, ואשר לימדה אותו לשנוא את הנאצים. בעיקר את אותם ה"נאצים הבורגנים והמטופחים, מן הסוג של מר קיזינגר, הדואגים שלא לזוהם את עצמם אף פעם — ומוזמנים אפילו להרצות בפני חוגים קתוליים דתיים.

פרחים אלה, קבע, נשלחו לציון כל ה

בעיצומו של פסטיבל היינריך בל ו"הבעיה היהודית, הנה פרט מעניין על זוכה פרס הנובל הסרי: כאשר סטרה הצעירה הגרמניה ביאטה קלארספלד, לפני ארבע שנים, על לחיו של ראש ממשלת גרמניה דאז, קורט קיזינגר, כאות-מחאה על עברו הנאצי — שלח לה בל, כמחווה של הוקרה, זר שושנים.

הדבר הכעיס את מתחרו הספרותי ה"עיקרי בגרמניה, גינתר גראט, שזעם: "אין כל סיבה לשלוח לה שושנים. אני מתנגד לכהונתו של איש בעל עבר נאצי במשרת ראש-ממשלה, אבל אני מתנגד לא פחות להתנהגות היסטורית מסוג זה." מסיירת לחי אינה טיעון.

בל ענה לו במאמר, שהתפרסם אז בעיתון הגרמני די צייט, ועומד להיכלל כפרק בספר חדש שביאטה תפרסם בקרוב.

עברית מדוברת לא נורמלית

נאות דן בויאמוץ ונתיבה בן-יהודה

מדור זה הוא תוספת למדון המפורסם של דן בן-אמוץ ונתיבה בן-יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים ובטיויים משלהם.

ירד פ', משקל גופו פחת, רזה. "היאללה! איך ירדת! את בשומרי משי-קלז" * "הוא ירד בזמן האחרון, שזה דבר נורא. איאפשר להכיר אותו."

פיזיזיץ ת', כינוי גנאי למקום נידה, רחוק, שומם, בלתי אהוד.

"כשהוא חשב על הצבא הוא חלם לחיות המסמר של חטיבה שלמה. עכשיו הוא תקוע באיזה פיזיזיץ, בקושי עשרה חברים, בלי בנות, בלי כלום."

בהזדמנות חגיגית זו ביטוי שמשמעותו לאור המצב, במקרה זה, בהזדמנות זו. "בהזדמנות חגיגית זו שאוסישקין מת, אני רוצה להגיד לכם..."

עדין רגלו נטויה ביטוי מלשון הכדורגל, שמשמעותו: הוא כבר פעל, אך הוא עוד יפעל ויעשה כהנה וכהנה. "איזה שבת! איזה שבת! 26 שערים ועוד הרגל נטויה!"

התברג פ', (1) נכנס בקושי, בדוחק, בלחץ. "מה שהיה שם ביום העצמאות. אלהים יודע איך הצלחנו להתברג לשם."

(2) השתלב בחיי המקום, מצא את מקומו. "כשהוא בא בהתחלה לחבר'ה, הוא היה כזה מוזר, גחלץ. אבל היום מוכרחים להגיד שהוא התברג בכלל לא רע."

קצת-הרבה ת', הרבה מאוד. "הוא ברר לחו"ל והשאיר כאן קצת-הרבה חובות". * "איך חבל שהיא הלכה. היה לה קצת-הרבה סקסאפיל, הייתי אומר."

הרמה ש', בלשון הכדורגל: בעיטה המגביה את הכדור כך, ששחקן אחר עשוי לנגוח בו בראשו.

"שפיגלר מהקורן ביצע הרמה מדויקת ויכן! הכדור בפנים! הכדור בפנים!"

עקם את הקף ביטוי שמשמעותו: הדבר לא נשא חן מלפניו, סירב, לא הסכים, לא אישר. "איזה בוס שזה. כל הצעה שמביאים לו — הוא מעקם ת'אף."

זרם ש', מכה הניתנת בעיקר במרפק, בין שתי עצמות היד, המעבירה תחושה לאורך העצם. א: "מה יש לך?" ב: "חטפתי זרם". * "א" זה זרם קיבלתי! עד עכשיו כואבת לי היד."

נכנס פ', הכניס עצמו למצב ביש, מצא עצמו במצב לא נוח, בלתי רצוי. "תראי למה נכנסנו, מה היינו צריכים את זה."

מקורב ת', אדם קטן בגופו ובאופיו; חנפן, מלשין.

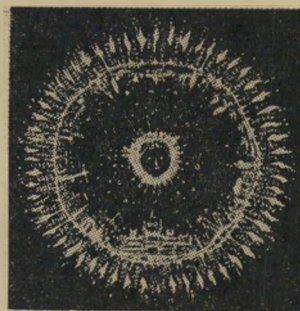
"לקחו את המיקרוב הזה ושמו אותו בראש כל העסק. הם עוד יאכלו את עצמם". * "כן, הוא דווקא די סימפטי, אין לי אליו כלום — רק זה שהוא מקיף את עצמו במיקרובים האלה, זה קצת מעורר חשד."

"וגם מפה לא רואים אפילו את התחת שלו."

עיניים להם ולא יראו אוזניים

סתם קשקוש

אזיזי

תקליטים

המלך משתעשע

"אלביס פרסלי בהופעה חיה ב" מדיסון סקוואר גארדן" ארי. סי. אי. 4776.

תקליט כזה אפשר היה לכנות "עולמו המוסיקלי של אלביס פרסלי", החורג אחורנית כמה שנים מאוד: החל ממלון הלבבות השבורים והאונד דוג (אליהם מתייחס אלביס בבדיחות הדעת כ"שירי רים שיומרתו לפני 60 שנה"). ועד ל- מחשבות חשדניות, וכולל גם כמה פזמור (המשך בעמוד 12)

סיקורת

(המשך מעמוד 11)
נים שהוא אוהב, אבל לא פירסם. כמו למשל מרי הגאה, או איני יכול להפסיק לאוהבך.

מה אפשר לומר על אלביס שלא נאמר כבר? קולו עדיין עמוק. היגיוו עדיין בלתי מובן. הוא קצת התרכך מן הימים הסוערים של אל תהיי אכזרית (גם זה בתקליט) והפך גם לבעל דעות פוליטיות (שיר בשם הטרי לוגיה האמריקאית מבשר את סוף הצרות של שלושת מרכיבי האומה. בינוסה אלביס: הצ'פון, הדרום והש'חור).

אלביס

כמה מן הפזמונים הם אמנם קצת מתומצתים בתקליט זה — אולי לצורך המופע הפומבי — אבל זה לא הפריע לקהל באמריקה להשתולל מרוב התלהבות, וזה ודאי גם לא יפריע לו כאן. אגב, הוא עולה על הבמה לצלילי כה אמר זאראטוסטרא של ריכארד שטראוס (מוכר יותר? ודאי. הפתיחה של אודי טאה בחלל). האם פירוש הדבר שהוא חושב את עצמו לאדם העליון של ניסצ'ה?

עלי שלכת של זהב

איב מונטאן שר "עלי שלכת", "כשחיל", "עם השחר", "חדשות היום", "ידידי הצועני", "העיר המתה" ועוד — סי.בי.אס. 63446

שירים אלה הסתובבו פעם על גרמפון נים פרימיטיביים במהירות של 78 סיבובים לדקה. באותם הימים היה הזמר, ש'זמר אותם, ספק איב ליו, סורר בגמל. ספק איב מונטאן, התגלית הגדולה ביותר של השאנסון הצרפתי לאחר מלחמת-העורלם השניה.

אחרי הופעת שירים אלה, לא היה עוד כל ספק בדבר: הקול החם והקטיפתי, היזודהות המושלמת עם השירים שהשמיע, הקפיצו את מונטאן אל התהילה. ואילו השירים עצמם, היו מן המשובחים ביותר שנכתבו בסגנון זה בצרפת. לא זו בלבד שמנגינתם קליטה, אלא שיש גם בה וגם במלים השתקפות של האווירה האפורה והעצובה של ארץ לאחר מלחמה, של דור החובק אקזיסצנציאליזם ושל אנשים ש'עייפו מקרבות וזוועות.

ההקלטות מקוריות, עם כל הכרוך בכך. אין בהם את הברק והעושר של הטכניקה המודרנית, אבל השיחזור הטכני (שהוא לפחות שני במספר, תקליט זהה יצא

איב מונטאן
הזדהות מושלמת

בזמנו בצרפת, בחברת אודיאון) עומד על רמה גבוהה, וקולו של מונטאן הצעיר מאבד רק מעט מאיכותו המקורית. לעור מת זאת, אפשר לשמוע אוסף של מלונים ממדרגה ראשונה, כמו למשל הגיטריסט המנוח הנרי קרולה, המלווה את השיר ידידי הצועני. תקליט חובה לדוברי צרפתית, אוהבי שאנסונים.

BROADWAY 100

מאריכה את התענוג

פרסום דיר יעקבסון

תוצרת דובק-ערבות לטיב • AMERICAN BLEND • SUPER KING SIZE FILTER

הסנדק: אחוזיחסימה פרימיטיבי

אחוזיחסימה הוא שיטה אלימה לחיסול יריבים בלתי נוחים. הוא דומה להוצאה להורג באמצעות תת-מיקלע. אפשר להשיג את המטרה בירי אחד. למשל: עלידי אחוזיחסימה שייחשל אוטומטית את כל הגופים הפוליטיים שאינם שייכים לסינדיקאט. למשל חסימה של 60% אפשר להשיג את אותה המטרה באופן הדרגתי. למשל: להעלות את החסימה תחילה ל-2% או 3% כדי לחסל את היריבים הפעילים ביותר, ולאחר מכן להעלותה עוד ועוד עד לתיקרה הרצויה.

זוהי שיטה חדה וחלקה. בארץ, שבה תדוי כמעט כל אדם בחסרי השליטון, ושבה כל אמי צעיר הכוח, הכסף והתקשורת נמצאים בידי הפינדיקאט, אין לשום סיעה אופוזיציונית אמיתית הפיכוכי להגיע בעתיד הקרוב לאחוז גבוה של הבוחרים.

ממילא יחוסלו כל סיעות האופוזיציה. השחיטה תהיה פשוטה וטוטאלית.

משום כך מושכת שיטה זו את הטיפוסים הברוטאיים ביותר בכל אחד משלושת הקארטלים, אך זוחת את הנשמות היותר עדינות.

כך מתגלה פרצופם האמיתי של כמה מן הבוסים, שנראו עד כה חייכניים וחביבים. כמו כפרט.

בקארטל העיקרי, המערך, נסתבר לפתע שבין ה"יונים" המושבעים ביותר, המהממות כל הימים לשלום ולצדק, מצויים כמה מן החסידים הנלהבים ביותר של שיטת הגנגסטרים.

יש להם שותפים חמודים בקרב הבוסים של גח"ל, אנשי ההגות הליברלית העמוקה וההדר הלאומי. מתחת לדגל המתנופה של האלטרנטיבה, הם יושבים עם הבוסים של "מפא"ל-לשעבר" (אספה לשעבר!) ומתמקחים עימם כמו בוועידת גונבירטוסים. (משמח לראות שמנחם בגין לא ליכלך את עצמו בגונבירטוסיה זו.)

הפינדיקאט עדיין לא החליט. אבל הנשק מוכן לפעולה.

ב ינתיים כבר נמצאת מזימה אחרת בתהליכים של הוצאה לפועל. זוהי מזימת גזילתה, "עודפים".

הדבר מסוכן מאוד. אדם נורמלי, שאינו

כ ל מי שראה את הסרט הסנדק, או שקרא את דון קורליאונה ושאר הספרות על נושא זה, יודע שר המאפייה האמריקאית אינה גוף מוגוליטי, עם מנהיג יחיד. היא מאורגנת מישפחות מישפחות, כשכל "מישפחה" שטח מבוזר משרה.

במשך שנים רבות, היתה נטושה בין ה"מישפחות" מילחמת-אחים מתמדת. באיווריהספר בין השכונות הניו-יורקיות לחמו "החיללים" של ה"מישפחות" המקור מית היריבות אלה כאלה. אנשי-שיקאגו ניסו לפלוש לגירדוק ונהדפו.

אולם ברבות הימים הגיעו כל ה"סנדקים" למסקנה שזה ביזבז משוע.

הם לא התאחדו, חלילה. אבל הם הקימו דבר הקרוי כאולם המוסחר, "קארטל", ושהאמי ריקאים הרבוקו לו את הכינוי "הפינדיקאט".

זוהי מעין קונפדרציה של כנופיות-המאפייה. היא מנוהלת על-ידי ועד-עליון של הסנדקים העיקריים. ההחלטות שלו הן מחייבות וסופיות, והן מסתיימות בדרך כלל בהוצאתו להורג של מפרה-מרות.

זוהי שיטה יעילה וחסכונית. יש המייחסים אותה למוחו היהודי של מאיר לנסקי.

היא מאפשרת לכל "מישפחה" דחסל את ריבונותה הקטנות, להשתלט על העסקים החור קיים באיוורה, ולנאר את עולם הרצח, השוה, הסחיטה, הזנות, ההימורים והסמים על בסיס מיסחרי מודרני.

א יני יודע אם ראשי המישפחות המיפלגות בישראל ראו את הסנדק, או קראו את הספר.

יתכן שלא היה צורך בכך. יש בארץ מוחות רבים העולים על מוחו של מאיר לנסקי.

על כל פנים, המיפלגות הגדולות בארץ מקבלות יותר ויותר ציביון של "מישפחה", והתפתחות היחסים ביניהן דומה יותר ויותר למה שקרה במאפייה האמריקאית.

פעם, לפני הרבה-שנים, היתה נטושה מילחמה בין מיפ-גות אלה. רביזיוניסטים לחמו במפא"ינים. חרות איר-גנה מהומות-דמים בשערי הכנסת, הדתיים קראו למיל-חמת-קודש, מפ"ם עלתה על באריקאדות.

אפשר לראות את התצלומים בארכיונים. הם צהובים ודהו, כמו תצלומי אל קאפונה וחבריו בימי שיקאגו.

הבן קורליאונה

שייך לסינדיקאט, כמעט ואינו מסוגל להבין את התייחסותם.

כפשוטות, נראה העניין כך: אחרי כל בחירות, בעת חלוקת המנדטים, מסתבר כי רק כ-115 מקומות זכו במיספר מלא של הקולות הדרושים. שאר המקומות מתחלקים על פי "עודפי הקולות".

עד כה היתה הרשימה בעלת העודף הגדול ביותר זוכה במנדט הראשון מאלה, וכן הלאה. לכל הרשימות היו סיכויים שווים. בכנסת הנוכחית זכו הסיעות ה"קטנות" בשש מנדטים כאלה.

השבוע העביר הסינדיקאט בכנסת הצעת "חוק המשנה את שיטת החישוב. השיטה החדשה היא מסובכת מאוד, אך התוצאה שלה פשוטה ביותר: כל המנדטים האלה יימסרו להבא לשלושת הקארטלים הגדולים.

אילו היתה שיטה זו קיימת בבחירות האחרונות, היו כל הסיעות בנות שני המנדטים (העולם הזה — כוח חדש, המרכז החופשי, פא"י) מאבדות את המנדט השני שלהן. הן היו נשארות סיעות-יחיד.

באותו שבוע נתפרסם בעיתונות כי גולדה מאיר ופינחס ספיר סבורים שיש להעלות את אחוזיחסימה כך שלא תהיה בכנסת סיעה של פחות משני חבריה. כך מתקשרות המזימות: אחרי שזימות "העודפים" תגזול מן הסיעות האלה את המנדט השני, תבוא החסימה ותגרש אותם כליל.

דון ספיר ודונה גולדה עוד יכולים לדמך את הסנדקים פרק כשיטות מתוחכמות.

ה חברה האמריקאית מנסה בימים אלה להתקומם נגד המאפייה שלה. היא יודעת שמאחורי ההווי הרומנטי, המתואר בסרט, מתחבא עולם וזועתי של גיוון, אלימות ושחיתות.

בארץ עוד לא ברור לציבור מה עומד מאחורי מישטר הסינדיקאט: הקפאת השליטון של קומץ עסקנים שאיש לא בחר בהם, השחיתות וההסתאבות הכרוכה בכך, חסימת הדרך לבני כל משרות רענן, כל כוח חדש. דון קורליאונה גוסס, אבל החבר קורליאונה חי מאוד.

הוא הדין לגבי סינדיקאט המיפלגות הגדולות בארץ. המישחק הדמוקרטי בכל אחת מהן הוא בדיוק זה — מישחק. בשום מיפלגה גדולה אין לקבוצה מתמרדת שמץ של סיכוי להפיל את הקבוצה השלטת במיפלגתה, כי לרשות זו עומד המנגנון האדיר, המשופע בכספי השלל. רק כאשר חברי הקבוצה השלטת מתקוטטים בינם לבין עצמם, ומשתמשים בכספי השלל איש נגד רעהו (כפי שקורה עכשיו במפד"ל) יש מאבק פנימי אמיתי.

בבחירות האחרונות לכנסת קיבל המערך 632,035 קולות. אולם ל-632,035 אורחים טובים אלה יש אותה השפעה על ענייני המערך כמו שיש לאזרח המצוי בניו-יורק על "מישפחתו" של דון קורליאונה.

אין להם השפעה כלשהי על מדיניות המופי דגה ומעשיה, ואף לא על הרכבת רשימת מועי מדיה לכנסת. הם, "נותנים את קודם" לרשימה, אך אין הם, "בוחרים" בה.

במיפלגה שולטת קבוצה קטנה של סנדקים וקאפואים, שעלו לגדולה בדרך-לא-דרך, המחזיקים בידם את ה"מוסדות" והעושים בהם כבתוך שלהם.

הקטנות ביניהם ("מילחמות היהודים") אינן שונות מן הקטנות בכך מישפחה ובכל "מישפחה" מול כל איום מכפנים ומכוחן הם מאוחדים ומלוכדים.

א וזם התועלת העיקרית שמפיקים הסנדקים מקיום הסינדיקאט בארה"ב טמונה בחיסול כל יריב — חוקי או בלתי-חוקי — העלול להצר את צעדיהם.

הסינדיקאט של הסנדקים הגדולים חיסל לא רק את כל הכנופיות הקטנות, אלא גם כל התי ארגנות פוליטית של שומרי-חוק, שניסו לשים קץ להשתוללות הכנופיות.

למצב זה אנו מתקרבים עכשיו בארץ. בימים אלה מתבשלים במיטבחי שלושת הקארטלים המיפלגתיים הגדולים כמה מזימות, שנועדו כולם להשיג מטרה אחת: לחסל את יריבי הסינדיקאט, להקנות לו מנופול מוחלט בזירה הציבורית.

בראש המזימות עומדת הקנונייה של אחוזי-החסימה.

אבל מה שאין השכל עושה, עושה הזמן. ומוזה שנים רבות התארגנו המיפלגות הגדולות בקארטלים, והקארטלים הקימו סינדיקאט.

המערך הוא קרטל של שתי מיפלגות, וחצי תריסר סיעות-לשעבריות. גח"ל הוא קארטל של שתי מיפלגות. המפד"ל הוא קארטל של חמש-שש סיעות. השונאות זו את זו. שלושת הקארטלים האלה יצרו בהדרגה את הסינדיקאט, שבו שותף, למען השלום והנוחיות, גם השמש הליברלי-העצמאי.

בסינדיקאט מחולקים השטחים והתפקידים, וגם השלל.

בידי המערך מסור כל השליטון במדינה. על כל עמדות-המפתח שלו. השכונה המקומית שלו היא ההס-תדרות ו"תנועת העבודה", על כל מיפעליה הכלכליים. בידי המפד"ל מסור חלק ווסר בשררה. השכונה המקומית שלה היא הציבור הדתי, והמערכת הכלכלית העצומה של המימסד הדתי המאורגן. החל בבנקים וכלה בבתי-כנסת.

בידי גח"ל מסור התפקיד המכובד הנצחי של "האופר זיכיה של הוד מלכותה", עם כל הכיבודים וההנאות הכרוכות בכך. השכונה המקומית שלו היא "הציבור האורח", כולל חלק מן המערכת הכלכלית של "היוזמה הפרטית", המקבלת הטבות כלכליות עצומות מדי האוצר. בין השלושה מתחלקים כספי הסוכנות היהודית, התקציבים הממשלתיים ושלל עשי-רות הציבורית האחרים, המעבירים את כספי הציבור לידי המיפלגות.

קמת הסינדיקאט של מישפחות המאפייה הקלה על כל סנדק-חבר לשלוט באחוזות.

דון קורליאונה לא נבחר מעולם בבחירות דמוקרטיות. הוא השתלט במלכותו בכוח ה"זרוע, האקרה והתתי-מיקלע.

כל עוד היתה נטושה מילחמת-הכנופיות, יכלו הקא-פואים בכל "מישפחה" להתקשר עם הסנדק של מישפחה יריבה, ולהתמרד בעזרתו. כיום, במציאות הסינדיקאט, זה קשה מאד. כי כל דון יכול עכשיו להיעזר בדוגים האחרים כדי לחסל מרידה פנימית.

העולם

במילים) שמוטב היה לאפשר לחוטפים
במינכן להביא את החטופים לארץ ער-
בית, תחת לנסות להערים עליהם במינכן.

כזה היה גם גורלה של שאילתה שהוג'
(המשך בעמוד 16)

לי תמכור רק
אמק

14

התרעומת והעלבון שעברו על אזרחי רוצחי מינכן, ביטאו תיסכול חסר פתרון:

חסר-אונים

הביטחון שנה במתח בדתי רגיל בציפייה לפעולת שחרור אפי שרית.

עם כל החוב המוסרי שהייתה גרמניה לישראל, מסרבים אזרחיה להיגרר למה שהם מכנים „מלחמה מלוכלכת“ שאין להם כל ענין בה. אין שום סיבה שגרמנים יהיו מוכנים להקריב חיים למען מלחמה זו. לא צריך לנקוט עמדה לטובת ישראל או נגדה כאשר מגיעים בגרמניה למסקנה: „שילחמו היהודים והערבים זה בזה כמה שהם רוצים ואיפה שהם רוצים — רק לא אצלנו!“

אולם המשמעות של הכניעה הגרמנית חורגת מהבולות גרמניות. היא הרבה יותר מרחיקת-לכת.

השאלה המהותית היא: האם תהג מחר ממשלה אחרת בצורה שונה?

ממשלת-ישראל תובעת ממשלות העולם להיות נוקשות, לא להיכנס לשום מגעים עם טרוריסטים וחוטפי-מטוסים ולקבל על עצמן את כל הסיכון הכרוך בכך, אפילו יעלה הדבר בחיי אדם. אולם ממשלת-ישראל עצמה לא עמדה עדיין במבחן המכריע.

איך היתה ממשלת-ישראל מגיבה — אחרי קצח מינכן — איזו נחמץ מחר מטוס „אליעזר“ והיה מונחת במדינה זרה תוך איום לפוצצו אם לא תמלא ישראל מיסי פר תנאים? מה היתה עושה איזו נחמץ מחר איש צמרת ישראלי?

אילו הובאו הישראלים החטופים לקאהיר או לאלג'יריה, היה קיים סיכוי להצילם, בעזרת לחץ בינלאומי או איום ישיר על הממשלה הערבית המארכת.

אחרי שני נסיונות-הערמה — המוצלח בדרך והכושל במינכן — אין סיכוי רב להערים על הטיי-ווריסטים בפעם נוספת.

התנהגותם השבוע הוכיחה כי הם ערים לאפשרות שמטמינים להם מלכודת. הם סרבו להנחית את המטוס החטוף על אדמה גרמנית, חגו מרבית זמן החטיפה באוויר, כדי למנוע כל אפשרות של פעולת חילוץ.

כמצב זה עמדה בפני ממשלת בך שאלה פשוטה: האם לסכן את חייהם של הנוסעים, ובעיקר של אנשי-הצוות הגרמניים, במישחק הרה-אפון — או להיכנע?

איך היינו מגיבים?

כרעת הממשלה הגרמנית של וילי בראנד — העומדת כעת בישיאה של מלחמת-בחירות נואשת — לא היתה נתונה בספק אף לרגע. בראנד לא היה יכול לסכן את הצוות הגרמני של המטוס. דעת הקהל הגרמנית, זיריביה הפוליטיים של ממשלתו, היו מאשימים אותו, במקרה אסון, בקלות-דעת פושעת.

הקאנצלר והשגריר

קאנצלר מערב-גרמניה וילי ברנדט ושגריר ישראל בבון, אלישיב ברוחריג, כפי שצולמו באזכרה לחללי מינכן, שיקולי בחירות היו כנראה בין השיקולים שהניעו את ממשלת גרמניה לשיחרורם המהיר של רוצחי מינכן, למרות מחאות השגריר הישראלי.

בעד מתחריה ליהנות מן ההפקר. ישראל חייבת להעמיד על סדר-היום הבינלאומי — במוסדות מדיניים, או בי מוסדות האגודות המיקצועיות הקשורות בתעופה — את ההצעה לברות הסכם בינלאומי מחייב, שיכלול את הכללים הבאים:

● **חברות-התעופה הבינלאומיות לא יקיימו קווית-עופה עם ארצות שבהן פועלים טרוריסטים, טיס, שמחזן באים חוטפים או ש-אניהן הם חוזרים.**

● **במקרה של ניתוק קו — הוא יהיה דו-סטרתי. קוית-עופה של אותה ארץ לא יורשה לנחות בחו"ל.**

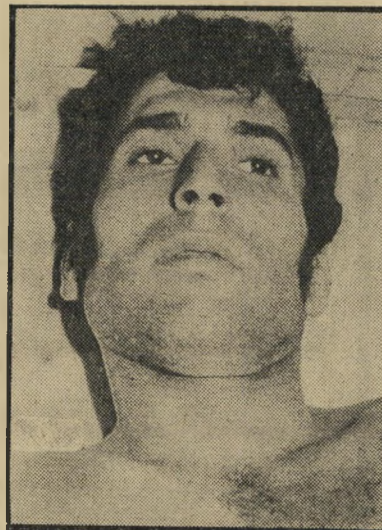
● **הניתוק יבוצע באמצעות אי-גורמים, איגודי עובדי-קרקע או גופים ממשלתיים.**

אם תתקבל הצעה זו, תשתרר במשך זמן מה אנדרלמוסיה בתעופה העולמית. יתכן שגם התעופה הישראלית תסבול, אולם בדרך זו יש סיכוי סביר כי הפעולה הבינלאומית תחסל את הנגע האווירי, כפי שחוסלה בשעתו את שודי הים, שגם הוא היה משולב זמן רב בי מלחמות בין המדינות.

לעומת זאת, אין כמעט סיכוי לנצח את הטרור בדרך של אי-כניעה לפחטנות של חוטפים, שי-הצליחו להשתלט על מטוס. צריך להיות ברור שבדגש קבוצת חוטפים הצליחה להשתלט על מטוס ולהחזיק בנוסעיו ובצוותו תו בכניע-טרובה, היא ניצחה למע-שה בקרב.

עצם הצלחת מעשה החטיפה פירושו תבוסת הצד הנסחט, גם אם אפשר לפי עמים לסמוך על המול ולנסות להוליד את החוטפים שולל. אין זה גורא להפסיד קרב אחד או מיספר קרבות, אם ניתן לנצח במערכה הכוללת.

זהו חלק הנובע מן המאורעות שאירעו — השבוע בנמלי-התעופה של זאגרב — עיר הולדתם של הרמטכ"ל הישראלי וקודמו בתפי קיד.

ניסיון החילוץ האומלל של המישטרה הבווארית. השלושה, עבד אל-קאדר אל-דנאוי (מימין), עבדאללה מוחמד סאמר (במרכז) ואיבראהים באדראן (משמאל), נפצעו בקרב היריות, הוחזקו בשלושה בתי כלא בחשאי, מבלי שאיש ידע את מקום הימצאם.

שלושת אנשי ספטמבר השחרור שנותר בחיים הערובה הישראליים בעת הכפר האולימפי במינכן. חבריהם נהרגו יחד עם הישראליים בעת

שלושת הרוצחים

מתוך עשרה חברי הכנופייה שהחזיקה בבני הערובה הישראליים בכפר האולימפי במינכן. חבריהם נהרגו יחד עם הישראליים בעת

דחת, יש לשים את הדגש על מניעת הטיפות.

השלב הראשון הוא הגברת אמצעי-המצע. אולם ברור כי גם לאמצעי-ההירוח יס גבול, ואין אמצעי שא-אפשר להת-גבר עליו ולעקוף אותו, בעורמה או במול.

אחרי פרשת לופטהאנזה השבוע, יש להטיל את מירב המישקל על הדרישה לנחק את קשרי-התעופה עם מדינות ה-תומכות באופן פעיל או סביל בטרור. היה זה אבסורד שהחברה הגר-מנית המשיכה לטוס לדמשק ולביירות, כאשר כל מטוס שלה יכוד היה להיחטף בכל רגע, לשם שיחרור עצורי מינכן. אבל החב-רה לא רצתה להפסיק את הקו, בהיעדר הסכם בינלאומי שימנע

האם גם אז היתה מסכנת את חייהם בעמדה נוקשה?

השאלה היא חמורה, ואין טעם לחפות עליה במליצות ריקות. הסיסמה האומרת כי אסור להיכנע לסחטנות ולטרור היא סיסמה יפה ונכונה, אלא שהמצב אחרי מינכן אינו דומה למצב שלפני מינכן — גם מהבחינה הישראלית.

הפתרון: מניעת תסיבות

ה היא המסקנה הנובעת מכך? יתכן שממשלת ישראל חייבת, מול פני המציאות, לשנות את הדגש בגישתה ובהסברתה. תחת להטות דא-כניעה לפת-טה, אחרי שבוצעה חטיפה מוצי-

אפילו לא אירעה התקלה שהביאה ל-יצאת הרוצחים מגרמניה ללא אישור רשמי, היתה ממשלת בון נאלצת לשחרר אותם במוקדם או במאוחר. אין לתאר כלל שממשלה גרמנית תפקיר ותסכן את חיי צוות האוויר של מטוס בחברת התעופה הלאומית שלה. מעשה כזה היה גורם לכך שאף טייס או דיילת בלופטהאנזה לא היו מוכנים יותר לטוס בשירות החברה. אי אפשר להתעלם גם מההכ-רה, שבאופן בלתי מודע אולי, ששו הגרמנים בלתי מודע, שניקי רתה להם לשחרר את שזושת רוצחי מינכן ודהיפטר עזירי כן, בצורה קלה, מבטיחה מטרירה, שי-שיבשה את יחסי גרמניה עם מדי-נות-ערב, העמידה את שירותי-

במדינה

נמצאו גם מסיכות, נשק, וארבעה דרכי גים — נשאל בחקירה אם הוא מכיר בכלל את זהבי. הוא הכחיש. האם טס עם זהבי מהארץ? הוא שוב הכחיש.

אך הגרמנים אינם מטומטמים כל כך. הם שמו לב לעובדה שטרס אל על של יעקובוב נושא כימעת את אותו המיספר כמו כרטיס הטיסה של זהבי. רק מיספר אחד הפריד ביניהם. בכל זאת הכחיש יעקובוב שהוא וזהבי טסו באותו מטוס. אז גילתה המיטרה פרט נוסף. כל נוסע במטוס מקבל תלוש ממספר, לקבלת מיוזדותיו בנמל-התעופה בסוף המסע. תלושי-המיוזדות של יעקובוב וזהבי נשאו או מיספרים רצופים. לא היה עוד ספק שטסו באותו מטוס.

אליבי מושלם. אם הוכח קשר בין יעקובוב וזהבי, איך ניתן להוכיח שיעקובוב היה קשור לשוד?

ליעקובוב היה אליבי נפלא. מסתבר ש-שכר עוד בנמל-התעופה, בבואו לגרמניה, מכונת מרדס. כעבור זמן קצר טען כי חברת-השכרה כי המכונת נגנבה ממנו.

(המשך מסמך 14)

שה עלידי אלכס מסיס. חבר הוועד הפועל מטעם העולם הזה — כוח חדש.

תקיעה לא חוקית. שאל מסיס: "חבר הוועד המרכזי, הרב החבר מנחם כהן, פירסם שוב מודעה בדבר, בה בירך את חבר מושב בית"ר דיקלה על שהיפר את חוק המדינה ותקע בשופר באיזור מסגדי אל-אקצה בירושלים.

"האם הובאה המודעה הנ"ל לידיעת מוכיר ההסתדרות ושאר חברי הוועדה ה-מרכזית? האם נערך דיון במעשהו זה של מנחם כהן? מה היו תוצאות הדיון? מה היו המסקנות המעשיות לגבי המשך חברי-חו בוועדה המרכזית של חבר מוסד מרכזי בהסתדרות — המברך את העוברים על חוקי המדינה, במגמה לגרום לסיכסוכים בין בני הדתות השונות בה?"

סיבה הפוכה. כדרכו, לא השיב הי מוכ"ל גם הפעם — אלא שמסיבה הפוכה מכרגיל. הפעם, היה דווקא בן-אחרון מעוניין לתת תשובה. אך הוא נאלץ לשי-תוק, בגלל התחייבותיו הקואליציוניות

נתן זהבי (עם פינחס ספיר)

בסך-הכל: 60 אלף מארק!

הוא נתבקש להודיע על כך למיטרה, ור-אכן עשה כן. לאחר מכן פנה שוב ל-מישרד-ההחכרה. ברגע שבוצע השוד, שהה יעקובוב במישרד חברת ההחכרה, כדי ל-קבל חזרה את הפיקדון ששילם. עד ל-אותו רגע נשאר מפתח המכונת בידו. מכונת השוד זוהתה ונתפסה בקירבת בית-הבוסת שבו נמצאו יעקובוב וזהבי. המיטרה בדקה אותה, ואז שמה לב ל-פרט מכריע: לא היו בה כל סימני פריצה. אי-אפשר להפעיל מכונת מרדס אלא במפתח האורגינלי שלה. גנבים, שאין להם מפתח, מוכרחים לבצע בה פעולות המשאירות סימנים ברורים. סימנים כאלה לא נמצאו.

ממילא גבר החשד כי השודדים השתמשו במפתח שהיה בידי יעקובוב, או שהכינו לעצמם העתק ממנו בעזרתו.

חצי שנה בכלא. כל זה אינו מהווה ראיה מישפטית מספקת נגד יעקובוב או זהבי. כל עוד לא ייתפסו כל המבצעים או השלל, ולא תימצא הוכחה שתקשור אותם למעשה — יש להם סיכוי לצאת זכאים. אולם הדבר יקח זמן. לפי החוק הגרמני, ניתן להחזיק בחשודים כאלה בכלא במשך חצי שנה. הדבר הפתיע את זהבי, שגם שאר פרטי הגוהל המישפטי הגרמני לא מצאו חן בעיניו. למשל: כאשר הובא לשופט-החוקר להארכת המעצר, לא ניתן לו לחקור את השוטרים — כפי שמקובל בישראל.

השלל עצמו לא נתפס, וספק אם ייתפס. למרות השווי הנקוב המרשים, לא היה כדאי לשודדים. כי התכשיטים, שמחירים לקונים הוא 1.2 מיליון מארק (קרוב ל-1 מיליון וחצי ל"י), שווים במחיר הסיטונאי רק כ-600 אלף מארק.

בשוק הרכוש הגנוב, מקובל לשלם ל-שודדים רק כעשירית מן הערך. לפיכך לא הגיע השלל, מבחינת השודדים, אלא ל-60 אלף מארק — סכום קטן, אם לוקחים ב-חשבון את מיספר השודדים (כנראה: ארבי-עה) וההוצאות.

לאנשי ארץ-ישראל השלמה מסוג מנחם כהן.

אך לא איש כבן-אחרון ישתוק, אפילו כשהוא נאלץ לשותק. בהבעת-הזדהות עם השאלתה, הפיץ אותה המוכ"ל ב-150 עותקים, על שולחנות חברי הוועד הפועל, בתוספת עותקים נוספים לעיתונות.

פשעים

המפתח של ה"מרדס"

נתן זהבי ממשיך לשבת

בכלא בגלל מיספר

שני כרטיסים ומפתח.

בשעות הראשונות אחרי מעצרו בבית-בוסת בפראנקפורט, היה גדמה שנתן זהבי ישוחרר. המיטרה הגרמנית נתנה לקבל את טענתו שהוא סתם עיתונאי, שנוזמן לחדר, בו התגוררו כמה ישראלים חשודים.

בכיסו של זהבי היו כמה תצלומים מרשימים שלו בחברת גדולי ישראל — כולל משה דיין — והדבר עשה רושם על הגרמנים. הם לא האמינו שלאיש כזה יכול להיות קשר לשוד חנות-התכשיטים. בו נגנבו יהלומים בשווי 1.2 מיליון מארק (העולם הזה 1832).

תלושים למיוזדות. זהבי למד עוד בתפקידו כעיתונאי-חובב את הכלל הי ראשון של עציר חכם: לא לדבר עם הי מיטרה. הוא לא דיבר. גם כשהובא ל-בית-המישפט טען שהוא חולה, שלקח כדורי ארגעה, שאינו מסוגל מבחינה נפ-שית וגופנית להשיב בינתניים על שאלות. יתכן שבשלב זה היה משתחרר. מחוסר כל הוכחות נגדו — לולא נהג יעקב יעקו-בוב אחרת. הוא דיבר.

יעקובוב, שנתפס באותו חדר — בו

מועדון סטריאו

מועדון סטריאו
פתוח בכל ערב
תזמורת ותכניות בידור
עם אמני צמרת.

בימי שני ורביעי
ערבי 25 +
במיפגשים
והיכרויות

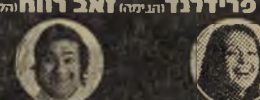
כוכב החודש:
גימי לוי

מתקבלות הזמנות
לנשפים פרטיים
לתאריכים מיוחדים.

מיזוג אוויר מלא
מועדון סטריאו,
הרצליה פיתוח,
טל. 930650.

התיאטרון הקטן מציג:

דליה פרידלנדר (הגיבור) זאב רווח (החשוד)

פוטק השקרים

כתב וביים: יואל זילברט
עריכת תסריט: יואל זילברט

בת ים — עצמאות	
יום ד', 1.11,	9.00
קרית אונו — אור און	
יום ה', 2.11,	9.00
קרית חיים — בית העם	
יום ו', 3.11,	9.00
ירושלים — מיצ'ל	
מוצאי-שבת, 4.11,	8.45
תל-אביב — בית ארלוזורוב	
יום א', 5.11,	8.30
יפו — אלהמברה	
יום ג', 7.11,	8.30

כרטיסים: "לאן" ו"רוקוקו"
וביתר המשרדים.
הפצה ראשית: "לאן".
טלפון 231655.

לתלמידות

לדוקי הווינגמן

עם הבחור למלכת המים

לשנת 1972

לארלט בן רובי

עם הבחור לסגנית ראשונה

למלכת המים לשנת 1972

בירכת מורתכם

לטפוח החן ודוגמנות

לאה פלטשר

ביטוח שנתי לטלוויזיה

30 ל"י

כולל מנורת המסך, כולל מיסים

סיגנל

אלקטרוניקה

רח' החשמל 4, תל-אביב,

טל. 615362, 625459

מרכז עדשות מגע

"גרובסקי — אישון לנח"

CONTACT LENS CENTER

תל-אביב, רח' שניאור 7,

טל: 50220 — 58046

שעות קבלה 9-17

נשמח לשלוח חוברת הסברה

לפי בקשה.

דן מרגלית

כדי להדוף
את החזית
המאוחדת נגדו

יוסף חריף

צוות התדמית
של דיין
נכנס לפעולה

שייקה בן-פורת

המקלה הכותבת של דיין

מגוריהם מסביבתם הטבעית לעיר יהודית (דן מרגלית). בצורה דומה ניסה משה דיין להסביר את עמדותיו המדיניות בראיון המצולם בטלוויזיה, כשהוא חוזר מילה במילה על ההסברים שנכתבו כבר קודם לכן על-ידי כתבי "המקלה הכותבת" שלו בעיתונים. במילים אחרות: כדי להדוף את המית" קפה הכללית עליו, פתח דיין בנסיגה כללית, כשהוא מתכוון לומר: "תרדו ממני עיזבו אותי! אינני רוצה להיות ראש-ממשלה; אני אגיד תודה רבה לכל מי שיתן לי להמשיך להיות שר-ביטחון; תנו לי להיות שליט השטחים ואני מבטיח שלא אעשה את תושביהם לאזרחים מסוג כ'."

תי טבת מהארץ; שייקה בן-פורת מידע עות אחרונות: יוסף חריף ודב גולדשטיין במעריב; חגי אשד מדבר מלבד משה תתפס ב"צוות התדמית" של דיין, המתכנן לעיתים מזומנות בסודיות, גם יו"ר עצי העיתונות של דיין: דוברו נפתלי לביא; מרדכי ברקאי ואלקנה גלי, כיום איש יחסי-הציבור של התעשייה האווירית. בסוף השבוע האחרון יצאה "המקלה הכותבת" של דיין בהתקפת-נגד שכללה כמה סיסמאות:

● **"דיין אינו רוצה כלל להיות ראש-ממשלה!"** — "אין בליבי משום כמיהה להיות ראש ממשלה," כפי שציטט אותו שייקה בן-פורת בידענות אחרונות:

משה דיין הבין את הרמז. בבת אחת הוא שינה את הטון. הניח את הראש ויצא בלום את שרשרת המכות שהונחתו ועוד עמדו לנחות עליו. אלא שהפעם הוא עשה זאת בהתאם ל-איסטרטגיית הגישה הבלתי ישירה. בפעור לת איגוף הפעיל את "הגייס השביעי" שלו מבלי שהוא עצמו יתייזב בגלוי בראש התקפת הנגד. "הגייס השביעי" של משה דיין, כפי שהוא מכונה בידי יריביו — או "צוות התדמית" כפי שהוא מכונה על-ידי מקור רביו — מורכב מאותם אנשי עיתונות, מנאמני דיין, השתולים כמעט בכל העיר תונים היומיים, והמתייצבים חיש קל לכל

תוך חודש אחד בלבד הפך שר הביטחון משה דיין לאיש אחר. בראשית החודש, כאשר פתח את מית" קפת הבחירות הגדולה שלו במסע של אימים והפחדות, כשהוא מתפטר בסי טונות מוועדות ממשלתיות, מתגרה בחבר ריו לממשלה ומכריז הכרזות מדיניות עצי מאיות, הוא נראה אמיץ, מבהיל ונחוש החלטת. נדמה היה שהוא מוכן לקרב הר אדירים, עם כל הסכנות הכרוכות בכך, כדי לרשת את כס ראש-הממשלה. לא עברו ארבעה שבועות ולעניין אז רחי ישראל הופיע משה דיין חדש: נבו, מתנצל, מוכן להסביר את עצמו, נסוג, מהסס ומבקש טובות. כאשר הופיע דיין ביום השישי האחרון בתוכנית הטלוויזיה השבוע — יומן אירועים, בראיון מוזמן על ידו, בו נשאל שאלות שנוסחו על ידי הנידו אפילו אותדיו המושבעים ביד תר את ראשיהם בחמלה. היה זה דיין אחר לגמרי מזה שתיארו לעצמם שיצא לקרב הירושה הגדול. הוא נראה בטלוויזיה עייף, מבולבל, ומתאמץ לשכנע.

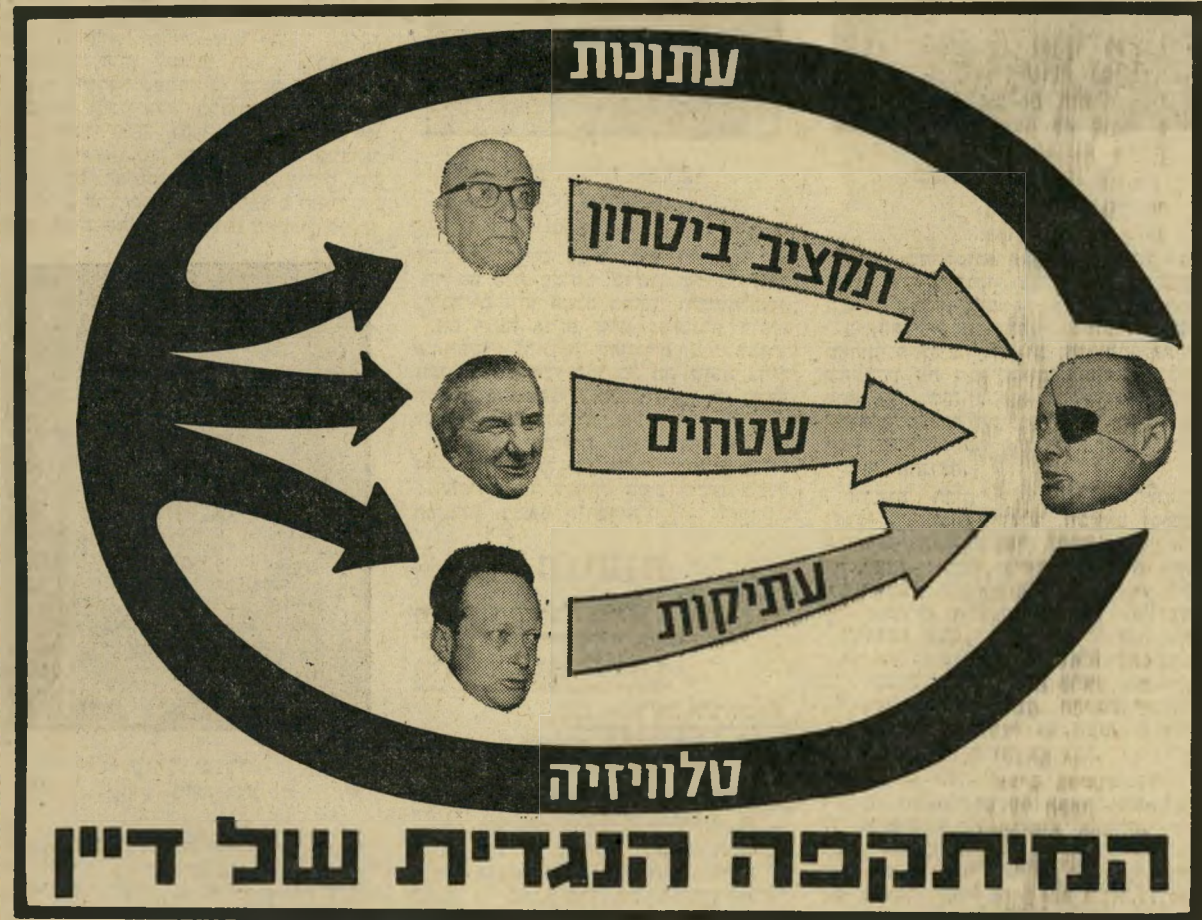
מה קרה בארבעה שבועות אלה שחולל את השינוי הקיצוני בדיין? קרה בדיוק מה שניבא העולם הזה (1832) לפני שלושה שבועות, כאשר היה הראשון שדיווח על פתיחת מלחמת ה" התשה הפנימית של דיין. האם יש סיכוי לאופטיסטי של דיין? נשאלה השאלה באר תה כתבה. והתשובה היתה: "משה דיין טועה בהערכת המצב שלו לגבי יחסי הכח חות הפנימיים במסלגה ולגבי התרופפות מחנה ה"יונים"... ברע שחברי מפא"י לשעבר יחשו בסכנה שמשהו מבחוץ עז מד לאיים על עמדותיהם, הם יתלכדו נגד דו. למשה דיין אין שום סיכוי."

"הגייס השביעי" נכנס לפעולה

ה היערכות האנטי-דיינית הפנימית כי מיפלת העבודה באה לידי ביטוי חיי צוני בשלושה ראשי-חץ:

- ראש-הממשלה גולדה מאיר, שהר פיעה בשבוע שעבר במועדון העיתונות בירושלים, תקפה בצורה חריפה וחסרת תקדים את רעיונותיו הפוליטיים של דיין ואת תוכניתו לבצע סיפוח מוסווה של השטחים המוחזקים בישראל מבלי להצי ניק לתושביהם זכויות אזרחיים. גולדה, שנחרדה כאשר התגלו לה התוכניות שרקס דיין בסוד להקמת העיר הימית בפיתח רפיה, הנחיתה סטירת לחי מצלצלת לדיין ולתומכיו, שבמשך תקופה ארוכה ניהלו מסע לחישות כאילו גולדה תומכת בחשאי בדיעותיו המדיניות של דיין.

- שרהאוצר פנחס ספיר, יצא גם הוא למתקפת-נגד על דיין. הוא דחה את דרישותיו להעלות תקציב-ביטחון, איים שאם "יאלץ למלא את דרישות דיין ימנע הדבר הקלות במסים לאזרחים.
- יגאל אלון, סגן ראש-הממשלה, שי במשך שבועות ארוכים היה קורבן למסע לחישות מצד אנשי דיין בשל אחריותו, כביכול, לאסון מינכן, החזיר אף הוא מלחמה. הפירסומים המחודשים על ה עיסקות המופקקות בעיתונות של דיין והברחתם לחו"ל, הגיעו לעיתונות ממיש רד החינוך, למרות שנשעו כביכול, בהס" כמה עם שרה-ביטחון.
- היה ברור שזו רק תחילתה של מיתקפה שנועדה להעמיד את דיין במקומו ולזיזו ממנו כל חשק להמשיך לעשות צרות ולשחק ב" איזומים.

ככל הנראה גילה דיין כי פתח במלחמת ההתשה שלו בקרב עז השלטון מוקדם מדי. בשלב זה הוא מבין שאין הוא יכול לעמוד בהתנפלות מאורגנת של אנשי ה" גוש המפא"י עליו. כמה מתומכיו אפילו החלו לדחוש שדיין יהיה מו"ר כן לכהן כשר-ביטחון אם אבא אבן יהיה ראש-ממשלה, וזאת מפני שתחת אבא אבן, שאיננו מני היג שתלטני כדוגמת גולדה או ספיר, הוא יוכל לחמשוך במור"י ניותו בשטחים.

אבל הצהרות אלה, כמו מהלכים אחרים שנוקט דיין, נועדו רק להרגיע את הירי בים. במועד המתאים, כאשר תהיה השעה כשרה לכן בעיניו, יצא דיין שוב לקרב על השלטון, כשהוא סומך בעיקר על אנשי "המקלה הכותבת" שלו, המפורסם בכל אמצעי התקשורת בישראל והיוצרים את הרושם ש"כל תרחוב מאחוריו."

...הכרזת החזרת של שרה-ביטחון שאין תפקיד ראש-הממשלה קורץ לו ושאינו ליבו כמה לתפקיד. כפי שכתב יוסף חריף במעריב: "דיין אינו נלהב להיות ראש ממשלה." כדברי דן מרגלית בהארץ.

● **"דיין רוצה להחזיק בערביי השטחים רק כחמרר זמני"** — "שרה-ביטחון אינו מצדד בקליטת מיליון ערבים מהשטחים במסגרת גבולות מדינת ישראל המורחבת, ואם תעמוד הברירה בי" בוא העת בין ויתור על שטחים לבין הפיר כת אוכלוסייה של מיליון ערבים לאזרחים ישראלים לכל דבר" — התבטא דיין: — "נסתלק מהשטחים" (יוסף חריף); "אילו הועמד דיין היום בפני הברירה לספח את השטחים, כולל מיליון ערבים שבתוקף הסיפוח היו במקרה זה אזרחי המדינה — היה דיין מבכר לצאת מהשטחים ולא לספח" (ישעיהו בן-פורת); "לפי השקפתי תיו של דיין הערבים אומנם עובדים בישר ראל, אך אינם נוטים להעתיק את מקום

קריאה של מנהיגים. אותם עיתונאים, כבי יכול עצמאיים ובעלי מחשבה חופשית, מקבלים תדריכים מפי דיין עצמו, אולם אחריכך אינם מצטטים אותו במאמריהם, אלא מפרסמים את דבריו כאילו ניגלו להם בחלום הלילה מפי השכינה.

כך נוצרה תופעה יוצאת-דופן בעיתונות הישראלית: קבוצה של עיתונאים, בעיתונים שונים, כותבים ביום אחד, לפי צו מכונה, דברים זהים, המתאיימים להיות פרי הגות כות ביהם. למעשה הם אינם אלא "המקלה הכותבת" של דיין, ה" משמיעה בצייבור את המזמורים שהוא מכתוב לה.

אין צורך להיות מומחה כדי לגלות מי הם חברי "המקלה הכותבת" של דיין. די פשוט לצרף את השמות המופיעים באותו יום מעל הכתבות בעיתונות המוקדשות למחשבותיו של היושב-ראש דיין. בין אלה נמצאים: דן מרגלית ושכר

דיעות

צריך להקפיד

על החוק. אבל...

ניסיון מרהים זהקל בחומרת

שור העתיקות של דין.

יש מקום לומר כמה דברי הבהרה על המושג גניבות המופיע לאחרונה בדורי החדשות בעתונות. למעשה מקיף המושג "גניבות" חפצים בעלי ערך לא שיעור ואף חפצים מאוד בלתי חשובים. החוק אינו מבדיל כמובן בין גניבה לגניבה בה ויהלום נחשב בעיניו כמו תפוח הנגנב מדוכן רוכל בשוק הכרמל. מותר לשאול אם אין מקום לשנות את החוק ולהנהיג ליברליזציה ביחס לגניבות ובמסחר ברכוש גנוב. ברור שיש להקפיד על החוק, אך לפעמים הקפדה זאת חייבת להתבטא גם בהתאמת החוק למציאות.

קל לתאר מה היה קורה אם נתון ישראלי היה מפרסם מאמר ראשי בנוסח הנ"ל. השבוע פירסם היומן הארץ מאמר ראשי בנוסח זהה אלא שבכל מקום בו מופיעה המילה "גניבות", יש להחליפה במילה "עתיקות". המאמר הבלתי חתום, שנכתב בידי עורך הארץ גרשום שוקן, היה אחד המיסמכים המזוהים והמדהימים ביותר שהופיעו אי פעם בעתונות הישראלית.

"תופעה חיונית". מגמת המאמר היתה להקל בערך הסערה הציבורית שהתעוררה לאחרונה מחדש עם הגילויים (שהארץ פירסם אותם ראשון) על דרכי הברחת העתיקות של משה דיין באמצעות קרן התרבות ישראל-אמריקה.

הסביר שוקן לקוראי הארץ: "מה שנקרא בישראל 'עתיקות' ברוב הגדול של המקרים אינו אלא בקבוקי סמפו ופנסי כיס מלפני 2000-3000 שנה. גם להם יש ערך מסוים מאחר שהם מעוררים אסוציאציות של התיאוריה עתיקה הימים של ארצנו... ערך מסחרי יש לחפצים האלה אך ורק משום שבעשרים השנה האחרונות התי-

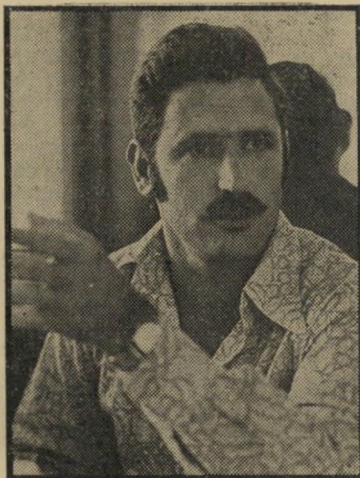
בחומרת המעשים הפליליים של דיין.

רק לדוגמא:

● משה דיין אינו "אספן עתיקות" הוא שודד עתיקות. הוא אינו רק קונה או מוצא עתיקות. הוא שודד קברים, חופר במקומות אסורים, מפעיל נהגים וטייסים בצה"ל כדי להעביר עבורו עתיקות ממקור מות שאיש אחר מלבדו אינו יכול להגיע לשם.

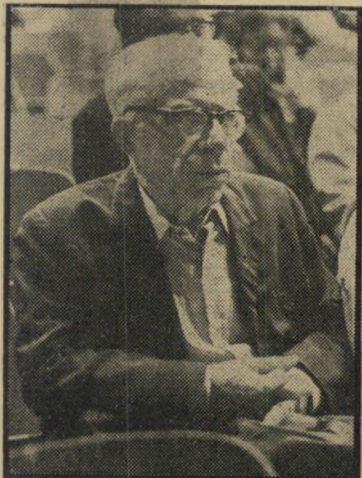
● העתיקות ששודד משה דיין אינן רק "בקבוקי סמפו ופנסי כיס מלפני אלפיים שנה", כפי שמנסה שוקן להציג זאת. משה דיין נטל לאוספו במרוצת השנים חפצי עתיקות ששוויים מוערך על-ידי מומחים במיליוני ל"י והפך כתוצאה מכך לבעל רכוש עתק.

● העובדה שמשה דיין מוכר לחיירים תמימים עתיקות נטולות ערך ששוויים פרוי טות, ותובע מהם מאות דולארים רק משום שחתימתו מצורפת אליהם אינה יכולה

איש שו"ח אמיתי

הפרדה מוחלטת

מנהיג מפ"ם יערי

נדר של שתיקה

בכינוס שהחלטותיו נקבעו למעשה מראש. אלא שלגבי תנועה כמו הקיבוץ-הארצי מבטא מצב זה תהליך דמוקרטי. כי החלטות המועצה לא סוכמו מראש מאחורי-הקלעים בין הבוסים המפלגתיים שהעמידו את חבריהם בפני עובדות קיימות, כפי שזה מקובל במפלגות אחרות. החלטות מועצת הקיבוץ-הארצי שיקפו ביצורה מדויקת את החלטות החברים ב-57 קיבוצי התנועה.

חודשים רבים לפני כינוס המועצה נערכו בקיבוצים דיונים ויכוחים וסוכמו החלטות בהצבעה ברוב קולות. החלטות הקיבוצים סוכמו על-ידי מזכירות הקיבוץ-הארצי, ונוסחו כהצעות החלטה על ידי מזכירות הוועדה-הפועל של המועצה. כתוצאה מכך לא התנהל במועצה כלל ויכוח על נושא חילופי המשמרות בהגדת מפ"ם או בקשר להמשך שותפותה של מפ"ם במערך, נושאים מעוררים את חברי מפ"ם בקיבוץ-הארצי. נושאים אלה פשוט לא עמדו לדיון במועצה.

כירסום בזהות. בנושאים שעמדו לידיו היו העמדות ברורות מראש. הם בישרו אופוזיציה להנהגה ההיסטורית של מפ"ם והקיבוץ-הארצי — מאיר יערי ויעקב חזן. בניגוד לדעתם הוחלט על עריכת מיפקד חברי מפ"ם בקיבוצים, ובניגוד לדעתם הוחלט על הקמת מחלקה לפעילות רעיונית ופוליטית במסגרת הקיבוץ-הארצי שבוטלה מאז 1946.

מאיר יערי הישיש, שעקב בשתיקה אחרי דיוני הוועדה אחרי שגדר נדר לא לשאת בה מילה, יכול היה לראות בה את תחילת סופו כמנהיג מפ"ם — נושא שיעמוד לוויכוח רק בוועידת מפ"ם הקרובה.

הסביר יוסי אמיתי, חבר קיבוץ גברול, לות. מאנשי ש"ח, שקיבלה במועצה לגיטימציה לפעילותה במסגרת הקיבוץ-הארצי: "הקיבוץ חייב לצאת מתוך מיסגרתה המצומצמת ומליאת הסתירות של מפ"ם. אין לי שום דבר נגד מהלכיה של מפ"ם. מפ"ם חברה במערך ועובדה זו מחייבת אותה לתירוניהם פוליטיים שאין לה מנוס מהם. אבל מדוע צריכים לכפות כל זה על חברי הקיבוץ-הארצי?"

תביעתם של אמיתי וחבריו להפרדה מוחלטת בין התנועה הקיבוצית של הקיבוץ-הארצי לבין מפ"ם, לא התקבלה. אבל

מועצת הקיבוץ-הארצי בעין-השופט

הקיבוץ — תא אנושי או סניף מיפלגתי?

המועצה נתנה גושפנקא לכירסום בזהות המוחלטת שהיתה קיימת מאז קום המדינה בין הקיבוץ-הארצי לבין מפ"ם.

תל-אביב

הרפתקאות בלינבלום

ספסר וגנב דוררים

או קורבן דימיון מפתיע?

המכתב, שקיבלו חיה ודוד קיפרוס מ-קרובים בארצות-הברית, הכיל, יחד עם איחולי הברכות לרגל נישואיהם הקרובים של הבת, גם אלפיים דולר. לישראלים רבים, סרו הקיפרוסים לרחוב לילינבלום, לחללין את הדולרים במטבע שימושית יותר.

גבר מבוגר, בעל חזות מעוררת אמון, פנה אליהם באשכנזית מדוברת, שאל אם יש להם משו למכור.

בני הזוג ססעו בעקבות מעורר האמון למיסדרון סמוך, שם ביקש הבנקאי לראות את הדולרים, כדי לוודא שאינם מזויזים. הוא נטל את החבילה לידי, בדק את ה-שטרות במקצועיות ובמהירות, ספר אותם במקצועיות ובמהירות גדולה עוד יותר, החזיר להם את החבילה, והודיע שהכל בסדר, הוא הולך להביא לירות ישראליות. כאשר לא חזר כעבור רבע שעה, הת-עוררו החשדות בלבות בני הזוג. דוד מיהר ומנה את כספו שנית — וגילה שהוא חסר 500 דולר.

גנב! גניבה! עשרה ימים היתה חיה קיפרוס בהלם. כשהתאוששה, יצאה לצייד בלינבלום — והאדם הראשון שראתה היה גבר מוכר, בעל חזות מעוררת אמון. חיה קיפרוס התגלתה כשגנובה. היא פנתה באדישות מעושה לעבר הגבר — שי-הודין מצידו לפנות אליה בהצעות פינסס-יות, ואפילו באשכנזית מדוברת.

חנה הינהגה בראשה, והשניים סרו ל-חדר המדרגות שהיה כבר מוכר לה. שם, ביקשה האשה מהאיש להציג בפניה את הכיסוי שלו בלירות ישראליות.

הבנקאי הנעלב, שנפגע מחוסר האמון המזוה, שלף ממעמקי מכנסיו ערימת הרצ-לים שמנה, חנה, בורירות שלא ביישה את שנותיה, תפסה בחבילה, פרצה בזעקות "גנב! גנב! גנב!"

פחדה מוברחת. במשטרה, הכחיש היהודי, שהתגלה כמנדל קוק, כל קשר קודם לגברת קיפרוס, או לעסקי לילינבלום השחורים. הוא רק עבר שם באורח חד-פעמי, כדי למכור מאתיים דולר אקראיים, אותם גילתה המשטרה במכנסיו. הוא מעו-לם לא עסק בסחר דולרים בלתי-חוקי. את פרנסתו, הצהיר בקול נעלב, הוא מוצא בעיסוק כשר וישר: קניית סחורה מוברחת מימאים ומכירתה לציבור הרחב.

ראיה אחרונה. בשבוע שעבר, כאשר עלה דוד קיפרוס על דוכן העדים, גולל בפני בית-המשפט את כל המשטייה, הצליח סניגורו של קוק, עורר-הדין חיים קאזיס, למצוא, בחקירת תי-ערב חריפה, סתי-רות מסוימות בדבריו.

אולם את האט שלו שמר קאזיס לסוף: הוא הציג בפני בית-המשפט אישור רסואי, לפיו שכב מנדל קוק בביתו חולה. בדלקת הריאה היחידה שלו, והרופא ערך אצלו ביקור בשעת הגניבה ממש.

עתה יצטרך בית-המשפט להחליט, אם אכן נפל מנדל קוק קורבן שוא לדימיון מפתיע לגנב האלמוני.

תנועות

מה ההבדל בין

התנועה למיפלגה?

מה חידשו החלטות

מועצת הקיבוץ הארצי?

בין ההחלטות שהתקבלו ברוב קולות במועצה ה-39 של תנועת הקיבוץ הארצי — בה מאגדים קיבוצי השומר-הצעיר — היתה החלטה העלולה, באופן תיאורטי בלבד, להביא למצב אבסורדי. החלטה זו קבעה כי כל קיבוץ של הקיבוץ-הארצי משתייך כקולקטיב למפ"ם ואסורה בו כל פעילות סיעתית של מפלגה או תנועה אחרת. יחד עם זאת יכולים החברים בקיבוץ להשתייך למפלגות אחרות, שהן סוציאליסטיות וציוניות.

כתוצאה מכך יכול להיתהוות במפקד חברי מפ"ם בקיבוצים עליו החליטה ה-מועצה גם כן, מצב מוזר: בקיבוץ מסו-ייע של הקיבוץ-הארצי לא יהיה אפילו חבר מפ"ם אחד. אבל הקיבוץ וכל חבריו יהיו שייכים, ככלל, למפ"ם. רק מפ"ם תוכל לנהל פעילות מפלגתית בקיבוץ זה. אם יהיו בקיבוץ, למשל, 40 חברים במפלגת העבודה, הם לא יהיו רשאים לנהל כל פעילות סיעתית, אלא להיות בי-אורח פרטי חברים במפלגתם.

תהליך דמוקרטי. מי שציפה להפ-תעות מרעישות, ולויכוחים קולניים ול-נאומים חוצבי להבות בשלושת ימי כי-נוסה של המועצה בקיבוץ עין-השופט, התאכזב. לא היה טעם להתווכח או לריב

עורך שוקן

בקבוקי סמפו ישנים

פתחה בשכבה הולכת וגדלה של אזרחי-ישראל וגם של יהודים בחו"ל תאופנה ל-אסוף מוצגים אלה. אופנה זו קיבלה עידוד במידה רבה על-ידי כך שמיספר אנשים ירדעו שם ובראשם משה דיין, היו גם הם לאספנים... משה דיין הוא איש מפורסם ואין ספק שהידיעה שהוא אסוף עתיקות העלתה במידה לא מבוטלת את מחיריהם של חפצים שלפני כן לא נחשבו כבעלי ערך...

ברור שיש להקפיד על החוק, אך לפע-מים הקפדה זאת חייבת להתבטא גם ב-התאמת החוק למציאות... וזהו תופעה חיו-נית. היא איננה עילה לסקנדל. היא צריכה להיות עילה ליצירת מסגרת חוקית שי-תאפשר לתופעה זו להתקיים בלי לעורר בעיות מיותרות.

אספן או שודד. אם שוד העתיקות של משה דיין אינו עילה לסקנדל, הרי המאמר בהארץ הוא עילה לשערורייה. שכן המאמר חוזר בדיוקנות על טיעוניו הצדקניים של משה דיין כל אימת ש-מאשימים אותו בעבירה על החוק, מתחה סילוף של העובדות ונסיון מתחמד להקל

למה עזבתם את רוסיה?" "בולשביקים! מיליונרים!"

עדותו של עולה

הם הביאו עימם הרבה שטחים מורחבים (שטחים פרסיים ושטחים בוכרים אמרי תיים) אך גם את המנטליות הפטריארכלית שהשלטונות הסובייטים לא הצליחו לעקור מהם במשך 55 שנות תיעוש וקולקטיביזציה.

רוצים אלף

ל"י לחודש

יש להם בממוצע חמישה עד עשרה ילדים, ומעט מאוד בוגרי אוניברסיטה. אך יש להם נסיון רב במסחר זעיר ורוכלות, אותו היקנה להם השוק הסיבי ליטי וסמרקאנד.

היהודים האירופים-רוסיים מכניסים את הוריהם במהירות לבתי-אבות מודרניים. ליהודי גרוזיה יש מסורת אחרת: הם מופיעים במשרדי משרד הקליטה, מכים בי אגרוף על שולחנות הפקידים, וצועקים: "במשפחה שלנו יש שבעה ילדים, ארבע סבים וסבתות, שלוש דודות, שני דודים וחצי תריסר קרובים אחרים! תנו לנו דירה של שבעה חדרים, או איוה קוטג'! בבית בקוטאסי, בדארבנז או דושנבה גרנו בבתים גדולים! ואנחנו צריכים גם מינימום של 1000 לירות לחודש!" ופקידי הסוכנות, אותם אנשים מלומדים, מקללים לפעמים בחזרה: "מי בכלל הזמין אתכם הנה? למה עזבתם את רוסיה, אם היה לכם כל כך טוב? למה לפחות לא תדברו רוסית נורמלית, במקום גרוזינית או טדז'יקית?"

אולי כבר בשדה-התעופה של לוד היה צריך לקבל אותם לא אשכנזי אלא ספרדי המבין יותר לרוחם — במיוחד אחד מי עירק או קורדיסטאן?

בכל זאת טוב שהם באים, הסבלנים בלי ציונות, והציונים בלי סבלנות, ובולשביקים בלי ציונות ובלי סבלנות. הזרם הרבוגני הזה אולי יוציא את הי ותיקים בארץ משאננותם. יש לנו אלף בעיות, מאה נוספות זה לא כל כך גורא. כולנו עם של עולים, ותיקים, חדישים — והעיתידים לבוא.

מוזר, פוטר מעבודתו וזרק מי אגודת העיתונאים הרוסית לפני כשנה, כאשר הגיש בקשה לעזרת לישראל. גם אשתו, אווה, מורה לכינור באקדמיה למוסיקה, פוטיה.

גורדון (44) לא נרתע, החל מפי גיו את כל העולם במכתבים, שזה, בין היתר, בקשה להתקבל כחבר באגודת העיתונאים בארץ. בקשתו נתקבלה, והסיפור הידיה כרחבי העולם. המהומה שי הקים הועידה, ומשפחת גורדון כיכבה את אשורת היציאה — ימים ספורים לפני הסלת כופר האקדמי מאים.

לפני חודשיים, הגיעה משפחת גורדון — אפרים, אשתו, הילדים (12 ילד, ואביו של אפרים) לארץ. הם הועברו למרכז הקליטה בגבעתיים, והחבר הטרי באגודת העיתונאים, השולט ברוסית, גרי מנור, למכת, צרפתי, אנגלית, ויודע גם פולנית, איטלקית, סרית, ואיריש — החל מתיישב לשפץ את גירסה דינקותא שלו בשפה העשירית — עברית.

כאשר הגיע אפרים (פרנק) גורדון מרוסיה לארץ, היה כבר עולה מפורסם. העיתונאי הוותיק, בוגר אוניברסיטת מוסקבה בעיר תונאות, פרשן לעניינים בינלאומיים בעיתון-ערב נפוץ בריגה עיר מדוע עושים בארץ כל-כך הרבה שבתות. מדוע שובתים פועלי עלית כל-כך הרבה שבועות? איך אפשר להרשות דבר שכזה, שהקפה והשוקולד ייעלמו מהשוק, ושאר תם העובדים ישתקו את היצור? ברוסיה — השבתות אסורות. מי שי שובת — פוגע במדינה, אבל העיתונות הסובייטית מברכת יום את גיבורי מלחמת המעמדות השובתים בארה"ב או בישראל. אך לא במצרים.

לעומת זאת, הוותיקים לא תופשים מדוע הרוסים מקבלים במהירות כזאת מכונות. המיספרים הלבנים האלה! וילדי המרוקאים זורקים אבנים על מכונות הפגזי רנו וצועקים: "רוסים — בולשביקים! מדוע עושים בארץ כל-כך הרבה שבתות. מדוע שובתים פועלי עלית כל-כך הרבה שבועות? איך אפשר להרשות דבר שכזה, שהקפה והשוקולד ייעלמו מהשוק, ושאר תם העובדים ישתקו את היצור? ברוסיה — השבתות אסורות. מי שי שובת — פוגע במדינה, אבל העיתונות הסובייטית מברכת יום את גיבורי מלחמת המעמדות השובתים בארה"ב או בישראל. אך לא במצרים.

העדייה השישית — או השביעית לכולם יש דבר אחד משותף — המילה אותה שומעים כל העולים כבר בארמון שוואר בווינה: "סבלנות!"

מוגן במילת קסם זו כמו ברכוכבא בי מגינו. עולה העולה הממוצע למטוס בואינג 707, קורץ (אם הוא ממין זכר) לדיילת אל-על ונוחת על הסרט הגע הענק של משרד הקליטה בדיוק כמו החבילות שלו. המכונה הענקית והמתוחכמת של הקליטה שוממת היטב, אך לעיתים קרובות יש בה הפרעות הנגרמות על-ידי חול. לא זה משארם-א-שייך. זה הבא מההדיונות שבין תל-אביב והרצליה-פיתוח.

תהליך הקליטה נמשך בין 15 דקות ל-שנה וחצי, תלוי במקרה המסויים. מכאן ברור, שהציונות והסבלנות מתחרזים רק בשירה.

לרוב פקדי הסוכנות, העלייה הרוסית היא מפולת אינסופית, חדיגונית ובולת ניסבלת, שהביאה עימה נודניקים טרדנים וטפילים למיניהם.

אך העלייה הרוסית איננה אחידה. יש לפחות שלוש קבוצות טיפוסיות.

יהודי

החצר

הנציגים של הקבוצה הראשונה באים לרוב מלטביה, ליטא, בוקובינה, או בסרביה. הם שמרו עוד על "הילדות מלפני המלחמה" וה, ציונות מלפני המלחמה. ה ציונות שלהם התעוררה לחיים בגלל ההלם של מלחמת ששת הימים. רבים מהם רצים ישר משדה-התעופה לבית-דבובינסקי, ו הצעירים לסניף הרוסי של הליגה להגנת יהודיות. אחדים מהם, צמאי פעילות, מוציאים את דרכם לאנשי דיר אלדר.

אולם העולים, מהמחנה של "יהודי חצר של מוסקבה", כמו אהרון ורגליס ו דויד דרגונסקי, מקבלים במהירות קיצוניות אחרת. כמו הטוטליטאריזם בכחול-לבן, רבים מהם לא מסוגלים לתפוש שבישראל אפשר לדבר על סוציאליזם, ושואת איננה פראזה מקולקלת של הק.ג.ב. והעיתונות הסובייטית.

אך אותם לאומניים פעלתנים מעדיפים להצטרף לחברה הצרכנית — בעיקר בי סביבות תל-אביב — מאשר לרדת לסיני ולהקים שם עיר חלוצית או ישוב-ספר. מה אפשר לומר אל הקבוצה השנייה, אשר אנשיה באו יותר ממערב רוסיה מי אשר ממוסקבה, לנינגרד או חארקוב?

לא

מתרגלים

ל הם יש קצת יותר סבלנות (אמא רוסיה מקנה זאת לכולם), אך הם לא הביאו עימם את הציונות הרומנטית. הי אנשים האלה הם חרוצים, ורוצים ויכולים להיות מועילים. אך הם באים מארץ טוטליטאריה, שבה הכל היה מוסדר — ולמרות זאת (או אולי בגלל זאת) הכל היה חסר, ואיש לא היה מסוגל להבין מה הולך שם. אותם העולים אינם מתרגלים מהר לי מציאות בישראל, והם בהתחלה מאוד מבולבלים. זאת אפשר לראות מהמכתבים למערכות העיתונים הרוסיים בארץ. מת עוררת בהם הקינאה כשהם רואים את הי מושבה האמריקאית בסביון או את המלך גות המפוארים של ירושלים. הם מתעררים מים כשהם פוגשים "בחסידי המלוכלכים" של מאה-שערים, או "המרוקאים שי לא מתרחצים לעולם", כאילו אבותיהם בי קסריילבקה לא היו מלוכלכים כמותם.

הם גם אינם מבינים כיצד הממשלה (או כפי שאומרים ברוסיה: המפלגה והממשלה) מרשה לפרסם גשים חצי ערוי מות על שער עיתונים. הם גם מתפלאים

עולים מרוסיה מגיעים ללוד: לכל היוונים, לא אותם הפנים

היא חשבה שזה מ'נזר -

וברחה ישר לזרועות הרוצח

הרגעים

האחרונים שכל

רוברטה

האנס תפס אותה על הכביש, גרר אותה, מרחק 16 מטר, לתוך הפרדס. ושם ביצע בה את זממו.

דמות

מפחידה

המפוגד דמיון אנושי לחוש מה ער בר על ילדה בודדה, המותקפת על ידי אנס? הייתכן להבין את ממדי הסייט הזוועתי שעבר במיוחד על רוברטה, ב-

לשבעה ילדים, ראה מיד שזו גופתה של ילדה צעירה. הוא ראה גם, מיד, שחלק גופה התחתון עירום.

כך נתגלתה רוברטה סרבי בת ה-13 וחצי, שנעלמה חמישה ימים קודם לכן.

סיפר השבוע ניצבי־משנה עזרא גולד־ברג, מפקד משטרת מרחב המרכז: „זה היה אונס מאוד ברוטלי, כפי שנמסר לנו מהמכון הפתולוגי. הילדה נרצחה בחניקה — לא ברור לנו אם לפני או אחרי ה־אונס. לפי עקבות הגרירה, ברור שהרוצח

האב השכול

אלדו סרבי, גרוש בן 45, הוא עולה חדש מאיטליה, שבא ארצה עם שתי בנותיו, רוברטה (13 וחצי) ודבורה (12). עשר דקות לאחר שהגיע עם הילדות למוסד החינוכי „נווה הדסה“, נמלטה משם רוברטה, בהאמינה, בטעות, שזהו מוסד הדומה לזה שבו התענתה באיטליה.

קשרי עיזי (44) רק החל את עבודתו, בבוקר יום החמישי שעבר, כאשר

חש בצחנה עזה מכיוון שורת העצים היסמוכה. קשרי, פועל הקלאי ותיק, חש מיד שאין זה ריח הקשור לחקלאות. הוא הת-

קדם לכיוון הריח — ונעצר מוכה־הלם במקומו:

מאחורי עץ, בסמוך לשביל שבין שורת העצים, היתה מוטלת על הארץ גופה במצב ריקבון מתקדם. קשרי, בעצמו אב

החוקרים

חוליית החוקרים, בראשות פקד חיים בן־איון (במרכז, מצביע בידו) בזירת הפשע. בחזית התמונה, שולי כביש פתחתקווה — חיפה. גופתה של הילדה נמצאה במקום זה, במרחק 16 מטר במעמקי הפרדס.

לפני העלייה לארץ

רוברטה (מימין) ואחותה דבורה עם חבר ציבורי ליד ביתן. תמונה זו צולמה זמן קצר לפני הילדות עלו לארץ לפני חודש ו-

תצלום אחרון

של הנרצחת (שמאל) ואחותה. תצלומי-פספורט אלה הוכנו בשביל מיסמכיי-העלייה של הילדות ואביהן. כאשר נתגלתה רוברטה, היתה גופתה כבר במצב ריקבון מתפורר, שהיקשה על זיהוייה.

הדרך האחרונה

מסלול בריחתה של רוברטה מהמוסד לכביש חיפה — שם נתקלה ברוצח.

ילדות מאושרת

רוברטה (שמאל) ואחותה הקטנה על שפת-הים, בחוף-נופש בדרום איטליה. באותה תקופה עדיין לא התגרשו ההורים, והילדות גדלו בבית. לאחר גירושי ההורים נפתחה תקופת הסיוט בחייהן, כאשר שתי הילדות היהודיות חונכו במשך 3 שנים במוסד חינוכי ע"י נזירות.

נו את הפרטים, וביקש מהמדריך גיורא בן-משי להוביל אותנו לחדר של הילדות. ליד הכניסה לחדר, פרץ לפתע ויכוח חריף, באיטלקית שוצפת, בין רוברטה ל-אביה. ואז, במהירות הבזק, פרצה הילדה הרוזנת במרוצה לעבר שער היציאה. הי-מדריך הנדהם לא הבין מה העניין.

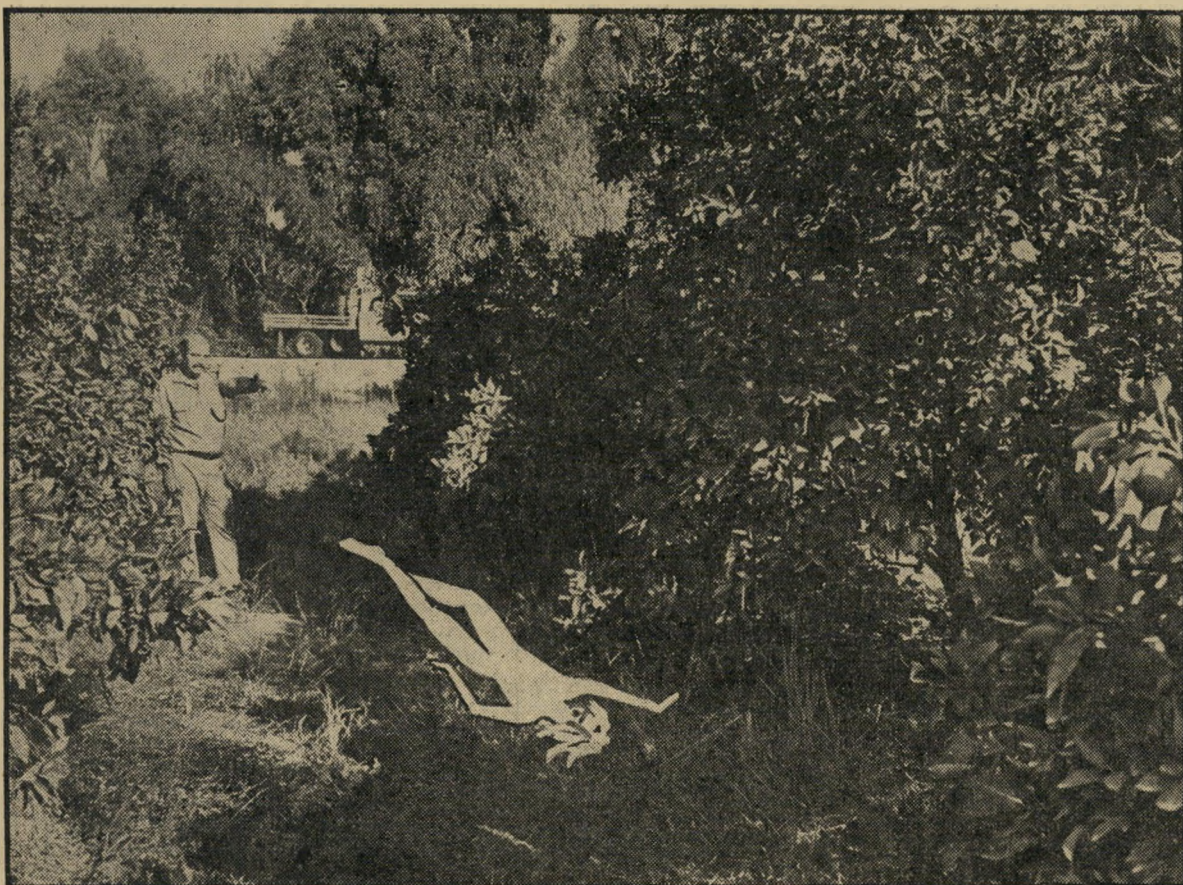
פחד

מהנזירות

ס יפר האב השכול מה הבהיל את בתו:

"רוברטה לא רצתה להישאר במוסד בלעדי. באיטליה, היא ודבורה התחנכו שלוש שנים במוסד של נזירות קתוליות. הן ראו שם הרבה דברים שזיעזעו אותן. עכשיו היא פתחה, שאני עומד להכניס אותה למוסד דומה, ניסיתי להסביר לה שזה אחרת, אבל היא לא האמינה לי. היא קיבלה התקפה של פחד, וברחה."

ישר אל המוות. מבוהלת עד עמקי נישמתה, רצה הילדה לאורך ארבעת הק"מ של הכביש הפנימי, המקשר את המוסד עם כביש פתח-תקוה-חיפה. היסטורית, (המשך בעמוד 27)

לכביש הראשי, הנראה ברקע. ליד גווייתה של הילדה נמצאו תחמונה, ובמרחק מה, נעל שלה. כן גילו החוקרים בסמוך חגורת מכניים של גבר, שלפי השערות היתה שייכת לרוצח.

פגד בן-איון ליד הנקודה בה נתגלתה גופתה (מצוירת בתצלום) של רוברטה. השביל, בין שתי שורות העצים בפרדס, מגיע ישר

זירת הפשע

רגעי חייה האחרונים? אפשר רק לנחש את ממדי ההתעללות שביצע בה המאניאק, אם המכון הפתח-לוגי הצליח לגלות את עקבות הזוועה כאשר הגופה כבר היתה במצב התפוררות. אפשר רק לנחש את ממדי הפחד ה-נורא ששיסע את הילדה האומללה, כאשר מתוך חשכת הלילה זינקה לעברה, בעומ-דה בודדה על הכביש, דמות מפחידה, לפתח את צווארה כדי להשתיק את צרחת הפחד הנוראה שהחלה מתמלטת מבין שפי-תיה, וגררה אותה כחיית-טרף לתוך ה-העצים.

אפשר רק לנחש, מה עבר במוחה של הילדה הבודדה — לאחר מה שעבר עליה קודם באותו ערב — לאחר מה שעבר עליה במהלך חייה הקצרים. שכן רוברטה הגיעה לנקודה בה המתין לה המוות — לאחר שנמלטה באימה היס-טרית מפני סיוט אחר.

ויכוח

חריף

ס יפר אביה של הילדה, אלדו סרבי, סוכן מכירות שעלה ארצה עם שתי בנותיו לפני חודש וחצי — רק כדי לשכל עתה אחת מהן: "ביום ראשון אחרי הצהריים נסעתי עם רוברטה ודבורה למוסד החינוכי נווה הדסה, על-יד אבן יהודה. היינו שם בשבוע שעבר, והחלטתי להכניס אותן לשם. הגענו למוסד בחמש וחצי אחרי הצה-ריים. סיכמתי שלא יפרידו בין הילדות, והן תהיינה יחד בחדר אחד, למרות שהן לא באותו גיל. אבל ההנהלה הבינה שהן במצב מיוחד, מתגעגעות מאוד לאמא שלהן, שנפרדה ממני ונסעה לארצות-הברית, ובארץ ורה, בלי לדעת את השמה — והסכימה. הרכנו החינוכי, שאול אלבו, סיכם אית-

25 - 23 באוקטובר 1972

ילדותיות שניה

או:

מדוע פורק הפלמ"ח?

אדם זקן חי בעבר. אין הוא יכול להתרגש ממה שקורה לגד עיניו. אבל הוא יכול להתרגש עד כדי היסטוריה ממה שקרה בימי נעוריו. המימסד הישראלי הוא זקן מאד. את זה הוא הפגין השבוע בצורה שעברה את כל גבולות הגיון. הכנסת התרגשה. ההיסטוריה השתוללה בה מקרי אל קיר. "מזה שנים לא ראתה הכנסת סערה כזאת!" דיווח כתב שידורי ישראלי.

על מה? על מדיניות המובילה למילחמה, בה עלולים ליפול אלפים? על תנאי-הדור, הדנים רבבות ילדים לניוון? על עוול מחריד שנעשה בימים אלה לאנשי בירעם ואיקרית, או למישפחות חללי מינכן? חלילה. הכנסת מתרגשת רק על מה שקרה לפני 30 שנה.

זה היה מחזה! ח"כים נכבדים, המתקבלים לגיל 60, חזרו לימי נעוריהם, הפכו לשעה קלה שוב מפקדי פלמ"ח, לוחמי-מחרת נועזים, צעירים שופעי-אידיאליזם המסכנים את חייהם.

כמו נער-שעשועים קשיש, המשחק בפני נערה בת 17 את התפקיד המאהב הצעיר, הם היוו מחזה פאתטי. הוא הזכיר את דברי שקספיר על הילדותיות השניה, הפוקדת כל אדם בערוב ימיו.

היתה זאת סערה אחת שבה יכולתי להישאר שלוו ורגוע.

קודם כל, הייתי ניטראלי. בנעורי הייתי איש אצ"ל, ובפרוץ המלחמה הייתי חייל בגדודי ח"ש של החגנה. מבחינה צבאית, הייתי תמיד חסיד שיטות הפלמ"ח, ובוויכוח הגדול על דמות צה"ל הייתי בהחלט בצד הרוח הפלמ"חית.

אבל זה לא חשוב. לא יכולתי להתייחס ברצינות לסערה שפרצה באיחור של דור, בגלל חוברת כלשהי שהוציא אחד הצדדים, אפילו בחותמת ממשלתית-תעמולת "מישרד-החינוך למען גבולות ארץ-ישראל השלמה, בעזרת שיטת-המחמה של ממות מזויפות (העולם הזה 1833), חמורה בעיני הרבה יותר מנסיון ילדותי זה לשכתב את ההיסטוריה.

ההיסטוריה ידועה — ומי שבכלל יתעניין בעתיד בוויכוח בין אירגוני המחרת, יקבל את הדיעה שלכל אחד מן האירגונים היה תפקיד משלו בשלב שקדם להקמת המדינה, בו שימשו ההעפלה, הטרור (כו), נקרא לילד בשמו! מילחמת-הגרילה והפעולה העמ' מית המאורגנת בערבוביה.

במשך למעלה משעתיים טבע האולם בקריאות-ביניים, ואיש לא יכול היה לומר יותר משלושה משי-פטים רצופים. השתתפתי בתחרות היסטורית זו רק כמה פעמים, בין צחוק לצחוק, בנסיגון-שווא לחזור מעט שפית-ידעת לוויכוח. למשל, בעת נאומי של יגאל אלון:

הי"ר ישעיהו (לבגין): אני מבקש מתן להפסיק!
מנחם בגין: לא אפסיק לחלוטין!
הי"ר ישעיהו: זה לא יפה!
מנחם בגין: זה לא יפה? אבל זה יפה?
ישראל קרגמן: כאשר יעשו לך כד, כשתנאם — זה יהיה טוב? כך ננהל את הפרלמנט?
הי"ר ישעיהו: בפעם האחרונה אני מבקש מתן להפסיק, חברי-הכנסת בגין!
יגאל אלון: אני ממשיך בציטוט מהסכס (של החוברת על הפלמ"ח).

אורי אבנר: אולי נעביר את הוויכוח היסטורי לפרום אחר, ונסתפק בוויכוח הפרומלי? זה לא עזר, כמובן, אלון התעקש לקרוא מן החוברת קטעים ארוכים על תולדות הפלמ"ח, ושוסע עליידי אנשי אצ"ל, שציטטו קטעים אחרים מן החוברת. מנחם בגין: איפה תנועת-המרי המאוחדת? (התקופה שבה שיתפו התגנה, אצ"ל ולח"י פעולה, עד לפיצוץ מלון המלך דויד בירי אצ"ל). שמואל תמיר: אתם צריכים להתבייש ב תקופה זו!

יגאל אלון: חברי-הכנסת תמיר ואמר שאתה צריך להתבייש בתקופה זאת. מה דעתך על זה? מנחם בגין: ישבנו עשרה חודשים (בתנועת המרי) ותיכננו מלחמה! אתם יודעים זאת. איפה זה כתוב פה?

עדה פיינברג-סירני: בעמוד 34. מנחם בגין: לתלמידים אתם תספרו סיפורים כאלה? לנכדים שלי תספרו? עדה פיינברג-סירני: זה כתוב בעמוד 34. לא מושתרת האמת.

יגאל אלון: זה כתוב בפרק שעוסק במרי. אפילו לא קראת את הספר, ואתה צורח בלי לקרוא את הספר.

אורי אבנר: אולי אפשר להמציא את ה חוברת לכל חברי-הכנסת, ולדחות את הוויכוח למועד אחר, כדי שנקרא אותה עד אז? יגאל אלון: אמציא את החוברת ברצון.

גם זה לא עזר. בסוף זה באמת נמאס לי: עדה פיינברג-סירני: אתם כתבתם עלינו דברים יותר גרועים!

מנחם בגין: אנחנו כתבנו עליכם? יגאל אלון: כתבו עלינו "קין". ואתה יודע את המשמעות?

מנחם בגין: נכון, כי רצחתם אותנו. יגאל אלון: צדיק הדור! מנחם בגין: 25 שנה לא...

חיים לנדאו: כתבנו, שלם נשלם לך קין. יגאל אלון: בספר של חברי-הכנסת בגין. אורי אבנר: הלואי והכנסת היתה יודעת להתרגש מעניין אקטואלי כמו שהיא יודעת להתרגש מההיסטוריה!

דומני שזה היה הסיכום הנכון. אבל תחרות-הצעות נמשכה עוד שעה תמימה.

זוג היונים

עופר-בדר

בימי שילטונו של דויד בן-גוריון עלה לא פעם תחשך שהוא מביים בכוחה סערות. "ההיסטוריות" בכנסת, כדי להסיח את הדעת ממעשיו האקטואליים.

לולא היתה ההיסטוריה של חברי-הכנסת בוויכוח על הפלמ"ח כל-כך אמיתית, אפשר היה לחשוד בראשי גח"ל והמערכ שהם ביימו את הסערה כולה, כדי להסיח את הדעת ממעשיהם.

ואכן, שעה אחת בלבד לפני שהמסירת עלבונות קולניים איש בפני רעהו, עסקו ראשי שתי הסיעות

עופר בדר

באחווה עילאית בפעולה משותפת לגזילת זכויות הסיעות האחרות.

ניצחו על המלאכה, בידדות של זוג יונים, ח"כ אברהם עופר, יונת המערך, וח"כ יוחנן בדר, נץ גח"ל. הם עזרו איש לרעהו, מילאו איש אחרי עמיתו, והפעילו במשותף את מכונית-ההצבעה האוטומטית. אחרי אחווה אקטואלית זו, יכלו השניים לצעוק איש על רעהו על רקע היסטורי. את מלאכתם הם כבר עשו.

בדר נתן

בדר לקח...

הי העיקרי של שיתוף-פעולה מרהיב זה של אנשי הג במפא"י והמנגנון של גח"ל היה שינוי שיטת חלוקת הכנסת בכנסת (ראה הנדון). את השיטה הקיימת, הנותנת לסיעה קטנה את אותו

הסיכוי כמו לסיעה גדולה לזכות במנדט נוסף מן העודפים, המציא יוחנן בדר עצמו בכנסת הראשונה. אז היתה חרות סיעה קטנה למדי, ולא היתה מעוניינת בשיטה שתיתן יתרון עצום לסיעה מפא"י. בדר עצמו הודה בכך, וסיפר ארוכות איך המציא את השיטה העביר אותה בכנסת הראשונה, באמצעות פתקים. הוא סבר, כנראה, שזה מעניק לו את הזכות לבטלה כעת, כשסיעת גח"ל היא (לפחות זמנית) סיעה מאוחדת וגדולה.

שלמה יעקוב גרוס: ...עכשיו בא חברי-הכנסת בדר ומציע לשנות את השיטה הזו, שהוא עצמו הציע אותה. אורי אבנר: בדר נתן, בדר לקח, יהיה שמו של בדר ברוך.

דרוש עמוד שלם כדי להסביר בדיוק את ההבדל בין השיטות. בצורה חשטנית, ניתן להסבירה כך:

לפי השיטה הקיימת, מחלקים את מיספר כל הקולות הכשרים ב-120. מתקבל סכום שהוא ה"מודד". מחלקים את הסך-הכלל שקיבלה כל רשימה בסכום המודד, וכך מתקבל מיספר המנדטים "השלמים" של הרשימות. אחרי חשבון זה נשארים כמה מנדטים שלא חולקו, ונישאר לכל רשימה "עודף" של קולות שאינו מספיק למנדט שלם. אז מחלקים את המנדטים שנשארו בין המיפלגות שנותרו להם העודפים הגדולים ביותר. פשוט וצודק.

בבחירות של 1965 קיבלה סיעתנו 14,124 קולות. המודד היה 9881 קולות. קיבלנו מנדט אחד, ונותר לנו עודף של 4243 קולות. מכיוון שנותרו בסוף ששה מנדט — טים בלתי-מחולקים, והעודף שלנו היה השביעי בגודלו — לא זכינו במנדט שני.

בבחירות של 1969 קיבלנו 16,853 קולות. המודד היה 11,274 קולות. קיבלנו מנדט אחד, ונותר לנו עודף של 5,579 קולות. מכיוון שנותרו ששה מנדטים, והעודף שלנו היה החמישי בגודלו, זכינו במנדט שני.

השיטה החדשה היא שיא התייחסות, ואי-אפשר כימעט להסבירה, עיקרה הוא שלהבא יחלקו את המנדט טים שנותרו לפי אותו יחס כמו המנדטים הקודמים. התוצאה תהיה שאם קיבל המערך את מחצית המנדטים "המלאים", יקבל גם את מחצית המנדטים שנותרו. לסיעה שקיבלה פחות מ-5% אין כל סיכוי לקבל מנדט של עודף.

הצעת-חוק כזו, המשנה את סדרי הבחירות, זקוקה ל-61 קולות בכל השלבים. המערך וגח"ל ערכו גיוס כללי, החוק נתקבל, באווירה של שיעמום טוטאלי. ב-64 קולות נגד 23 הקולות של כל הסיעות הקטנות והמפד"ל.

דויד בלי

קלע ואבן

לפני כן העביר רוב דומה (אך בלי המפד"ל) הצעת-חוק אחרת של הצמד עופר-בדר, שקבע כי רשימה חדשה, המתייצבת בפעם הראשונה לבחירות, תצטרך להפקיד 20 אלף לירות, במקום 5000 הל"י עד כה. אם לא תעבור את אחווה-הסימה, תפסיד את הכסף.

מאחורי הקלעים רמזו שבוועדה יעלו את הסכום ל-50 אלף ל"י.

מובן שהצבענו גם נגד חוק זה, אף שלכאורה היינו צריכים להיות מעוניינים בו.

שני חוקים אלה עברו במכשש הרוב האוטומטי. רק לגבי החוק השלישי, הנוגע למימון הבחירות והמיפלגות, היה נסיון כלשהו של הידברות.

בנוסח המקורי, שהונח על שולחן הכנסת, כללה הצעה זו תחבולה מחוכמת ביותר נגד הסיעות הקטנות. נאמר בה שכל רשימה תקבל מימון לפי תוצאות הבחירות הבאות (רמזו על 150 אלף ל"י לכל חברי-כנסת). כדי לנהל את המערכה, תקבל מיקדמה לפי תוצאות הבחירות הקודמות (רמזו על 75 אלף ל"י לח"כ). מה תעשה רשימה קיימת שתוציא כסף זה במערכה, אך לא תעבור את אחווה-הסימה — בייחוד אם ייקבע אחווה-הסימה דורסני חדש?

לפי הנוסח המקורי, תיאלץ רשימה כזאת לתת ערבות בנקאית על המיקדמה. חבריה יצטרכו למשכן את עצמם, ואחרי הבחירות יצטרכו להחזיר באופן פרטי את הכסף — שהוצא מזמן. מובן שבתנאים כאלה לא היתה שום סיעה קטנה יכולה לנהל מערכת-בחירות.

במשך השבוע התארגנה פעולה ענפה של הסיעות הקטנות. מקיר אל קיר, והיו שיתוח רבות. כתוצאה מכך ויתרו היתומים על סחיה זה. הם הסכימו שהסיעות הקטנות יוכלו להוציא לפחות סכום מינימלי ללא סכנה.

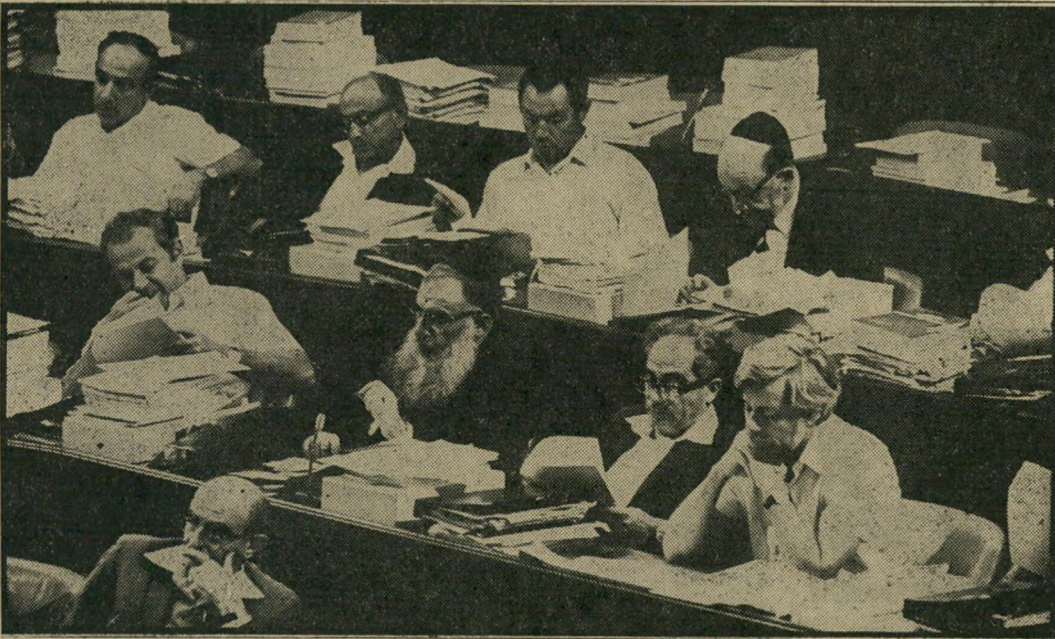
אולם העיוותים האחרים של הצעת-החוק נשארו (ראה מיסגרת). המערך יוכל להוציא לפי החוק 56 פעם יותר מסיעת מק"י. מכיוון שמק"י לא תוכל להיות בטוחה שתעבור אף את אחווה-הסימה הקיים, בוודאי לא תוציא יותר מסכום המיקדמה — ופירוש הדבר שהמערך יוכל להוציא למעשה פי 112 יותר ממק"י!

בתנאים אלה, מה הטעם בדיבורים על שיויון דמוקרטי, ועל סיכוי שווה של כל הכוחות והרעיונות להתמודד על הבחור?

אפילו דויד לא יכול היה להתמודד עם גולית, לולא היו לו קלע ואבן. גולית המודרני חכם יותר מקודמו.

"הצעת-חוק זו באה להבטיח שה גדולים יישארו"

גדולים ושהקטנים יישארו קטנים לעולם ועד"

הקורבנות: הסיעות הקטנות באולם המליאה *

להלן דברי סיעתנו על חוק מימון הבחירות.

אורי אבנרי: בשלב הנוכחי נצביע נגד הצעת חוק זו.

כדי להסיר כל ספק, אני מקדים ואומר שאני מחייב מימון ממלכתי של בחירות — בתנאי שהמימון הוא הוגן, סביר וצודק.

הדרישה למימון ממלכתי כזה הושמעה בשנים האחרונות בעולם, בתוקף גובה, דווקא מצד חוגים ליברליים ומתקדמים. הדבר בא למנוע יתרון בלתי-הוגן לחוגים המייצגים את המימסד, המשופע בקרנות. משום-כך הטיל הנשיא ניקסון וטו על הצעת-חוק אמריקאית, שבאה ביוזמת החוגים הליברליים במפלגה הדמוקרטית.

אילו היה החוק לפנינו משרת את אותה המטרה — ליצור שיוויון בין הכוחות הפוליטיים ולאפשר לכל כוח ציבורי להתמודד בתנאים הוגנים — היינו תומכים בו בפס מלא, ובלי כל היסוס.

הביקורת העקרונית שלנו על הצעת-החוק שהפנינו נובעת מן העובדה שהניסוח הנוכחי של ההצעה אינו משיג מטרה זו, ואף מסכל אותה במידה רבה.

סילוק העיוות

גילוי-הלב מחייב אותי להעיר כאן הערה חשובה. כאשר ביקשתי להסיר הצעת-חוק זו מסדר-היום, היא היתה מנוסחת בצורה חמורה ביותר. היא כללה, למעשה, אחוז-הסימה כספי —

אחוז חסימה כספי?

חיים לנדאו: זאת יכולה לעשות גם מק"י. **אורי אבנרי:** אם יש לה כסף, לנו אין. הצעת-החוק אינה מונעת הכנסות נוספות למפלגות.

כל מיפלגה תוכל להביא כל סכום שהוא מחוץ-לארץ, להביא מיליונים מכספי המגבית — במישרין או באמצע עות המפעלים שלה. תנועות הקיבוצים יוכלו לגייס בלי הגבלה כסף ממיפעליהם, בצורה של דמי-חבר כספיים, בעוד שמפלגות אחרות לא תהיינה רשאיות לקבל תרומות מאוהדים מהווים „תאגידים“.

שיוויון, צדק וביקורת

אני חוזר ומדגיש: אני תומך בעיקרון של מימון ממלכתי הוגן.

אני מצביע בקריאה טרומית נגד הצעת-חוק זו, בניסוחה הנוכחי, כאשר אינה מבטיחה שיוויון, צדק וביקורת.

אם הוועדה תשנה את ההצעה ברוח דברי רים אלה, נשקול את הצבעתנו הסופית בהתאם להצעה שתגובש.

המודד הנכון היה צריך להיות כך: סכום מינימלי אחיד לכל המפלגות, סכום המתאים להסברת מצע פוליטי בדרכי-התקשורת המודרניים. הסברת מצע קומור ניסטי מחייב את אותם האמצעים כמו הסברת מצע קאפיטליסטי, הסברת מצע רפורמי דורשת את אותם האמצעים כמו הסברת מצע שמרני — ואולי גם יותר.

אם בכלל יש מקום לאבחנה בין המפלגות על פי גודלן — הרי היא צריכה להיות קטנה וחסכנית. למשל: אם תשלם המדינה לכל סיעה לצרכי בחירות חצי מיליון לירות — סכום צנוע מאוד — אפשר להוסיף למפלגות הגדולות סכום של 20 אלף לירות לכל מנדט. במיקרה כזה היה המערך מקבל כמיליון וחצי לירות — ולא למעלה מ-10 מיליון ל"י, לפי ההצעה הנוכחית. הציבור היה חוסך קרוב ל-20 מיליון לירות.

אחרי הכל, מדוע צריכים להוציא על בחירת המועמד ה-56 של המערך, הנבחר ע"י המצב של המועמד הראשון, את אותו הסכום כמו על בחירת המועמד הראשון של המערך, או על המועמד הראשון של מק"י?

שמעון מיקונים: זה נקרא שיוויון!

חיים לנדאו: הראשון והאחרון של מק"י.

אורי אבנרי: צריך לאפשר גם למק"י.

לגדול, אם הבחור רוצה בכך!

קריאה: בתקציב קטן כזה לא היו נבחרים 120 איש.

אורי אבנרי: הריצפה צריכה להיות גבוהה יותר, והתקרה נמוכה יותר.

אין ביקורת אמיתית

הצעת-החוק אינה מנהיגה ביקורת על נוהלי המפלגות והדמוקרטיה שבהן.

אין בארץ „חוק מיפלגות“, המבטיח את זכויותיהם של חברי-המפלגה. אין פיקוח על הבחירות הפנימיות ועל שמירת הדמוקרטיה במוסדות, שישלטו מחר בכספים אשר יענקו למיפלגה.

הצעת-החוק אינה מנהיגה ביקורת מלאה גם על הוצאות המיפלגות.

אמנם, תונהג ביקורת כלשהי, אך לפי החוק אפשר יהיה למיפלגות העשירות להוציא הון-עתק נוסף בצורה של „השקעות“, או פעולות של מוסדות כלכליים ואיר-גונים נפרדים, עצמאיים-כביכול. יש חשש שלמעשה יוסיפו המפלגות להוציא מה שהוציאו בעבר, נוסף על הכסף החדש.

סעיף שהיה מכוון כל כולו נגד הסיעות הי קטנות, ולמעשה לא היה מאפשר להן לחת' מורד בבחירות.

בהדברות שנתקיימה ביומים האחרונים עם יוזמי הצעת-החוק, שונה סעיף זה. הצעת-החוק, שנמסרה זה עתה לפרוטוקול על-ידי חברי-הכנסת קרגמן, מסלקת עיוות זה במידה מסויימת.

בנקודה זו השתנתה הצעת-החוק לטובה.

ענן קודר של מזימה

איננו יכולים להתעלם מהעובדה שדיון זה מתנהל תחת הענן הקודר של המזימה להעלאת אחוז-החסימה. מזימה זו — אם אכן יימצאו לה תומכים במפלגות הגדולות — נועדה לסלק מן הכנסת, בכוח הזרוע המישפטי, את כל סיעות האיר פוזיציה הנוכחית, להסוך את הכנסת בפני כל כוח חדש ורעיון חדש, להקפיא לעולם ועד את המימסד הקיים על שדוש שלוחותיו. יהיה זה קבר הרמוקרטיה הישראלית.

מיקדמה על חשבון זה מוגשת לנו היום, בצורת הצעת-החוק לשיווי חיסוב העודפים בבחירות. הצעה זו נועדה לגזול מן הסיעות הקטנות מיספר מנדטים, ולהעבירן לסיעות הגדולות — לא בדרך של שינוי דעת הבוחרים, אלא בדרך של שינוי חיסוב הקולות. הצעת חוק למימון בחירות ומיפלגות, הנר דדת על רקע זה, מעיב עליה מראש צל כבד.

10 מיליון למערך!

מה הן, אם כן, נקודות-הביקורת שלנו על הצעת-החוק של אנחנו?

אפרט אותן בצורה עניינית. אחת לאחת:

הצעת-החוק באה להקפיא את מפת המפלגות הקיימת, לדאוג שהגדולים יישארו גדולים, ושהקטנים יישארו קטנים.

אברהם עמר: לכך דואג הבחור!

אורי אבנרי: מיפלגה שתהיה רשאית לפי החוק להוציא רק סכום קטן על הסברתה ופער לותיה — סכום הנקבע על פי הישגיה בעבר — כימעט ולא תוכל לגדול, ובוודאי לא במהירות.

הצעת-החוק מנהיגה אי-שיוויון מחותי לגבי המיפלגות.

* מימין: למעלה: גרוס (אגו"י), שוסטק (מ"ח), הראל והורוביץ (ע"מ). באמצע: אבנרי, שערי (ל"ע), פרוש (אגו"י), תמיר (מ"ח). למטה: האוזנר (ל"ע).

**האיש שישב שנה במאסר כדי שחבריו
לשוד הבנק הגדול בראשון-לציון לא
יידעו שהוא שיתף פעולה עם המשטרה**

מספר ל העולם הזה

אני מחכה לרוצחים!

בן-חור דויד הוא כיום האדם המבוקש ביותר בישראל. לא עלידי המיטרה. העולם התחתון הוא דווקא זה שמתעניין בו. לפי מידע סודי, הוצא נגד דויד חוזה לחיסולו. אין זו אלא שארה של זמן עד שיבוצע הניסיון הראשון לרצוח אותו.

הסיבה: דויד הוא האיש שגילה למיטרה את השלל והנשק של שוד הבנק המפורסם בראשון-לציון, שבוצע לפני עשרה חודשים באותו שוד, פרצו חמישה שודדים לבנק לאומי בראשון-לציון, נמך לטו עם שלל מרחים של רבע מיליון ל"י, כשהם מחפשים על נסיגתם במטח אש חיה. כמשך 18 יום לא התקרמה המיטרה כהאיזה בחקירותיה — עד שדויד הצביע על העקבות שהובילו לכסף.

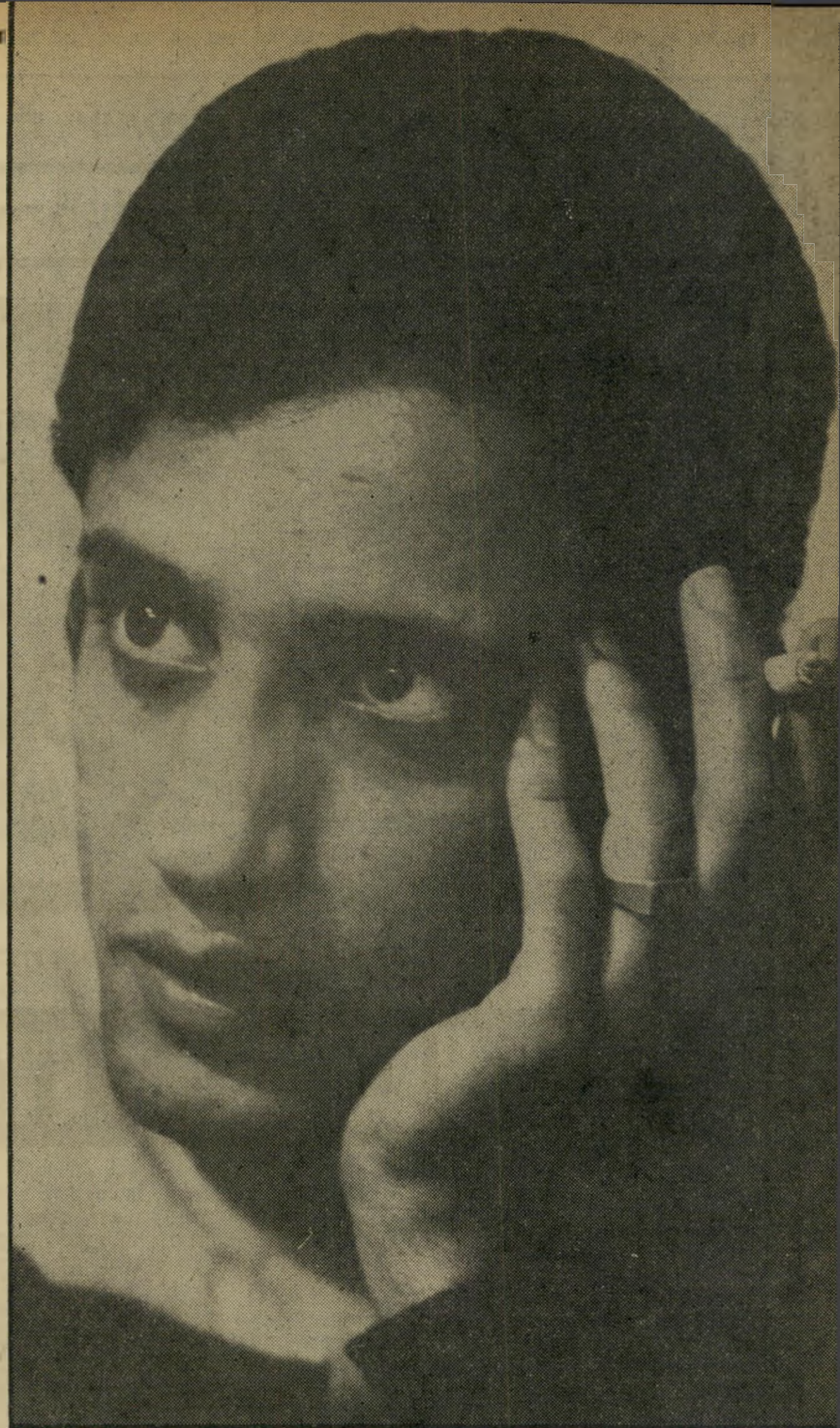
בעקבות גילוי הכסף והנשק, הגיע דויד להסכם עם המיטרה: הוא יוחזק במעצר כשאר החשודים, ויוגש גם נגדו כתבי-אשום. כל זאת — כדי שהשודדים לא יגלו שהוא שיתף פעולה עם המיטרה. עשרה חודשים ישב דויד במעצרה-סוואה כזה — עד שלפני שבוע עיים התברר שזשוא: היתה זו המיטרה עצמה, שאמרה היתה להגן על זהותו — שחשפה אותו.

בעקבות כך, ביטל האישום המדומה נגדו והוא שוחרר. ההסוואה היתה מיותרת עתה.

הוא יצא לחופש. אל הנוקמים הממתנים לו. בסופר בלעדי ל"העולם הזה", עומד דויד בגילוי-לב על חלקו בפרשה, מדוע עשה מה שעשה, והעיקר — כיצד הוא חי בצל האיום על חייו.

מדווח כתב "העולם הזה", מרסל זוהר, שיצא לפגישה עם האיש:

ש עת לילה מאוחרת. לילה קודר, מעיק. בתיים ישנים, חצרות מאיימות. בקצה חצר כזו, מאחורי קירות גבוהים, נפתחת דלת. כלב קולי ענק, מאולף, מקבל את פניו של האיש שישב שנה במאסר כדי שחבריו לשוד הבנק הגדול בראשון-לציון לא יידעו שהוא שיתף פעולה עם המשטרה.

בן-חור דויד

דויד, ורחמים הרוש. הנאשמים נעצרו עוד ביום ביצוע השוד על חוף הים בפלמחים, שם נסתיים מסלול הבריחה של השודדים. השוד הנועז גרם למיטרה לנקוט באמצעי בטיחות מוגברים, והשופט הוציא את פקודת המעצר בתחנת המיטרה בראשון-לציון.

חמשת הנאשמים למחרת מעצרם, לפני כשנה, בתחנת מיטרת ראשון-לציון. יושבים מוקפים שוטרים. מימין לשמאל: ניסים לביא, חיים חאדי, אורי מזרחי, בן-חור

„אני לא מרגיש אשם.“

„כל בן־אדם פוחד על החיים שלו.“

„מי שיבוא, ימצא שאני מוכן לכל.“

בארץ יש כנופיות? כל אחד דואג לאינטרס שלו. גונב רק בשביל עצמו. שאני אפחד לצאת לרחוב? מה זה פה, צייד קאנו? מישוהו יסכן את החופש שלו, לעשות לי משהו באמצע הרחוב? אני יכול לדאוג לעצמי, ומה שיקרה יקרה. אם הממשלה היה איכפת לה ממני, היתה חושבת עלי לפני ההבטחה המסריחה שנתנו לי. עכשיו, אחרי שזרקו אותי ל־כלבים, רק אני אדאג לעצמי.“

„איך הגעת למצב הזה? היכרת את החשודים מזמן?“

„לא מכיר את כולם. רק את ויקטור פילו היכרתי.“ * היו לי איתו כל מיני עסקים. לא הכי נקיים.“

„עבדת פעם באיזה מקצוע?“

דויד מציט לעצמו סיגריה נוספת: „הייתי עובד יהלומים איזה שלוש שנים. וגם עבדתי בהרכבת אנטנות. אנחנו ארי“

„לא הלשנתי על“

אף אחד.

גיליתי רק על

הכסף והנשק.“

בעה אקים ושתי אחיות במשפחה. ואבא עובד בעירייה.“

■ ■ ■

ז מה קרה עם פילו?“

„היה חייב לי כסף. 15 אלף ל־יום אחד בא אלי, אמר לי: יש שוד בנק. תביא לי בן־אדם שיחכה אחרי השוד בשביל לקחת את הכסף. זה הכל.“

„סיפר לך מי עושה את השוד?“

„לא. אני תיארתי לעצמי מי החברים שלו. אבל לא ידעתי ממנו כלום. השגתי לו נהג, את מלאך, שאני מכיר אותו מפה, מההכונה, וזה היה כל חלקי בעניין.“

„לא דיברנו על חלק. וזיה צריך לתת לי משהו, זה היה ברור. למרות שאני אי־שית לא השתתפתי בשוד.“

(המשך בעמוד 26)

בן־חור (בני) דויד הוא צעיר (24) צנום, בן העדה התימנית, המחייך באדיבות — וככל הנראה לי, גם בנינוחות. אם הוא מפחד — הוא מצליח להסתיר יפה את פחדו.

מלבד דויד, נוכחים בחדר גם שני אחיו ואביו. מגיע הקפה וסיגריות. האווירה שקטה, רגועה. כלב הקולי מתיישב לרגלי אדונו.

„בן־חור, בעולם התחתון יודעים לספר שיצא עליך חוזה. הממשלה לא מצאה לנכון לתת לך הגנה?“

בן־חור מניף ידו בתנועת־ביטול: „אני צריך משטרה אני? אני לא מפחד מאף אחד. נוכחות השוטרים רק גורמת לי בר“

„המשטרה“

זרקה אותי

לכלבים.“

שות. מה יש ביני ובין המשטרה? אין לנו שום דבר משותף. המשטרה יודעת שאני עברייני. איכפת להם מה שיקרה לי?“

„ואתה לא מפחד, ככה לבד?“

„כל אדם מפחד על החיים שלו. מי לא מפחד?“

„מי עלול לפגוע בך?“

„מה אני אגיד לך — אני חושד בכל אדם.“

„מה אתה עושה כדי להגן על עצמך?“

„מי שיבוא אלי — יגלה שאני לא יושב בחיבוק ידיים. אני לא רוצה שהאנשים יחשבו שאני מחפש קרבות, אבל מי שיבוא, שיזהר.“

„אם הייתי מפחד, הייתי עוזב את הארץ. הומני יעשה את שלו. אני רוצה לעבור את המשבר. אני לא מחפש להישאר פה בארץ כדי להצטדק, אבל אני לא רוצה גם לעזוב את הארץ ולחזור אחר כך כמו כלב. אם ארצה לעזוב את הארץ — אולי בעוד שנה, שנתיים. אני לא מפחד מאנשים. מה הם מסוגלים לעשות? לזרוק להורים שלי לבנות־חבלה, כמו שעשו כבר? שיבואו ויחפשו אותי. למה להורים שלי?“

■ ■ ■

א תה לא פוחד עכשיו לצאת לי רחוב? לפחות שניים מהחשודים בשוד — ניסים לביא ורחמים הרוש — נחשבים לראשיה של כנופיית בתיים ה־מסוכנת. אתה לא פוחד מחברי הכנו־פייה?“

דויד, בביטול: „איזה כנופייה. מה ש־כותבים בעיתונים, זה הכל סיפורים. פה“

השרל והנשק

פקד (בתמונה — עדיין מפקח) חיים בן־איון מצביע על רבע מיליון הל־שנשדדו מסניף בל־בראשון לציון, ועל הנשק שבו השתמשו השודדים לביצוע השוד (ארבעה עוזים, שלושה אקדחים, מחסניות וכובעי גרב). היה זה בן־חור דויד שהביא לגילוי השלל והנשק.

רק אמרתי למלאך: תעצור במקום כזה זכור, ביום זה וזה בשבת כזו וזכו. תקבל את הנשק והכסף, ותחזיר אותם." "אז איך תפסו אותך עם ההשודים האחרים בחוף פלמחים?" "אני אסביר לך בדיוק, ויקטור תצטרך לי הודעה לבוא דחוף לפלמחים. ציוד דייג מחבר שלי, בתור הסוחר, ונסעתי עם חבר לפלמחים. כשעברנו דרך התקווה, פגשנו את רחמים הרוש. אני מכיר אותו בתור דייג. אמרתי יופי, ולקחתי אותו לחוף, כאילו בשביל לדוג."

נ. כך נתפסת?

"ולמה גילית למשטרה?" "הראיה. אני בחיים שלי עוד לא היה לי תיק שהודיתי בו במשטרה. אני לא אומר שאני טלית שכולה תכלה. מיליון פעמים עצרו אותי. לא חשוב על מה. אף פעם לא הודיתי."

אבל מה שקרה הפעם, קרה בגלל שהמשטרה באה אלי על בטוח. עם כל מיני פרטים על המקרה, ואז ידעתי שמישהו דיבר כבר. אז מה יכולתי עוד לעשות?

אמנם זה לא תירוץ לתת את הכסף, אבל נתתי. לא הופעל עלי שום לחץ. זה רק בגלל שמישהו דיבר לפני."

"באו אלי מהמדור המרכזי. פרנקנסטל — זה רביפקד יעקב פרנקנסטל — אמר לי: אנחנו יודעים שאתה יודע מי האיש שהעביר את הכסף ואת הנשק. אתה יודע, שאצלנו זה רק שאלה של זמן עד שנגיע אליו. אז אנחנו נותנים לך, כמו שאומרים, צ'אנס. אם תגלה איפה הכסף והנשק, לא תועמד לדין."

"עכשיו תגיד לי, איך הם יכלו לדעת עלי? או ברור שמישהו דיבר. לא מישו מהאנשים שעשו את השוד, חלילה. אלא חברים שלהם. לא חסר פטפטנים בתל-אביב."

"כשהם דיברו איתי ככה, אז אמרתי לעצמי שזה לא סוד כבר. השתכנעתי שזה רק עניין של שבוע עד שהם יגיעו כעצמם למלאך. אז הסכמתי לגלות —

משטרה. זקקים, עושים מה שרוצים בלי לחשוב על האנשים." "איוה הסכם עשתה איתך המשטרה?" "שום הסכם בכתב. כל זה היה עניין של אמונה, אתה מבין. אפילו היו אומרים לי תעשה בכתב, לא הייתי מסכים. לא האמנתי להם. לא רציתי שישבכו אותי, שיעשו סירחון. ידעתי שכל זמן שזה בעליפה, המשטרה תשמור על זה בשקט. אבל מה? אני יכולתי לדעת שויקטור יצא בתור עד'מלך, ידבר בצורה כזו?" "אתה מרגיש אשם, על ששיחתת פעור לה עם המשטרה?"

"אני אגיד לך את האמת. ננקודת הכבוד שלי — נפגעתה, אתה מבין? אבל מבחינה זו שהכנסתי אנשים לכלא בפעם שלי — אני לא מרגיש שאני אשם. אני רק הצבעתי על הכסף, לא על אף אדם. בשביל זה אני נשאר בארץ. קרה, הבאתי את הכסף, חביבי, מה לעשות? מה אני, אלהים? זה רק בגלל שמישהו כבר דיבר, כמו שאמרתי לך. אבל זה אנשים נעצרו רק בגלל שפילו יצא עד'מלך, לא בגללי. עובדה, בגלל זה הוא ברח לחוץ-לארץ."

א. יך הגיבו החברים שלך בכלא, כשהתגלה שאתה זה שגילית את הכסף?

"אני בעצמי סיפרתי להם, כשהייתי איתם ברמלה. איך הם הגיבו? הם לא מודים בשוד, אז מה שיגיבו? הייתי איתם באותו חדר. הם לא רצו לדבר איתי."

"כתבו בעיתונים שדקרו אותי והרביצו לי. שום דבר. הכל שקר. כמו שכתבו ששמו לי בבית אצל ההורים לבנת חבלה, ונפל קיר שלם. איפה. שום דבר. שמו בסך הכל לבנה בחצר, ולא קרה כלום. העיתונאים האלה. הכל מנפחים."

"אני רוצה להוסיף עוד משהו. לא קיבלתי מהמשטרה שום דבר. העיתונאים כתבו שקיבלתי נסיעות לחוץ-לארץ, כרי טיסים למטוס. שום דבר. הכל שקרים. קיבלתי מהמשטרה רק הבטחה שלא יעשו לי ולמלאך שום דבר. ושישמרו על זה בסוד. אז אפילו את זה הם לא קיימו." "מה יהיה עכשיו?"

בעיר הסרטים הישראלית של המערב הפרוע התנהל השבוע קרב לא-מבוים

דו-קרב באו.ק. קלקיליה

הראשונים הופיעו על ראשי הר גבעות מסביב. ראינו אותם באים עלינו מלמעלה בגלים. הם עשו עיקוף בי יערות שמסביב. אנחנו חיכינו להם בפתח העיירה, אבל הם הפתיעו אותנו. "שלחתי את האנשים שיתפזרו בבנייני העיירה. הם תפסו את בניין המיסבאה, את המלון ואת המכבסה הסינית. אני נשארתי לשמור על משרד השריף. אבל ידעתי שהקרב אבוד. היינו מעטים מדי." שוקי כהן, אדיר השפס, לא תאר ב"מילים אלה התקפה של אינדיאנים צמאי דם על עיירה שלווה במערב הפרוע. "כשהתקרבו יותר אלינו השתגעתי," ממשיך שוקי, מנהל השטח בעיירה המערב רבוגית, שהוקמה לצורכי הסרט ליד קלי קלייה. "היו שם נשים וילדים יותר מ"גברים. אחת הרגה אותי לגמרי. היתה בר הריון ועוד סחבה תינוק בידים. ועם כל המיטען הזה, טיפסה על הגבעות הגור-אות האלה בחמסין. ואיוה מרץ היה לה."

כאן, ליד הביקתה, נפתחה הרעה. שור מר דרש מן הנכנסים תשלום עבור הבי קור, שני ל"י לאיש ושתיים למכונית. המבקרים סירבו לשלם והדבר גרם לתקרית.

לא הספקנו להגיד ג'ק וכבר היתה לי מטה, עברה את הגדר התלתלית ונכנסה לעיירה.

פריצה ממונעת לעבר היעד

סיפור התחיל בתלונה, שהגישו בשבת האחרונה כמה אזרחים ל"מישטרה כפריסבא. בתחנת המישטרה התלוננו כי שומר בעיירת המערב נים, פתח באש מרובה אנגלי שאחו בידו, לאחר שסירבו לשלם כרטיס כניסה לביקור בעיירה ובכל זאת עמדו על זכרם להיכנס.

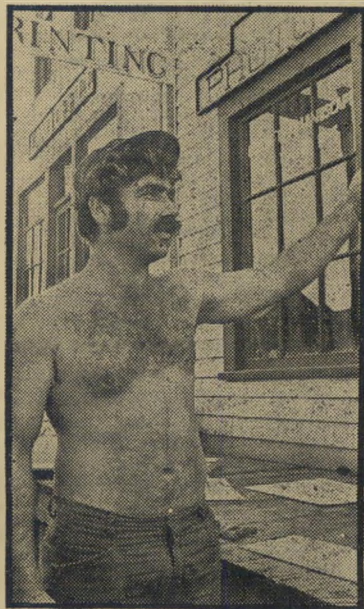
סיפרה על המקרה מלי ויגר, סטודנטית בת 22, שנסעה באותה שבת עם הוריה לביקור בעיר ההסרטות.

גכנסנו לשביל העפר, שמוליך לעיירה ונסענו ראשונים בשיירה של כמה מכר ניות. האחרים היו מבקרים נוספים, ש ניצלו את השבת לביקור, אחרי שקראו בעיתונים שקיים דבר כזה. איוה 200 מטר לפני העיירה, בסיבוב שממנו לא יכולנו לראות את מה שחיכה לנו בעיירה עצמה, ראינו פתאים ביקתה קטנה ולידה עמדו שני חבר'ה. הם עצרו אותנו. לאחד מהם היתה ביד חבילת ניירות לבנים עם חור תמתי, והוא הודיע שהכניסה עולה שתי לירות לכל אדם, פלוס שתי לירות עבור המכונית. היינו ארבעה במכונית ועשינו חשבון שזה קצת יותר מדי כסף. חוץ מזה לא מצאנו חן בעינינו הצורה הפרטיונית של הכרטיסים שהוא החזיק. בשלב זה, לאחר דין ודברים עם הכר טיסן, החליטה אימה של מלי, כי היא מת-

כוננת להכנס לעיירה הניכספת ללא עזר רת כרטיס. כמה מבצעי המכוניות האחרים הסכימו לרעיון בהתלהבות ופרצו בעיקר בותיה.

יריות באוויר בכדורי סרק

הגענו לכניסה לעיירה, כשראינו את הבתים התחלנו להצטער על כל המהומה. אוסף של כמה ביקתות עליונות לאורך רחוב של כמה עשרות מטרים, וזה הכל. אבל היה כבר מאוחר

מנהל השטח בעיירה ה"מערבונים הישראלית, שוקי כהן, ניצב ליד המיכנה שמשמש את צלם העיירה. שוקי כהן, טייר לשע"ר, גילה את המקום בו נבנתה העיירה.

מדי. היינו שם ורצינו להכנס ולראות. אולי מקרוב העסק יפה יותר. "בשלב זה," ממשיך שוקי כהן את גירי סתו, "נכנסו השומרים לפעולה. הם ניסו למנוע בעד המבקרים להכנס. חסמו את הדרך ממש בגופותיהם. אבל לא הלך. לחצו אותם עם המכוניות לגדר. ואז שומר אחד, אעבד, ירה כמה יריות באוויר מרובה שלו. אני רוצה להדגיש שהכדורים היו מהסוג שמישתמשים בו בתסריות — כדורי סרק. אבל האנשים נבהלו והתחיי לה פאניקה."

לדעתו של שוקי טעה השומר בכך שהפעיל את גישקו. "אני לא יודע אם

ויקטור פילו עולה למטוס ק.ל.מ., בדרכו למיקלט בטוח בחו"ל. לאחר שהפך עד'המדינה והעיד נגד חבריו לשוד רבע המיליון. שמועות טוענות, שלאחרונה חזר פילו ארצה, לאחר שלא הצליח בחו"ל.

אחד שנולד

"אני יודע? אף פעם לא חיפשתי בחיים להתעשר משהו מיוחד. רק להיות. רק מה? לא הייתי אוהב הרבה לעבוד. עכשיו, מה שיבוא, יבוא. זה סוף הי סיפור, כמו שאומרים."

המשטרה אישרה כי אכן הבטיחה לדויד כי זאת, אך ההתפתחויות במהלך המשפט הוציאו את השליטה מידיו. יחד עם זאת, כאשר כבר נשרף דויד ושמו התגלה, סירבה התביעה למחוק את הי אישום נגדו, ורק לאחר שפרקליטו הי חדש, עורכי הדין ישעיהו לויס, הגיש בג"צ — החליט היועץ המשפטי לממ שלה לעכב את ההליכים נגדו ולשחררו.

בתנאי שלא יעשו כלום למלאך ולי. אז הם התחייבו. "אבל רביפקד סביר זה ליכלך את כל הפרשת, ועשה סלט מכל התיק הזה. המסקנה שלי, וכולם ידעו מזה עכשיו, זה שאי אפשר לסמוך על הבטחה של קציני משטרה. אחרי שילכלכו אותי בצורה כזו. אין להם מצפון, אלאה מת-

אחד הנאשמים העומדים כיום לדין. כל אותו בוקר, היה השוד בראש החדשות, כשהרדיו מזוהה נוניסטופ על המידוף אחרי השודדים לכיוון חוף פלמחים, ותפיתם.

(המשך מעמוד 21)

מיואשת, לבדה בכביש זר, בארץ זרה, מתגעגעת לאמה הרחוקה, לאביה שממנו ברח זה עתה באימה עיוורת מפני סבל נוסף — הגיעה לכביש הראשי, עצרה ב־תחנת־האוטובוסים שבצומת, מבלי לדעת מה הלאה, מה עכשיו.

זה היה מצבה הנפשי המזועזע, כאשר מתוך הלילה זינק עליה האנס.

חיילים

לחיפוש

לדו אינו מדבר עדיין עברית, אך הזדעזעו בו ברורה גם ללא תרגום: „אני לא מבין מדוע פה בארץ, שיש לנו כל כך הרבה חיילים, לא יכולים לשלוח, בזמן הצורך, מאה או אפילו מאתיים חיילים, כשילדה נעלמת. אם רוצה תפס ילד זה או כחורה, ושומע שמאות חיילים מחפשים באיזור, הוא ידאג לברוח.

במקרה של רוברטה, לפחות, היתה עצה זו מצילה את חייה. שכן הילדה הבודדה, שלא ידעה את דרכה בארץ, לא יכלה להתרחק ולנסוע לשום מקום. ברור היה שהיא נמצאת בסביבה הקרובה.

זאת היתה גם דעת המשטרה. ב־דרך כלל, אין המיטרה מפרטת מודעות־חיפוש אחרי ילדים שנעלמים, בימים הראשונים, מסתפקת בהפצת הידיעה בכל התחנות בארץ. הפעם, יצאו השוטרים מיד לחיפוש, סירסמו מודעות ב־עיתונות, מתוך ידיעה שלילדה לא היה

קשרי עזי (44), פועל הפרדסים שגילה את גופת רוברטה, מיהר להודיע את המטרה.

המגלה

לאן לברוח — ואם נעלמה, יש חשש רציני לאסון.

אלא שלרוע המזל, נכשלו הפעם כלבי הגיפוש. כעבור יומיים, שוב ערכה ה־מיטרה חיפוש, שוב לשווא.

„כשעלינו לארץ, רציתי להיכנס לאולי־פן לעבירה עם הילדות, ולגור איתן יחד בפנימייה של האולפן, סיסר האב הש־כול, „אבל הודיעו לי, עוד באיטליה, ש־רק בעוד תשעה חודשים יהיה מקום בשבילנו במרכז קליטה. אבל החלטתי לא לחכות, ולבוא לארץ מיד. ההחלטה ה־זאת עלתה לי מאוד ביוקר.”

המיטרה הועברה לכפר־סבא, והשכנים גילו במהרה כי העולה החדש משוגע לבנוד־תיו. הוא היה עוזר להן, מדי בוקר, ל־התכונן לבית־הספר, מכין את ארוחותיהן, ודואג במסירות לכל מחסורן.

ההחלטה הגורלית להעביר את ה־ילדות למסוד נווה־הדסה נפלה כא־שר העומס — לבשל, לכבס, לגהק, ובכ־לל לנהל משק בית שלם — הפך לקשה מדי לאב. יחד עם זאת, האמין כי החיים בצוותא, כל היום, בחברת ילדים בני ג־לך, יעזרו לבנותיו להתגבר על הניתוק מהאם והמעבר לחיים החדשים.

הוא לא שער כי לגבי אחת מהן, יהיה זה סוף החיים.

השבוע התגלה מימצא מעניין שגילו החוקרים בסמוך למקום הרצח: חגורת מכנסיים של גבר. סימנים שונים הצביעו על כך, שיתכן שהיתה זו חגורתו של ה־רוצח. החוקרים מתכוונים להגיע אל בעל החגורה בכל מחיר.

שכן בפשע־זוועה מסוג זה, אין גבול למחיר. המפלצת שקיפדה את חייה של רוברטה הקטנה, תישאר חת גדרפת — עד היום שתילכד.

שמצידי בנייני העיירה. ניתן למצוא במקום מיטבאה אוטנטית עם דלתות קפיציות, בית מלון, שהארוחה היקרה ביותר בו עולה 60 סנט, מכבסה סינית ומשרד שרף עם מודעות של מבוקשים. מבקרים במקום נדרשו לשלם דמי כניסה וסירבו.

נוף מערב פרוט טיפוסי באזור המישתרע סמוך ל־עיר המזרחית קלקליה. בתמונה מדגים שוקי כהן, מנהל השטח, פוזת מערבונים בתי־אלמוות, על רקע הרחוב הארוך והמאובק

המיזרח הפרוע

אך לשוקי יש הרבה מה לומר: „אני לא אומר שצריך לירות, אבל אני בהחלט יכול להבין את הבחורים. זה עניין שהתי־פוצץ אחרי שאבק השריפה הצטבר הרבה זמן.

לאחר שנמצאה הפנינה, הובא לארץ לא פחות ולא יותר מאשר פרד קרר. ה־איש שבנה את העיירה למערבון־המערב־נים — בצהרי יום, והוא זה שתיכנן את עיירת המערב הישראלית.

לפני שהתחילו הפירסומים בעיתונות היה תענוג להיות פה. היינו כמה חברי־משמר על המקום בין ההסטרות. מסביב הגבעות האלה, השקט, החורשות הענקיות והחיות. הגענו עד לכך שאיילות, שהס־תובכו באיזור, היו מתהלכות בשטח ה־עיירה כמו בבית. אפילו רעש הגיפים שלנו לא הסריד אותן. הן אכלו לנו ממש־מתיד.”

כל זה היה פעם. „היום לא רואים פה צל של איילה, אחרי ההתקפות האינדיא־ניות.”

„עכשיו באים לכאן אנשים וכל אחד הורס קצת לפי השיטה הישראלית המקר־בלת: „נו מי כבר ירגיש אם אני אקח את הקרש הזה, או את הפלקט הזה, וכש־באים לך עשרות ומאות כל שבת, זה

הוא אשם כל כך, היה שם משהו שנתן לו הוראה לפתוח באש, והמישהו הזה עושה היום מעשה לא הכי יפה בעולם בזה שהוא שותק עכשיו. אני רק יודע שאם לי היה קורה דבר כזה, לא הייתי פותח באש, אפילו אם היו רומסים אותי. זה בכל זאת נשים וילדים.”

האינדיאנים

הבריון איילות

עיר הסרטים הוקמה עלידי חברה אמריקאית שחיפשה מקום קבוע ל־ציטום סרטי־מערבונים. „זה התחיל”, מספר שוקי, „בוה שחברה רצתה להס־ריס מערבון בארץ. תיפאורות של עיירה

אותה. הקמת המיבנים עלתה כשני מיליון ל״, והם משמשים צוותות הסרטה זרים שבאים לישראל לצלם מערבונים. קיר־בת המקום לתל־אביב עוזרת לחיטכון בתקציב ההפקה.

במקום זה נערך בשבת האחרונה קרב יריות ללא צלמים ומסטרות־קולנוע. זוהי העיירה, כפי שהיא נראית מן הגבעות המקיפות

בלי מצלמות

נגמר בסוף כמו פשיטה של ארבה על שדה קמה.”

ניות שירדו עלינו. השבת האחרונה היתה רק פסיק לעומת מה שהתרחש בשבתות קודמות. ודרך אגב, זה לא הפעם הרא־שונה שהשוטרים ירו. לפני כמה שב־תות היו פה שוטרים שהומנו לקראת מבול הפולשים, ובנוכחותם ירה אחד ה־בחורים יריות אזהרה באוויר, כשנראה כי האנשים שירדו עלינו במכוניות ומן הגבעות, לא ירתעו מפלישה על אף ה־שוטרים.”

במערב הפרוע היו צריכות לעלות המון סכף. או החליטו שאם כבר משקיעים, או לטווח ארוך. בארצות־הברית נמצאו מש־קיעים לעניין, ושכרו אותי לחפש איזור לא רחוק מתל־אביב, שיתאים מבחינת נוף ותנאים לציטום מערבונים.”

הקטובצניק לשעבר, בן ה־32, מספר כי באחד הימים כשיצא מן העיירה לראש־העין הסמוכה לקנות מיצרכים, פגש ב־דרך נער כשבירו גליל טאפטים.

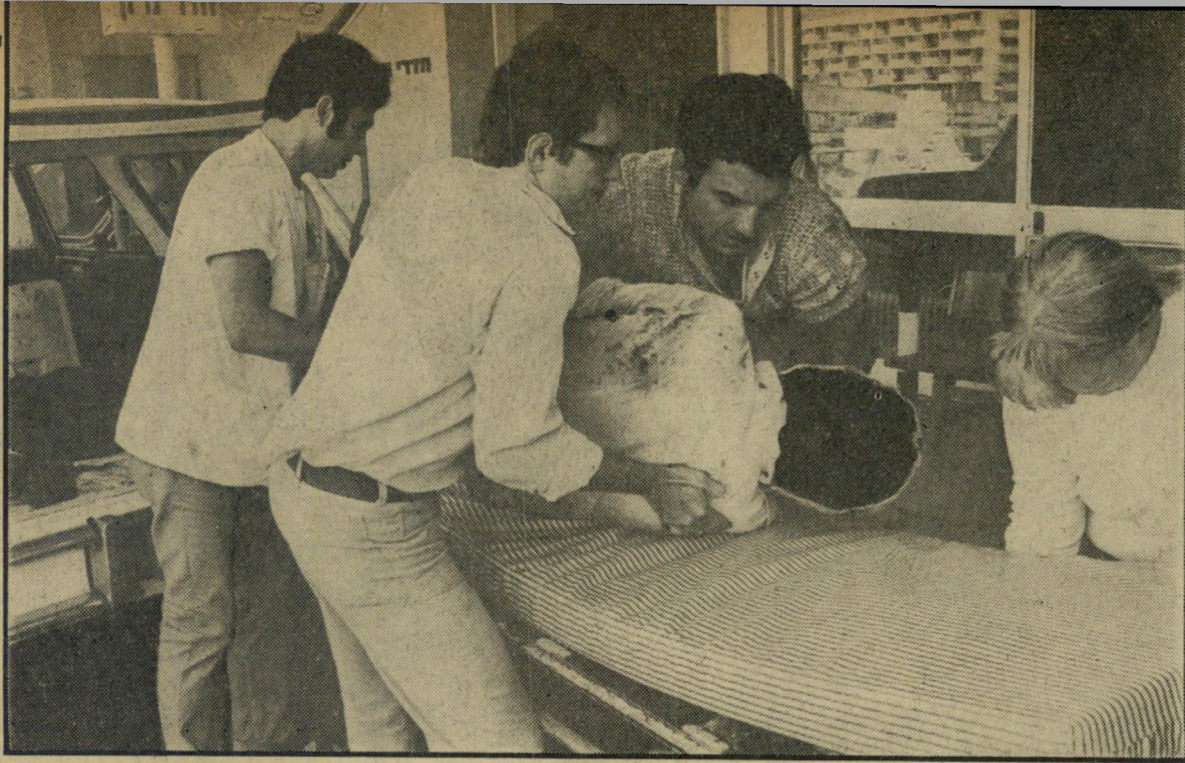
למפקד משה שחר, ממלא מקום מפקד תחנת כפר־סבא, שם הוגשה התלונה על היריות, אין כרגע מה לומר בעניין: „כל מה שאני יכול להגיד ש־הוגשה תלונה על יריות באוויר בשטח העיירה, ואנחנו בודקים את זה.”

שוקי עבד אז באולפני הרצליה, וכיש־רונותיו באיתור שטחים נבעו מן התקופה הארוכה בה שירת כסייר בצה״ל.

„חיפשנו המון זמן. בגיפים, ברגל וא־פילו בהליקופטרים. עד שגילינו את ה־פנינה הזאת. קשה להאמין שבמרחק כה קטן מתל־אביב יש איזור של נוף כזה. גבעות, טרשים, צמחייה סבוכה, כל מה שמערבון טוב דורש.”

פיאט על הגג

נהג הפיאט

נהג מכונית הפיאט 128 בשעה שהובא על ידי נהג שהיה בצומת להגאריה וג'יבורי ישראל בשעת התאונה. נהג הפיאט, שנפצע קשה בגבו ובראשו, מוצא מתוך מכונית הפג'ייסטישן, בה הובא

כשהוא מונח על ריצפת המכונית חסרת המושבים. אוחזים בו מימין נהג הפג'יי, משמאל אחד החולים שהמתינו בחדר-מיון. אח בית-החולים, שהוציא את האלונקה, מחזיק ברגליו של הפצוע. למרבה המזל לא נפגעו נהגיהם של שתי המכוניות בהם התנגשה.

הרוסה לגמרי. כל קידמת המכונית היתה מרוטת והמנוע שפוך כמעט החוצה. מעוצמת המכה השתחררה השמשה הקדמית ממסגרת הגומי ובקעה החוצה.

עד הראייה שסיפר דברים אלה היה חיזור עדיין. התאונה התרחשה דקות ספורות לפני כן. ברחוב להגאריה נחה פיאט 128,

הפולקסוואגן ונהגו

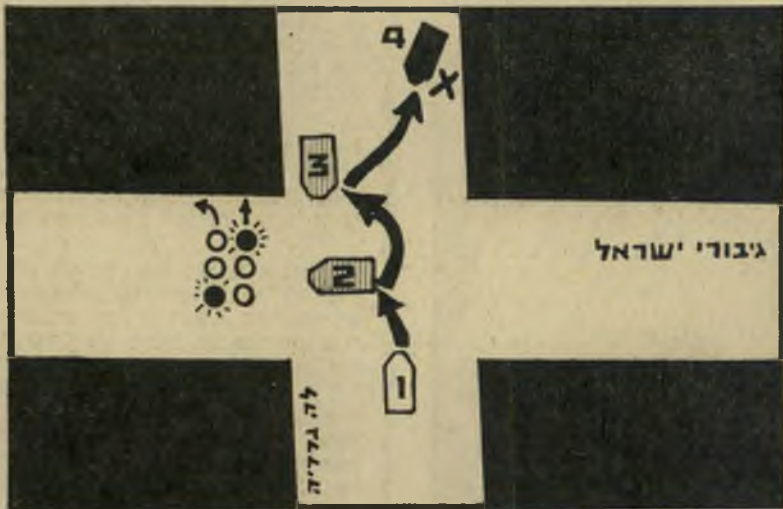
יצחק טיישינסקי, שישב במכוניתו והמתין לרמזור ירוק כדי לפנות שמאלה כשנכנסה מעוצמת החבטה נשבר הגלגל השמאלי של המכונית מן המיתלה והתפוצץ. טיישינסקי הודיע שהוא נוסע לכותל לברך "הגומל".

בתוך המכונית, תיק גיימס-בונד שחור פתוח, ניירות מתגוללים מתחת להגה הימני מעוקם ועל המושב שזרק קדימה, שטר של לירה ישנה בצבע כחול, שעווייה, שרצועתו המתכתית נתלשה, כתמי דם. האיש שהובא לאיכילוב, צעיר תל-אביבי בן 24, נפצע קשה בגבו ובראשו. בשאר המכוניות הפגועות לא אירע, למרבה הי מול, שום דבר רציני.

הנהג האומלל של הפולקסוואגן, ש" כל חטאו היה לעמוד ולחכות לאור הירוק ברמזור שמאלה לגיבורי-ישראל, חטף חבטה יבשה בפניו. אפו ושפתיו התנפחו. "אני יכול בשקט ללכת לכותל עכשיו, ולברך הגומל", אמר בעל הפולקסוואגן, יצחק טיישינסקי מתל-אביב, כשעמד ליד קיוסק סמוך ושטף את פיו בסודה. נהג הפיאט 128 השנייה, שנפגעה בי אחוריה, עזב את המקום. הוא לא נפגע כלל.

הפעם פגעה התאונה רק באיש שגרם לה. "היה צריך להפוך את המכונית, ור לשבור את הדלת בשביל להוציא אותה", סיפר עדי-ראיה. "הוא כבר לא היה בי הכרה אז. איך אפשר לנסוע ככה? גם כל כך מהר, גם באדום ועוד בצומת הי זאת?"

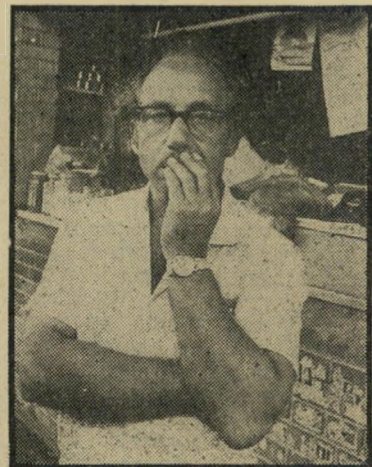
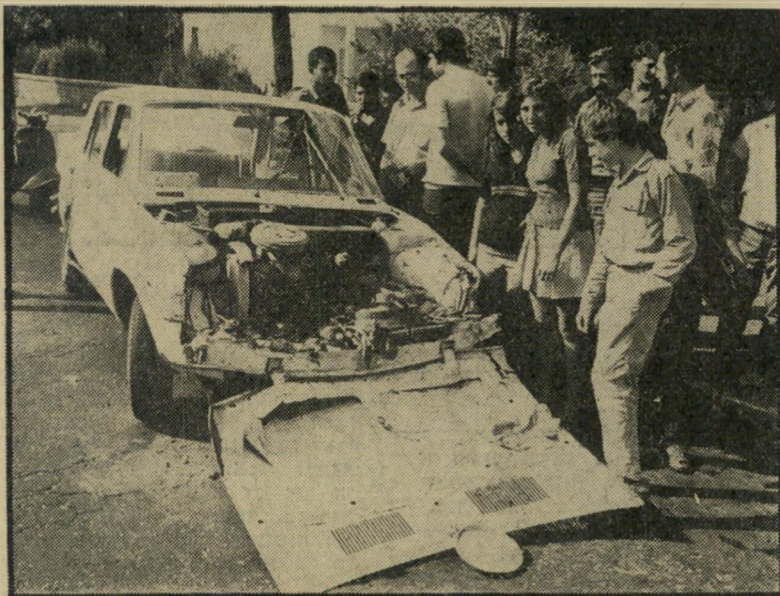
קשה היה לקבל מנהג הפיאט ההרוסה את התשובות לשאלות אלה. הוא שכב בי איכילוב, בחדר מיקרי אסון, חסר הכרה.

כך זה קרה

מסלול התעלולים של המכונית הנוראית: הפיאט (מסומנת במס. 1) נכנסה לצומת כאשר הרמזור להמשך להגאריה היה אדום, ורק הרמזור שאיפשר פנייה שמאלה לגיבורי ישראל, היה ירוק. היא התנגשה בפיאט שנייה (מס. 2) שחצתה את הצומת בגיבורי ישראל מימין לשמאל כהלכה, באור ירוק. ההתנגשות גרמה לפיאט התוקף להחליק בחצי קשת, להתנגש פעם שנייה — עכשיו בפולקסוואגן (מס. 3) שחזיקה במסלול הנגדי בלהגאריה לאור ירוק. משם, התרוממה המכונית הדורסנית באוויר, עשתה סלטה, ונחתה על הגג (מס. 4).

בשביל לפנות שמאלה, התרומם באוויר, עשה סאלטה שלמה והתיישב על הגג.

הקורבן

יצחק טיישינסקי ישב במכוניתו, לפני הצומת, המתין לרמזור הירוק, כשפגעה בו הפיאט.

הפיאט ההורס

מכונית התאונה לאחר שנהפכה חזרה על ארבעת גלגליה. כדי להוציא מתוכה את הנהג הפצוע, היה צורך לפרוץ את הדלת לידו. המכונית ביצעה הפיך שלם באוויר, לאחר שפגעה בפולקסוואגן, ונחתה על גגה כשהיא נגרת כך כעשרה מטרים ממקום התאונה.

מנגנון

איגרת לעולם האמת

שני אישים ישראליים

שנפטרו זה מכבר

מתבקשים לסור

לדישבת רשם המקרקעין

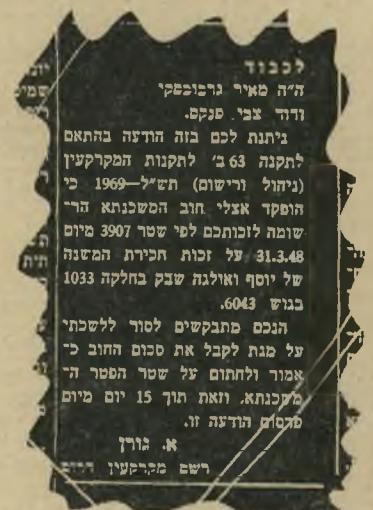
איך אפשר לסדר שהקדוש ברוך הוא יעניק חופשה זמנית לה"ה מאיר גרבוזי סקי ודוד צבי פינקס, כדי שייכנסו אצל אבי אצלו גורן, רשם מקרקעין דרום, ויסדרי לבדיחה זו ויסקרו עניני שהותירו פתוח בעמק הבכא?

לבידיחה זו מתייחסים אנשי הטאבו ה"תל-אביבי בכל הרצינות. והאיראיה: מר

ארגוב ז"ל

פנייה למתים —

4.10.72 מיום "שערים" —
באמצעות עתון דתי

דעה שהתפרסמה בעיתון הידוע ורביה-ת פוצה, שערים, כהאי ליטנא: "לכבוד ה"ה מאיר גרבוזסקי ודוד צבי פינקס. ניתנה לכם בזה הודעה, בהתאם לתקנה ב'63 לחוק המקרקעין (ניהול ורישום) תשל"ג-1969 כי הופסק אצלי חוב המשכנתא הר"שומה לזכותכם לפי שטר 3907 מיום 31.3.48 על זכות חכירת המשנה של יוסף ואולגה שבק בחלקה 1033 בגוש 6043. הנכם מתבקשים לסור ללישכתי, על מנת לקבל את סכום החוב כ"ה צור ולתתו על שטר הפסד ה"ה מ"ה פנקס. וזאת תוך 15 יום, מיום פירסום ההודעה זו." ללא חיוך. משנשאל אבישי גורן אם ידוע לו כי השניים יתקשו לקיים את בקשתו תוך 15 הימים הנקובים, השיב: "אני יודע. אבל לי ברירה. אלה בעלי המשכנתא ואיתם יש לי עסק. בעצם אני מתכוון במודעה ליורשים." אז מדוע לא לפנות ישר ליורשים? לגורן אין פתרונים.

מדוע פורסמה המודעה דווקא בשערים, יומון פועלי אגודת ישראל, שספק אם גם כחיה קראו אותו האדונים גרבוזי סקי ופינקס, לא כל שכן במוות? "אנחנו פונים לאנשים דרך העיתונים שהם עלולים לקרוא. גרבוזסקי ופינקס היו אנשים דתיים ולכן אנו מפרסמים את הקריאה אליהם בעיתון דתי." את זאת אמר גורן ללא צל של חיוך. מסתבר שאין זו ציניות, אלא בורות פשוטה. מאיר גרבוזסקי ז"ל, לימים ארגוב, היה חבר הנחלת הוועד הלאומי ב-1946 וניהל שם את המחלקה המוניציפאלית ושירותי המדינה. הוא היה אף חבר הכנסת הראשונה של מדינת ישראל, חבר ועדת החוקים והביטחון ויו"ר ועדת הפנים. תמיד היה חבר מסור ולא העלה על דעתו שבמותו יגיינו אותו לפועלי אגודת ישראל.

דוד פינקס, ממנהיגי המפד"ל, מי שהיה שר התחבורה בממשלת ישראל, קרא ב"עיון את הצופה ולא את שערים. לא לקפח. מה לשני אישי ציבור אלה ולמשכנתא? מסביר עורך-דין יצחק שבה, האיש שעריך בשעתו את העסקות שהן עורבו שני האדונים: "באותם ימים לא היו לנו מוסדות כמו הבנק להלוואות של משרד השיכון. בכלל היו מעט מאוד גופים אחראיים. ולכן כאשר היה צורך במתן משכנתא, מנו לכן נבחרו ציבור, שהיו נאמנים של קרן המשכנתאות, והם אלה שחילקו את ה"כספים והילו אותם לנזקקים. כך היה עם גרבוזסקי ופינקס בעניין דירות לפועלים שניבנו באותו זמן באחת הקרית של חיפה. מה שקורה היום זה שאחד היושבים בדירות, שעדיין לא סירד את המשכנתא של פינקס וגרבוזסקי, מבקש למכור את דירתו. וכדי שהדירה תהיה יוכל להעביר לה בלאו כח היא חייבת להיות נקיה מ"מישכנתא. לכן פורסמה המודעה." עכשיו רק צריך לוודא שהיושב במרר מים ישלח אישור, שארגוב ופינקס, מנו חתם עדין, אכן קראו את המודעה.

בחירות

מי יהיה הנשיא שלהם?

אלפי תושבים בישראל

יבחרו בחורש הכא

בנשיא אמריקאי.

הדרך אל הבית-הלבן עוברת דרך בית הסטייק בסביון והקמפוס האוניברסיטאי בירושלים. כך לפחות סבורים תומכיהם הישראלים של שני המועמדים לנשיאות ארה"ב, ריצ'ארד ניקסון וג'ורג' מקגוברן. שני קבוצות התומכים במהלכות בימים אלה מסע-בחירות בקרב ציבור הנתינים האמריקאים בישראל, כאילו היתה כבר ישראל המדינה ה-51 של ארצות-הברית: הם מגהלים אסיפות, חוגי-בית, שיתות טלפוניות ומפגשים חומר הסברה בכתב בין אזרחי ארצות-הברית בישראל. כשם ששתי הקבוצות נחלקות בשאלת כישורי שני המועמדים לנשיאות — כך מעריכה כל אחת מהן באופן שונה את מספר האזרחים האמריקאים שהושגים ב"ארץ. אנשי ניקסון אומרים: 50 אלף. אנשי מקגוברן מעריכים את מספר המצביעים בישראל בעשרת אלפים בלבד. סיבות כאלה לכן. מרכז העצבים הרפובליקאי בישראל מצוי בבית הסטייק של ברני מייסון בסביון. "אצלי מתנהלת פרופגנדה מבוקר עד הערב", אומר ברני מייסון (48), שעל אף ארבע שנותיו בישראל, מעדיף לדבר אנגלית. "תיירים אמריקאים, האלים החדשים מסביון, נכנסים לאכול אצל, ובעוד הם אוכלים — אני מדבר בזכותו של ריצ'ארד ניקסון." התעמולה הרפובליקאית אינה שומרת לתחום הסטייק בלבד. ילדי הנתינים האמריקאים בכפר-שמריה, סביון וירושלים נעצו השבוע בדש חולצותיהם סיכות "ניקסון". שהגיעו ממטה הבחירות שלו בארה"ב. הסיכות מצביעות כחול-לבן, כתובות עברית, ואנגלית, והן משמשות גם את תומכיו היהודיים של ניקסון באמריקה. אותם ילדים נתבקשו להשיפע על הוריהם כי יבחרו בנשיא אשר, לפעל לטובת ישראל יותר מכל הנשיאים-גם יחד. כדברי תומכיו. אהדיו של "ניק" בישראל סבורים כי יקבלו 80 אחוז מקולות הבוחרים ב"המשך (בעמוד 30)

הוצאות כספיות בל- תיצפיות עומדות לג- רוס לך לעמוד בפני מצב מבין. אל דאגה: אומנם המצב קשה, אך אתה תיחלץ ממנו בכבוד. בעתיד היותר רחוק צפויות לך צעדי זה ניכרת קדימה ב"מישור הכלכלי. יחד עם ההתפתחות הזאת, תבוא התפתחות ניכרת בכל הקשור ל"הצלחתך בקרב בנות המין היפה. המכ"ת שגיבולת — מפתח ומרגיו. עני לו בקרירות ובאדישות, ותראי שזה יעזור.

אם זכית בימים אלה לחסוד של הגורל שמי צא דרכו אליך באמ" צעות הרמן היפה, דע לך, שהגורל לך הוא הכוכב ונוס המקרין ישירות על בני מזל "שור". צפה לוויכוחים לא צפויים עם מעבר" דרך ביום שישי, לער" מת זאת ביום ראשון יתחיל להסתמן פיתרון לדאגה ולסחבת בדברים הקשורים לביתך ולבית הוריד. אל תצאי לקניות חשוכות השבוע. עלו לים לסדר אותך על כל צעד ושעל.

אתה יודע לעצמך גם על חשבון עצמך? ה" שבוע תהיה לך חודמ" נות לך: תיתקל ל" מצב מבין שיש בו הרבה מן ההומור. מלבד זאת, שבוע מצוי יין: הכסף, ההצלחה, האהבה וסתם אהב" הבים — כל אלה מחזרים אחריו, ב" תאומים, ובייחוד אחריו, בתי-תאומים. הזהיר רק שזה לא יסובב ראשך, ושי" לא תנצל את הכל בצורה מוגזמת.

הזהר מיום ד' רה"א אחרת תפסיד את אגר רחן האחרונה. לאחר שפתרת את הבעיות, בימים אלה, אתה יכול להתייחס במרץ-נעורים מחודש: זינוק דינמי יבטיח לך את הצלחת כל פועלך, בייחוד ב" יום א' של השבוע ה" בא. בימי ו' ושבת אתה תפגוש שורה של אנשים מעניינים, אם כי לא חשובים לגבי הדברים המהותיים בהם אתה עוסק. בתי-סרטן: לבשי תכלת ואפור.

שבוע מצויין — אם תדעי לנצל אותו ואם לא תנטרלי את עצמך, מתוך דווקאיות. הכר" כבים מבשרים על פני- שותלב ופגישות-כיס, ובשני המישורים — על הצלחות קטנות וגדולות. אתה יכול למצוא עצמך, לפתע, במצב חדש בו לא רצית. בדוק אותו מחדש. אולי ישתנה.

תקופה עדינה, רגישה ורבת-התפתחותיות. מר" טב לשקוט לגמרי ב" תוך המאורעות, מאשר לעמוד מן הצד. עם זאת, תיכנון קצרי-טווח ובהיר-עיניים ביום ד' יאפשר לך לקצור פ"י רות זמן ממושך. בת בתולה: את מסוגלת להשפיע עליהם, השי" שבוע, כמה שרק תרצי. בתנאי שחת"י אדיבה, מכונסת בתוך עצמך, מלאת-הומור — אן שלא יהיה גלוי מדי. הרבי בטיולים בחיק הטבע על אף העייפות שאת חשה בזמן האחרון, אל דאגה, זוהי תקופת מעבר.

רגש-הנקמות לא יעזור לך, ועשוי אף להזיק לתוכניתך ל" טווח רחוק. מכתב שי" גיע אליך ביום ה' בת מאזניים יכעס אותך כל"כ, שמוטב כי תש" קלי ימים אחדים את נוכנ, בטרם תנקטי פעולה או תשגרי תשר" בה, לכאן או לכאן. לעומת זאת אין ספק שאפשר לנצל את הש" בוע הזה: לשקול בו מחדש את הבעיות.

הרגע לו אתה מצפה חודשים כה ארוכים יגיע השבוע, ביום חמישי אתה ביום שני. הוא גם יהווה עבורך סימן לפתיחת תקו" פתיחים חדשה. אין צורך למחוק את הע" אתה אומנם מוצא את עתיד טוב יותר. כוח השיכנוע שלך גובר. אתה אומנם מוצא את עצמך מבודד, אך יחד עם זאת מאושר ובעל כוח בלתי-רגיל. אפילו תשפיע, עליהם

נו, עוד שבוע מאומן שכזה. אבל אם את עושה את כל המצוה עליך עלייך ממוניך או הבוסים שלך — יבוא הפסדך (בזמן) על שורך (ביוקרה ובחז" קדמות). אל תבדד! עד לשבוע הבא אתה חייב לקמץ בהוצאות ובחז" לסות. לעומת זאת, זר" ה" תקופה מצוינת ל" הגות תוכניות, לחשוב על דברים חדשים. לבשי בדרך כלל, חום.

על דברים חדשים. לבשי בדרך כלל, חום.

זכית בהצלחה, ואתה עתיד לזכות בעוד כמה. זכור כי הדימויו והמקורות חיי" בים לשמש נר לרגליך, הרבה יותר מן הזה" רות ווהתיכונן הקפדני. עם זאת, אל תתעלם מדרישות הרגע עם לא לריב לחינם עם ידיך ומתחרוך. רכי" שות ציוד, או דברים הדרושים לעבודתך, כדאיות מאוד, השבוע. בת גדי: העדיפי את הכחה על הבהיר והשחרר על הלבן.

מי שאמר כי המצליח בקלפים נוחל כיש" לונות בחייה-האהבה שלו — צדק. בכל אופן לג" ב"ך. אם אתה באמת מאמין כי תוכל לבסס את עתידך הכלכלי תוך מישחקי האזאד — בבקשה, אן כדאי יהיה שתשקול כל צעדיך. השבוע אתה עתיד לפ" גוש נערה חמודה, ש" תמיתך בפניך את ה" ברירה: או שתבחר בה או במשחק הפוקר.

כמו בכל השנה, תיווכה גם השבוע כי שום דבר לא בא לך בקלות. אתה נדרש לא אחת להשקיע מא" מצים שאינם עומדים בשום יחס לתוצאות. בני מזל דגים ששיס" קיהם קשורים בדי" הם, יהיו ברי-מזל יר" חשבוני יעטינו בעתיד בבריאות מעולה וב" אינטליגנציה מעל לר" מה של גילם. מאורע הקשור באיבוד ידיד יעק עליכם השבוע.

הקשור באיבוד ידיד יעק עליכם השבוע.

ישראל, שיפקדו בראשית החודש הבא את בניין השגרירות האמריקאית ברחוב הירקון בת"א. על אזהדים אלה נימנה גם מנכ"ל התעשייה האווירית, אל שוימר. יו"ר הוועד הישראלי למען ניקסון, הוא מייק קניאל, עולה בעל חנות עתיקות בירושלים. מייק דאג לפרסם השבוע, מעל העמודים הראשונים של הג'ורנלסט 1900, מודעות פרסומת לנשיא, הממומנות על ידי חברי הוועד.

חברים אלה, המרבים להיפגש במסגרת חוגיבית, התחילו כבר להרהר בבחירות של חודש נובמבר 73, וברגי מיסון מספר כי איתנה דעתם להתלכד כגוש אחד גם בבחירות אלה.

עם מי ילכו? — זאת עדיין לא החליטו... עולה מרוסיה בעד מקיגוברן. אורדי ג'ורגי מקיגוברן, הפרופסור להיסטוריה שבחר בסולויטקה, אינם טומנים ידיהם בצלחת. עשרות פעילים, רובם סטודנטים, המצביעים זו הפעם הראשונה ואשר הלכו אחר הבטחות המיועד הידמוקראטי לנשיאות ארה"ב, גרמנו ל-פעילות למענו.

השיקול העיקרי שלנו הוא: האינטרסים של מדינת ישראל, "אומר יו"ר הוועד למען מקיגוברן, הד"ר מירון שסקין (67), המשמש גם כיו"ר אירגון האקדמי אים העולים מבריה"מ (האיש "עלה" מבריה"מ — לאמריקה ומשם לישראל). "טעות היא לחשוב", אומר שסקין, "כי הכול מצביעים עבור ניקסון. אנחנו מאמינים כי מקיגוברן יקיים את אשר הוא מבטיח, בעוד שניסון יטוש את ישראל לאחר הבחירות.

לינדה רמב"ם (22), סטודנטית אמריקאית, שעברה עד לפני מספר שבועות במטה הבחירות של מקיגוברן, הצטרפה עתה אל שורות הפעילים בישראל. לינדה עסוקה בימים אלה בהפצת חומר הסברה, שהביאה ממטה הבחירות באמריקה. גם אוהדי מקיגוברן מקיימים מפגשים, אותם מנהלים עורכי הדין האל ליברמן, והתעשיין החיפאי סם סלמן. ילדיהם, התיקשטו אף הם בסכנות הנושאות את שם מועמדם וקישטו את קירות בתיהם ב-פוסטרים הנושאים את דיוקנו של האיש שלהם בבחירות.

מדע

אוצר זהב מתחת לריצפה

מימצאים ארכיאולוגיים נדירים

התגלו מתחת לבית

של משפחה ערבית.

עשרות שנים מתגוררה משפחה חמיד בבית האבן העתיק שלה, בכפר סמוע שבחרי חברון, מבלי לדעת כי בעומק שרישם ס"מ מתחת לבלטות טמון אוצר יקר-ערך.

גם כאשר נתבקשה המשפחה בת עשר הנפשות לעקור מביתה, לרכוש לעצמה בית אחר, בכספי הפיצויים שקיבלה — לא היה זה עדיין בגלל האוצר. הסיבה לסילוקה של משפחת חמיד היתה: ביתה העתיק, המרוטט, התגלה כאגף של בית-כנסת יהודי עתיק, ששימש את תושבי אשחממע העתיקה. בשלבים, נחשפו שרידיים מרהיבים של המיבנה: שרידי עמודים, ספיסטים מרהיבים, בחלקם שלמים, ומשקוף-אבן בו גולפה מנורת שבעת הקנים.

חמש אדום. רק בהמשך החפירות, התגלו מתחת לריצפה של בית משפחת חמיד חמישה כדי חרס, בחלקם שלמים, ובם תכשיטי כסף שונים. גם במושגי הרימים ההם היה זה אוצר ראוי לשמו. הדירות שחלפו, הפכו את חמשת הכדים לאחד הממצאים הארכיאולוגיים הנדירים והיקרים שנתגלו בארץ עד היום.

על שלושה מהכדים ניתן היה לראות בבירור, בצבע אדום, את המילה חמש. הסברו המאלף של הפרופסור יגאל ידין, שסייע בפענוח הממצאים: "מישקל כל כד הוא 5,165 גרם, ומישקל הכסף שבו כ-4,800 גרם. מישקל זה מקביל ל-500 שקל. דהיינו: חמש יחידות של מאה שקל כל אחת.

• שפורטס, עם הסיפור עצמו בגיליון האחרון של קדמוניות, הריבעון לעתיקות ארץ-ישראל וארצות המיקרא.

היה גבר חבוש קסדת מגן

זכור! בנובמבר 72
תכנס לתוקפה
התקנה המחייבת
חבישת קסדת מגן
גם בזרמים עירוניות
אל תחכה
לרגע האחרון
רכוש קסדה היום!

משרד התחבורה-המועצה הלאומית לסיוע תאונות

**כל מי שקורה
לו אסון - מגיע
לחדר זה**

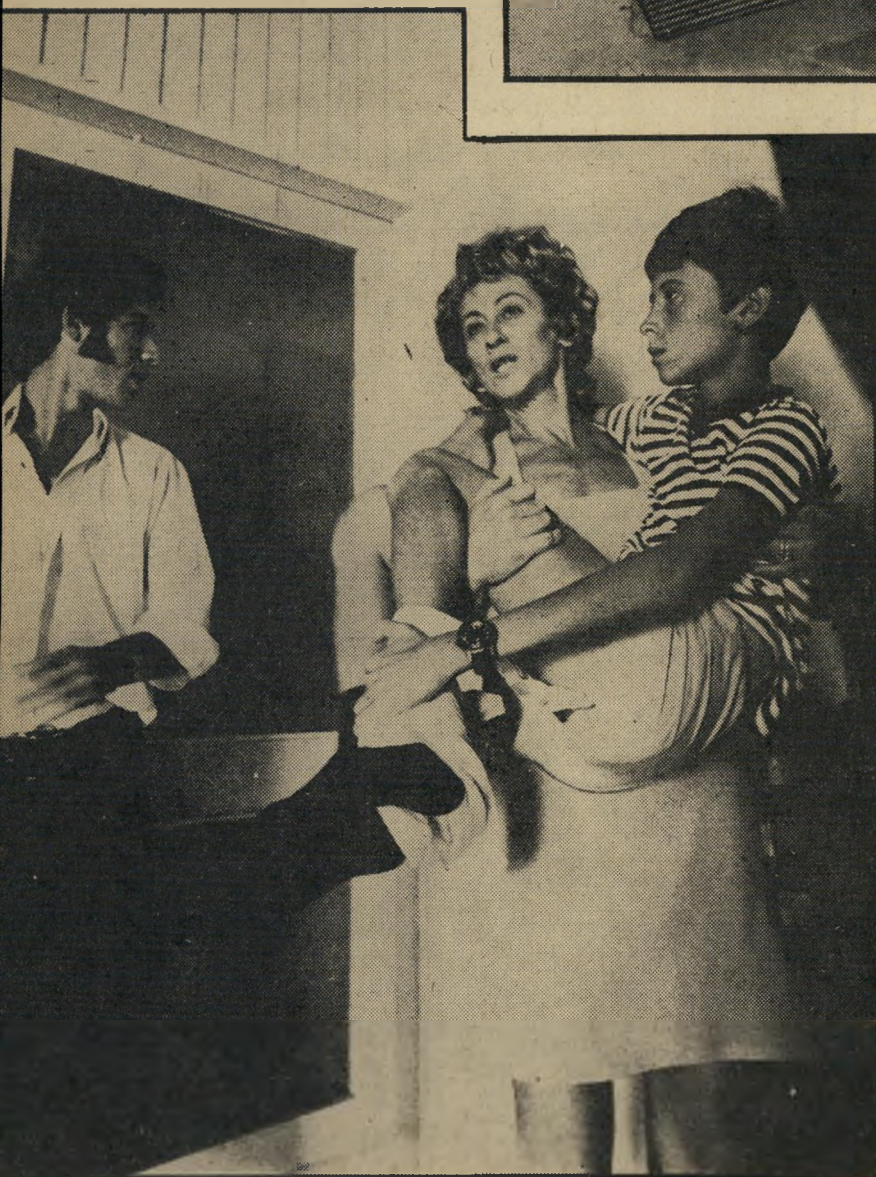

**אבל החדר עצמו
הוא האסון הגדול**

ביותר

**זה המקום שבו
מכים החולים את
הרופאים**

למה מדביצים לרופאים?

מאת אבי שחק

פתח חדר המיון של בית-חולים. נכנסת אשה ועזיה נתמך בלכדות גבר צעיר. הגבר מדדה על רגלו השמאלית. הימנית כמעט ואינה נוגעת בריצפה. עוד מן הפתח קוראת האשה התומכת בו לעבר האחיות שבאש"נב המיון: "המופלידה!"

האחות אינה זזה.

האשה עוברת בפתח המבוא, פותחת בעצמה את הדלת ומושיבה את הגבר על כיסא בכניסה לחדר-המיון.

"הכי בתור גברת, מה את מתפרצת?" קמה האחיות אל האשה.

"או. קיי. קחי את המיכתב ותסתכלי בעצמך." בידו האשה מיכתב של רופא, המתאר את הטיפול שיש לתת לחולה במיקרה של שטף-דם של חולה בהמופלידה ואת דחיפותו הרבה.

"אין לי זמן למכתבים! התור שלך לא הגיע. שבי בשקט!" האחיות חוזרת לשוחח המטופל שהופסקה עם כניסתם של האשה והצעיר.

הדלת נעולה!
אם זו הגיעה בבוקר ה-18.10.72 לחדר-המיון של "איכילוב", כשבנה הפצוע על זרועותיה. מאחורי אש"נבהקבלה לא ישב איש. שתי הדלתות לחדר-המיון היו נעולות. רק אחרי שהבחור מנומאל שולח כמה בווימוט רדלס הוואילה אחת האחיות לפתוח דלת לחדר-המיון

ספסל העינויים

כך יושבים וממתנים לתורם חולים ופצועים, לעיתים שעות. כאן — שני ערבים, פועלי בניין, שנפצעו ברגליהם בתאונת עבודה. ביניהם נערה שהיתה אחוזת יאוש כה גדול, עד כי טרבה בכלל לדבר. אלה שפציעתם, או מחלתם קשה יותר מבליים את שעות הצפייה על המיטות, מאחורי הפרגודים בחדריהם בחדר הרופא בחדר המיון שייגש אליהם.

המוות בפעולה

תמונה מתוך הסרט "בית חולים" המוצג בתל-אביב. הנבדק הוא רופא שרופא מטרף הוריק לו חומר הגורם להתקף לב. לאחר הבדיקה הראשונית, הונח החולה במיטה צדדית בחדר המיון. כשאיש אינו שם לב אליו, הוא שכב כך שעות מיספר, מבלי שאף רופא או אחות יגשו לבדוק אותו. פקידה שבאה לקבל את פרטיו לצורך תשלום, גילתה כי הוא מת.

פניו של הגבר הצעיר הולכים ומחווים רים. הוא נאנח. תחילה בשקט, אחר-כך בקול רם.

"מה זה פה? אתה לא היחיד כאן! שב בשקט!" מתכססת האחיות. בבירור של הצעיר הולך וגאספ הדם השפוף, והוא לוחץ על הפרק המתנפח כבצבת ברזל. ראשו נישמש ועיניו נעצמות ביסורים.

הרפואה

אותה מנסים שילי-טונות "איכילוב" להקדים מעתה למכות שחולים ממורמרים מעניקים לרופאיהם — שוטרים. כאן מנסה השוטר להרגיע צעיר שניסה להתפרץ.

יש לה גם סכרת ולחץ-דם גבוה. בליל ה-23 לחודש ינואר השנה בשעה אחת אחר הצות, נתקפה שרה בעווית כאבים כללית. ציבעה האפיר והיא נשמה בקושי. בנה, צלם-עיתונות ידוע, ירד לי קומה החמישית בביתם שבבת-ים, והועיק שכן רופא. הלה בדק את האם והורה לצלצל מייד ולברר במגן-דוד-אדום, מיהו בית-החולים התור.

קור גדול בחזה

בן חוגי השעון נעים בלי קול לעבר השעה שלוש.

האחות קוראת לתוך חדר-המיון: "מי? שהו מבין אנגלית? יש בחוץ תייר. הוא מסתובב שם כבר שעותיים. אני לא יכולה להבין ממה הוא טובל."

רופא צעיר, בעל פני תינוק, בכיפת מנתחים ירוקה, אומר לה להכניס אותו פנימה. היא יוצאת למבוא וחוזרת עם איש קטן בעל הילה של שיער בהיר סביב קרחתו.

האור בחדר המיון רב. עיניו ממצצות במהירות כמה פעמים. הוא עומד נטוע במקומו, ראשו מוטה הצידה כמו ציפור שנבהלה. המנחה נוגש אליו ושואלו באנג'לית: "מה העניין, אדוני?"

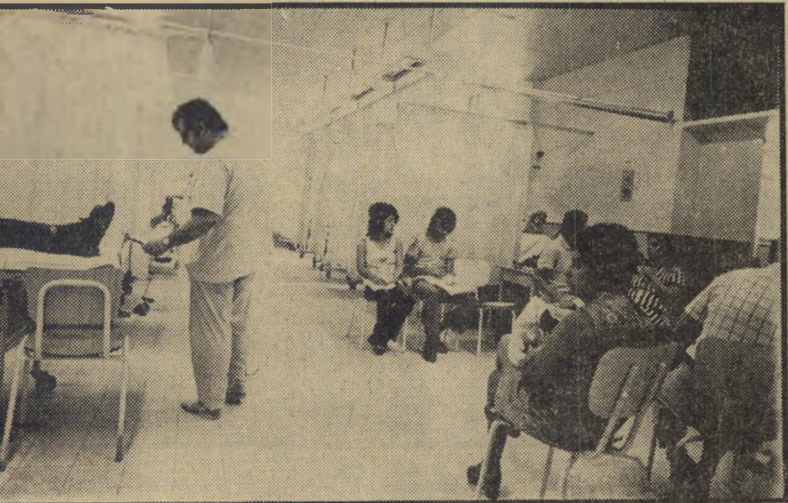
"אני מרגיש קור גדול בחזה," אומר בעל ההילה, מניח את ידו על שטח מאל חזהו ומתיישב על כיסא לבן שעומד בסמוך. מאחורי אחד הפרגודים הירוקים, מתחיל מישור לבכות.

יש לה גם סכרת ולחץ-דם גבוה. בליל ה-23 לחודש ינואר השנה בשעה אחת אחר הצות, נתקפה שרה בעווית כאבים כללית. ציבעה האפיר והיא נשמה בקושי. בנה, צלם-עיתונות ידוע, ירד לי קומה החמישית בביתם שבבת-ים, והועיק שכן רופא. הלה בדק את האם והורה לצלצל מייד ולברר במגן-דוד-אדום, מיהו בית-החולים התור.

התורן במגן-דוד אומר: "דונולו א'". בעזרת אביו, הוריד הבן את אימו למי-כונתו והסיעה לבית-החולים. בחדרי-המיון של דונולו ציפתה להם הפתעה: "אנחנו לא תורנים היום," פסק פקיד-הקבלה. שום אמצעי שיכנוע, כולל מראה האם לא עזר. "איכילוב תורן הלילה, גשו לשם."

מצבה של האם הלך ורע. הכרתה החלה להתעמעם והיא דיממה. הבן גואש מ'מאמציו לשכנע את פקיד הקבלה, והסיע את אימו במהירות לאיכילוב. "ארבע פע'מים צילמו אותי ברמזורים באור אדום, לפני שהגעתי מיפו לצפון תל-אביב," סיפר, וכשהגיע לאיכילוב...

"אני מצטער מאוד," אמר הפקיד, שישב בחדר-הקבלה של חדר-המיון, אבל אנחנו לא תורנים היום." בשלב זה הודיע הבן כי לא יזוז מן המקום עד אשר תטופל אימו, ואיים בעריכת שערורייה רבתי במר-קום. "תסתכלו על האשה," צעק לעבר

מבט לעבר המיטות, שמאחורי הפרגודים בחדר המיון של בית-החולים, "איכילוב". מצד ימין נראים בני מישפחה של חולים, הממתנים בתוך חדר-המיון. כל הרופאים מדגישים, כי אחת הסיבות העיקריות למהומה בחדר, הן החמולות המלוות כל חולה שמואב למיטה.

הרופאים והאחיות בחדר-המיון, "במצב כזה אתם מרשים לי לטלטל אותה מבית חולים אחד לשני? מה עם שבועת-הרופאים שלכם?"

קשה לדעת מה שיכנע — השבועה או מצבה של האם — היא הוכנסה לחדר המיון.

"שעה שלימה ישבתי שם לידה, בלי שאף אחד טרח לגשת אליה. היא שכבה על המיטה ודעכה לעיני. תפשת אח אחד ביד ומשכתי אותו אחרי שיראה אותה. הייתי בטוח שהוא רופא לפי המדים הלב-נים, הוא הסתכל עליה ואמר לי: 'תראה אני רק אח. לדעתי צריך לראות אותה רופא.' כמעט פרצתי בצחוק היסטרי."

אחרי כשעתיים של המתנה, הגיע רופא וניגש לאם. הוא בדק אותה במהירות והורה לאחות לתת לה מייד וריקת הרגעה. "עכשיו, מה שאני יודע ברפואה," מספר הבן, "זה מעט מאוד, וגם המעט הזה נלמד רק ממסיונה המר של אמי. אני יודע שבגלל המחלות הרבות שלה, אסור לתת לה המון סוגי רפואות. רפואה אחת משפיעה אמנם לטובה על מחלה אחת, אבל מחריפה את האחרת. זאת גם הסיבה שהיא כמעט לא מקבלת כדורי הרגעה. 'אחרי הריקתה,' מסיף הבן ומספר, 'התחילה אמי להרגיש עוד יותר גרוע. והנורא מכל — שוב לא היה רופא במקום. הוא עבר, הציץ ונעלם לעוד שעה.' כך נמשך הסיט עד לפנות בוקר.

אך גם בממלכת איכילוב נמצא צדיק אחד. האם, שחשבת בטעות שהוא רופא, היה נוגש אלינו כל הזמן, מביא לי ולאמי אוכל ושתייה ובסוף אמר לנו: 'למה שלא תשכבו כאן על אחת המיטות ותישנו קצת. אתם חסויים לגמרי.' אמרנו לו שלא ידענו שזה מותר לאנשים בריאים. 'שטור יות', אמר, 'יש אנשים שבאים לכאן במיוחד בשביל זה'. והראה לנו מיטה שעליה ישן איש אחד בבגדים, אי אפשר לעשות כלום

חדר מיקרי אסון

לילה שיגרתי בחדר-המיון של בית-החולים תל-אביב.

כן תורן לא תורן

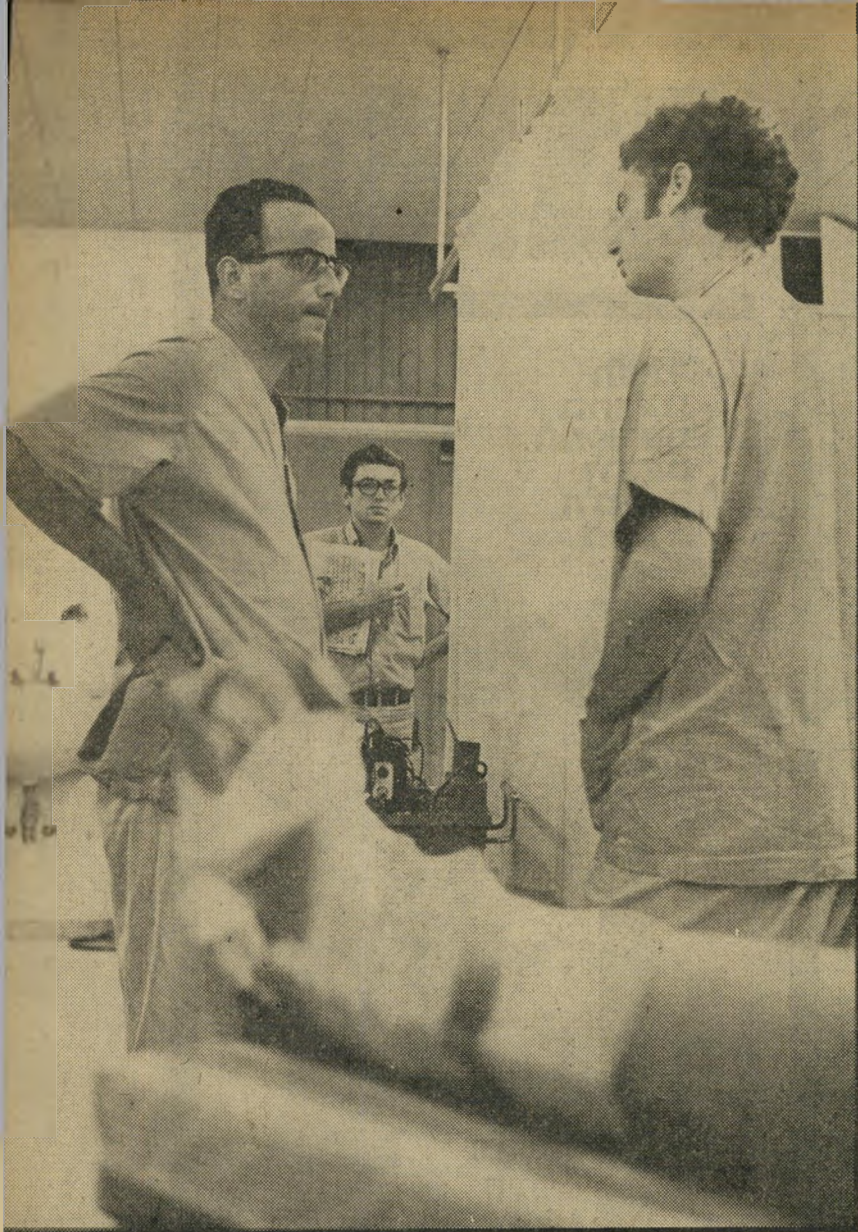
ישנה בתי-חולים עיקריים נושאים יוסריוס ולילה-לילה בעול: איכילוב-בצפון תל-אביב, באזור הצפוף ביותר של העיר; הדסה — במרכז העיר, בתי-חולים שהיה פעם המרכזי בעיר; שבו כיום קטן הלחץ; דונולו א' ודונולו ב' — היפואיים; בתי-חולים עירוניים-ממשלתיים; בית-חור לים ביילינסון, שרבים מחולי ת"א מופנים אליו, מוסד של קופת-החולים; מוסד שונה מעט הוא החמישי — בתי-החולים של שם פרופסור שיבא — הוא תל-השומר, אשר אל אף היותו בתי-חולים עירוני-ממשלתי, יש רופאים הטוענים כי הוא זוכה לתמיכה רבה יותר מצד הממשלה, בשל היותו קשור לצה"ל.

הרבה נכתב ונאמר על המצב השורר במיסדרונות בתי-החולים, מבלי שדבר שור'נה או שופר. לעומת זאת דנים אמצעי התיקשות מעט מאוד על הנעשה בכניסה לבתי-החולים. בחדרי-המיון, מקום בו כל הרעות החולות, המתפרצות באגפי בית-החולים, מתרכזות בחדר אחד לא גדול עם מיספר מצומצם של מיטות.

מי שבכל זאת מגלה עניין רב ב'נעשה בחדרי הקבלה והמיון של בתי-החולים הינו הציבור.

שרה בוקובסקי, 64, היא בעלת 90 אחווי נכות. היא סובלת מהפרעות כמעט בכל המערכות החיגוניות של גופה: לב, כבד, קיבה, מעיים, ריאות ונוסף לכך

(*) שמותיהם של החולים שרואיינו, הם בדויים, כדי לא לטבד אותם בעתיד עם שילטונות בתי-החולים.

המוכה דוקטור עמוס מזור, רופא במחלקה החירורגית של בית החולים "איכילוב", שחולה אלס הפעיל עליו את אגרופיו לאחר שמאמצי לשכנע את הרופא שיטפל בו תיכף ומיד, עלו בתוהו. דוקטור מזור נראה משוחזח עם הרופא התורן בחדר המיון על מצבו של החולה, שרגלו החבושה נראית בתמונה.

ברגל. כשעמדתי לטפל בילד, ראיתי פתאום את הנאשם עומד לפני דודרש טיפול מיידי. ביקשתי לחזור למיטה ולחכות לתורו.

"הוא סירב, ודרש במפגיע לקבל מייד טיפול. הוא צעק ולא נתן לי לטפל בילד. אמרתי לו: 'אתה מפרע לי, צא החוצה!' הוא המשיך בקולניות. ניגשתי אליו ורציתי להוציאו. הוא התנגד והיכה אורי בידיו בגופי. לאחר שהפרידו בינינו, ניגש אלי גיסתו, נתנה לי מכה בפנים ויפלו לי המשקפים ונשברו. היא צעקה והש"תמשה בביטויים חריפים ביותר. ביקשתי שיזמינו מיטרה."

את אשר אירע לאחר בוא המיטרה, מספר רביסמל טובי לוי: "הגעתי למקום שלוש דקות לאחר הקריאה. בחדר המיון פנה אלי דוקטור מזור ואמר, שאשה שיושבת בחוץ הפריעה לי ורצונו שארשום את פרטיה."

"האשה טענה שהרופא הרביץ לחולה שהביאה. היא כל הזמן צעקה. הרופא לא יכול היה לתת את עדותו. בגלל הצעקות, והזמן אותי פנימה."

"באותו רגע יצא הנאשם מחדר המיון ואמר לרופא: 'אתה סטרת לי, ואתה מזמין מיטרה?' והוא הכניס לי באופן פתאומי אגרוף בפנים. לרופא נזל דם מהאף וחולצתו נקרעה."

שתי סטירות לחי

מתוך הנחה יסודית. כי האלימות ססירה לה ומכוערת בכל מקום, ותהיינה הסירות לקיומה אשר תהיינה, האם פעל הנאשם בחלל ריק? באותו אופן בו פועל בר"ן קולנוע או דיסקוטקים? בלי סיבה, בלי תכלית, סתם בשביל הכיף?

הנאשם — מרדכי ברינתן. בן 48. נשוי ואב לשלושה ילדים, בן בגיל 20, בן חיל

לפעם אל הילד ומדברת אליו בקול רם, אי מגעעת אותו בעדינות. "אני לא רוצה שירדם חסידה לילה. הוא איבד המין דם. אני נורא פוחדת שיכנס להלם." ולמה השכבת אותו על ספסל במסדרון? שאלתי. "מפני שאני רוצה שכש"יבוא הרופא הוא כבר יהיה בחוץ. קרוב לחדרניתוה. שלא נצטרך לבזבז עוד זמן." עברתי שוב במקום כעבור חצי שעה. הילד עוד שכב והאם עמדה עדיין.

שני תיירים מארצות הברית, בעל ואשר תה, הגיעו אל חדר המיון של בית החולים איכילוב. הבעל חש ברע. ניתן היה לראות זאת בבירור על פניו האפורים.

תחילה לא היה באיזור אף אחד שהבין אנגלית. אחר כך, משנמצא מישתה, התחילו הבעיות הכספיות — כל זאת כש"התייר עומד עדיין בחדר ההמתנה, לא במיון, והבדיקה הכספית-לשונית שהוא עובר נערכת על-ידי פקידה עילגת לשון ודלת נימוסים. העניין נמשך למעלה מ"שעה, כשכל אותו זמן מתחננת אשת ה"תייר, שבעלה יראה רופא."

הסוף היה שהשניים יצאו מחדר ההמתנה מבלי שזכו לעבור דרך המיון, וה"תייר, שנראתה כאידישע מאמע טיפורה, פלטה ביציאה קללה אמריקאית מן הנלוות ביותר, שכרכה, משום מה, את הנהלת בית החולים עם הנהלת המדינה. סיפורי תיירים יש הרבה. זכור סיפורו של פטר קובאץ, העולה החדש, קורבן אוגוסטולמן. קובאץ הגיע לאיכילוב ב"ניידת מיטרה כשליטתו שבורה, והוא לאחר התעללות מינית של ארבעה סוטים. בחדר המיון של איכילוב סרבו לטפל ב"איש. בטרם ישלם את הוצאות טיפולו."

הזריקה הנכונה

לאיש הלא-נכון

בתל-אביב מוצג בימים אלה סרט בשם "בית החולים". בסרט פועל רוצח מוכה טרוף אלוהי. הוא מחסל את קרבנו תוך בעזרתו הפעילה של בית החולים. אין הוא צריך לעשות הרבה. הוא רק מהמם אותם. את שארית המלאכה מבצעים

נגד זה. אם מעירים אותם הם עושים ש"רוריות. אז אנחנו נוהגים להם לישון במנוחה."

עם בוקר אושפזה האם לטיפול בבית החולים. אך הלילה שעבר על קרוביה באותו חדר-מיון לא יישכח במהרה.

קול הזמזם

הגואל

ישכתי בחדר ההמתנה של בית חולים — כן, איכילוב — כאשר נכנסה אשה רזה נושאת בורעותיה נצר מגודל כבן 14, שעל קרסולו תחבושת אר"עית מגואלת בדם.

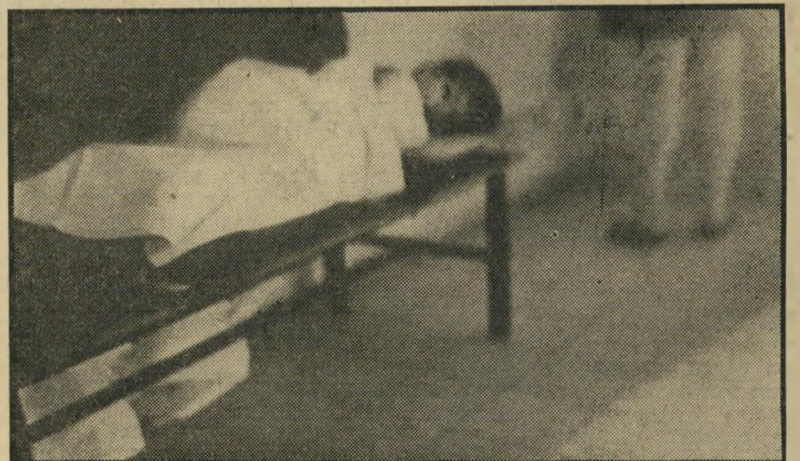
השעה היתה קרוב לאחת בצהריים. ל"דברי רופאים בבית החולים — שעת העומס הגדולה ביותר של היום. האם עמדה כור רעת תחת משא הילד ולא היה מי שיפתח לה דלת לחדר המיון. מאחורי מחיצת הזכוכית לא היה איש. לא אחות, לא פקיד הקבלה ולא השוטר, שתפקידו עוד יתברר בהמשך הסיפור.

קהל המתמנים פתח בצעקות, פצועות תפתחו" ותגובה — איין. בחור בריא התנדב ובעט בעוצמה בדלת הכניסה ל"מיסדרון בית החולים. רק אז הופיעה אחות, נשמע הזמזם הגואל והדלת נפתחה. כל אותו זמן לא רצתה האם לתת לאף אחד מקהל הגברים שהמתינו לשאת את בנה השותה דם.

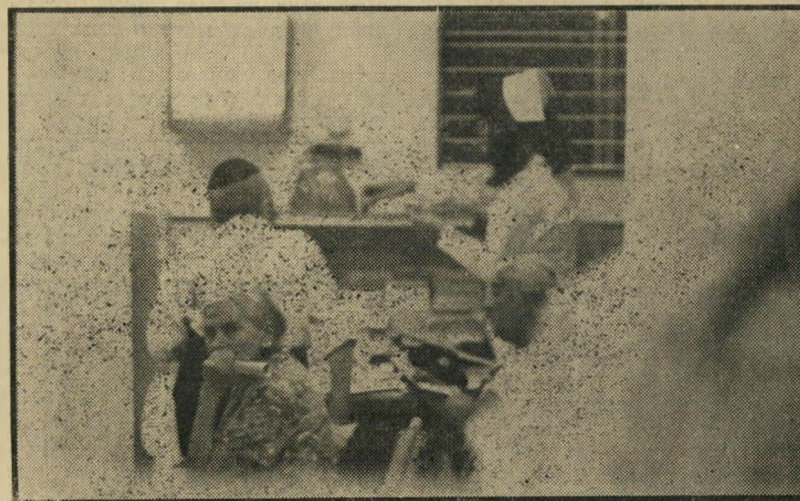
הלכתי לאורך המיסדרון לראות מה היה חדש בחדר המיון של בית החולים. ה"עמוס ביותר בתל-אביב.

בקצה המיסדרון על מושב צר, שכב ילד בעיניים עצומות, מכוסה בסדין לבן. לידו עמדה אימו, שפניה כצבע הסדין. "מה קרה?" שאלתי. "עכשיו כמעט שתיים" השיבה. "אני מחכה כבר שעה לתפירה. לילד יש חתך לכל אורך הזרוע, אמרו לי שצריך לתפור אותו מיד. אבל עכשיו חילופי רופאים, אז הרופן התורן בחדר ניתוח, ורופא נוסף עדיין לא הגיע."

תוך כדי דיבור היתה האם גוחנת מפעם

לקראת שוק ילד זה שכב ביום ששי ה'20.10.72 על ספסל במיסדרון הסמוך לחדר המיון של "איכילוב", והמתין לתפירת זרועו הפצועה. אף רופא לא היה במצא. היתה שעה של חילופי רופאים, והמחלפים עדיין לא הגיעו. אם הילד ניסחה לשמור עליו שלא יירדם פן ייכנס לשוק. הם המחזיקים כשעה.

האדישות וה'אוש ציפייה אופיינית בחדר המיון. יאוש, כסית צ"פורניים, פנייה חדה לאחות אדישה, כל אלה מצטרפים לכאב ולטבל אותו מביאים עימם אלה שנגזר עליהם להכנס לחדר זה. התמונה צולמה דרך אשנב הקבלה של חדר המיון. הדמות המסושת היא פקידת הקבלה.

„עיקר הבעיה לדעתי היא בזה שאנחנו בית-החולים העמוס ביותר בתל-אביב“, אמר. „אנחנו נמצאים במרכז. במקום שלא צריך לנסוע אליו. אלינו מגיעים ברגל, וכשאדם מחליט בעצמו מתי יקום וילך אל בית-החולים, הוא צריך לחשוב גם על זה שיש רבים שעשו את זה לפניו, והם נמצאים כבר בחדר-המיון.“

חדר מיון

כביכר דינגו

וקטור מזור נושף עשן, מדבר בשקט, כמעט ללא תנועות ידיים. „רובן עלינו לילה-לילה עול של כמיליון בני-אדם, ש- עוברים את העיר הזאת. מתוך מיספר זה רוב הנזקים לטיפול רפואי מגיע אלינו. בחדר-המיון יש סדר עדיפות“, הוא עובר לנושא נוסף. „זה לא תור לקולנוע — שם מי שמגיע קודם נכנס קודם. כאן ה- עדיפות היא רפואית, וקובע אותה רופא. ולכן יכול להיות שחולה בא לחדר-המיון עם פצע, יוצא ממנו אחר-כך תפור ומטופל, אבל ממורמר כי היה עליו להמתין זמן רב. נגד זה אין מה לעשות — יש רופא והוא מחליט מי בא קודם.“

ומה כאשר יושבים אנשים וממתנים ורופא אינו? „לא צריך להציג את זה בדרך של מאורע קבוע. יש הרבה מקרים שבהם אנשים שוכבים בחדר-המיון וממתנים משום שזה הדבר הטוב ביותר עבורם. מיקרה של אפנדקס למשל. בחדר-המיון נקבעת ה- אבחנה. לפעמים על אדם לשכב כמה שעות עד אשר מובטח כי האבחנה היא סופית. „הצרה היא שאחוז גדול מאד של ה- אנשים לא צריך בכלל להגיע לבית- החולים. אבל מפני שהמקום קרוב, ה- החלטה בידו החולה, ולא צריך שום הפניה מרופא או הוא קם ובא ומתחיל הבאלאגאן. „לחץ, ועבודה בתנאי לחץ מעולם לא הזיקו לרופא.“ מכתיש דוקטור מזור את הטענה המקובלת, „טוב שרופא ילמד ל- פעול בתנאי לחץ. לדעתי רופא שפעל תמיד על מיינונות, חסר הרבה בהשתל- מותו. אבל לא לחץ ביריוני — עם זה שום רופא אינו יכול לעבוד. אדם האחראי לחייהם ובריאותם של אחרים, לא יכול לעמוד יחד עם זה בלחץ של איומים ו- מכות.“

אז מה הפיתרון? „אני כבר לא רוצה לדבר על אוטופיות כמו חינוך אנשים. אבל צריך לדעת איך להתנהג במקום ציבורי, ובכלל להיות קצת יותר הגיוניים בסגנון לבית-החולים. לא צריך להעמיס סתם כשקיימות מיר- פאות של קופות-חולים וקליניקות פר- טיות.“

החלק

הפרובלמטי

וקטור מזור אומר כי הפתרון הוא בחינוך. אבל מי יתן את הדוגמה המח- נכת לאולם בריגנים אלימים. הרופאים „שטוב להם לעבוד בתנאי לחץ“? שתשר- בותיהם ופניותיהם לחולים יכולות להו- ציא משלוותו את המתון שבחולים. לפ- עמים מפליא ממש כמה מוכן אדם חולה וכואב לספוג מאות מתלמדת מבלי לפ- צות את פיו ולצעוק: שצוררייה. יתכן וכמה סדרות-חינוך אינטנסיביות, שהיו מועברות לאחיות ולרופאים המ- שמים בחדר-המיון, תיפתורנה את הני- הלת בית-החולים מן הצורך לשלם ל- שוטרים.

כי מה שמתרחש עתה זו רק התחלה. אם לא ישתנה המצב במהירות לא ירחק היום ובבית-החולים יניפו סכינים לא רק רופאים.

יש להגדיל מייד את חדרי-המיון הקיי- מים, או לעבור בכלל לשיטה אחרת. שיטה בה יבלה החולה את מינומם הזמן בדרך בין כניסתו לבית-החולים לאישפוזו. יש להגדיל את הצוותות הפועלים בחדרי- המיון, ולו על חשבון המחלקות האחרות. בחדר-המיון הוא החלק הפרובלמטי ביותר של העסק. כשאדם שוכב במחלקה ו- מאושפז — הציפייה לביקורות הרופא היא חלק משירת יומו. אך כשאדם מגיע ל- ביה"ח — מיסור, מפתח, חולה — אסור לו לחכות. אסור לו להיות נתון לחסדיה של אחות אחת. שמישרת ארוכה עירערה את עצביה ואת סבלנותה.

שוטר הוא רק פקק קטן בקרקעית הבלה והמנוקבת של המצב הקיים. אם לא יתוקנו כל החורים אם לא תיסתמנה כל הפיר- צות, לא יעזור אפילו מישמר-הגבול.

(המשך מעמוד 33)

ובת בגיל שמונה. בעל חנות ירקות ו- פירות ברחוב פלורנטיין בתל-אביב. הוא יליד יוון ובמלחמת-העולם השנייה הועבר על-ידי הגרמנים למחנה-ריכוז. מאז הוא נכה ב-52 אחוז לפי חוק רדיפות הנאצים. בעברו יש גם כמה צדדים חיוביים פחות: החזקת רכוש החשוד כגנוב, גרימת נזק בודד, גניבות מיספר, החזקת בית לעישון חשיש, כמה תקיפות חבלניות, ביניהן תקיפת אדם בשעת מליו חובתו כחוק. כל אלה מצויים בדו"ח בדבר רישום פלילי, אותו סיפקה המישרת לשופט בוריס ראפפורט שישב בדיון. „ביום המיקרה התחיל לכאוב לי הכבד,“ מספר הנאשם. „ובשעה עשר ניגשתי לבית- החולים. באתי עם אשתי וגיסתי, כי לא יכולתי ללכת בעצמי. הגעתי לבית-החור- לים בעשר וחצי. האחות במיון אמרה לי לשכב. שכבתי שעה ואיש לא דיבר איתי. עברה עוד שעה ואיש לא ניגש אלי. לא רופא ולא אחות. התפתלתי מ- כאבים. בקושי דיברתי. קראתי לאחות, והיא עשתה לי תנועה ביד שאחכה. „ניגש אלי רופא, הסתכל עלי, לא בדק ואמר שאני צריך חירורג. קמתי לאט לאט ופניתי לדוקטור מזור. זה היה כבר בין אחת לאחת וחצי. ביקשתי מהרופא שעד שיתפנה לראותני, יתן לי תרופה להרגעה. הוא לקח אותי בשתי כתפי והוביל אותי למיטה. „לך למיטתך!“ הוא אמר לי. אחרי שדחף אותי, אמרת לי: „אדוני הרופא, הייתי שלוש שנים בגרמניה, והרופאים הגרמנים לא התנהגו איתי ככה.“ אז הוא הרים את היד ונתן לי שתי סטירות להי- אשתי וגיסתי התחילו לצעוק והגיעה מישרת. הרופא אמר לשוטר: קח מהם עדות, ובעצמו רצה לחזור פנימה. אמרתי לו: אדוני הרופא, אנחנו נתנו עדות. תן גם אתה. אז הוא אמר: תסתלק מהעיניים שלי! לא יכולתי יותר להחזיק מעמד ונתתי לו שתי סטירות לחי.“

„אשבור לפקידה

את הפרצוף!“

מרדכי ברינתן נידון על מעשהו לחצי שנה מאסר בפועל ולשנה מאסר על תנאי. אך השופט, בוריס ראפפורט, לא שכח לציין כי: „יש להצטער צער עמוק שבמדינתנו הנאורה, בבית-חולים מודרני כמו איכילוב, מתפתל בכאבו ל- מעלה משעתיים, חולה שנשלח באופן דחף על-ידי רופא מקופת-חולים.“ יסתור לא הנאשם. לאה חסון, שהיר- שעה במתן סטירת לחי לרופא, נידונה לחודש מאסר בפועל ולחמישה על תנאי. אך האם יגזור הדין את מקור הפור- ענות? ברינתן קיבל את המגיע לו מיד החוק, אך האם תימצא בכך רפואה גם לכל אותם שהמתין וכאבו וזכו למענה לשון מן האחיות והרופאים, ולא הגיבו בביריונות גסה?

מאז תקיפתו של דוקטור מזור, הוצב בחדר-המיון של איכילוב שוטר במדים. הוא נמצא במקום בשעות העומס בלבד, לקראת הצהריים בעיקר.

עובדה זו לא הפריעה לי לראות בשלו- שתי ימי שהותי במקום מחזות כמו:

● צעיר שניצב בתור ליד אשנב-הקבלה של המיון, צרח לעבר השוטר: „אני אש- בור לפקידה הזאת את הפרצוף אם לא תרשום אותי בתור!“ לפניו עמדה זקנה שביקשה לרשום בתור את בעלה שסבל מחום גבוה. הצעיר גרשם קודם. הזקנה המשיכה להמתין.

● צעיר שהביא חבר פצוע בביטנו ביקש להכנס לחדר-המיון לראות מה מצ- בו. הפקידה סירבה להכניסו בהתאם לתק- נות החדשות. האוסרות על הכנסת קררי- בים לחדר-המיון. „תפתחי את הדלת, לפני שאני מכניס בעיטה ושובר לכם את כל הדלת הזאת.“ העמיד הצעיר את הפקידה על צינותו כונוניות. השוטר היה כמטר מאחורי הפקידה. הוא ניסה להרגיע את הצעיר ולבסוף הכניסו בעצמו.

הד"ר עמוס מזור, יושב בחדר המי- נוחה של המנתחים, בקומה החמי- שית של בית-החולים איכילוב. המנתח בן ה-36, שלף באצבעות ארוכות סיגריית קנט. 100 מילימטר. תנועותיו היו חדות ומדייקות, יציבות מאוד.

עמוס מזור הוא רחוק. לעורו צבע שחום נאה. ניגוד חריף לירוק הבהיר של מדי המנתח. עיניו כהות וממושקות. הוא בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים ואת הש- תלמותו בחירורגיה עשה בבית-חולים איכילוב.

זהו אני

הסיגר
ההולנדי
המפורסם
להנאה
ולסיפוק
מושלם

לבחירתך
ולטעמך
סיגרים
אגיו
במבחר
גדלים
וסוגים.

AGIO

MADE IN
HOLLAND

יוצא והפצה בלעדית בישראל:

ח. בורגר חיפה, כינור-כיאט 2, ת.ד. 1967, טלפון: 668551

MED. SUN LINES FERRY LTD

מהר יותר זול יותר לאירופה

שרות הפלגות סדיר מחיפה בכל יום ג' בשעה 11.00

אטלנטיקה

ללימסול, רודוס, פיראוס

(שרות אקספרס — תפוסה ברוטו 12614 טון)

מחירים מוזלים — נוחות מירבית — שרות אדיב — מטבח לאינני הטעם

אלאלוף ושות'

תל-אביב, רחוב אלנבי 94, טלפון 611757, 613389
חיפה, רחוב כיאט 6, טלפון 667752 — 667753
(אטלנטיקה, שנת בניה 1951 „ב“)

משה דיין מארח את המלכות

ביקור אצל

כ שזה מגיע לאירוח, — ביחוד של חתיכות — אין מסתבר, כמו משה דיין, לא, לא שהוא. השני — מנהל

הלכה למעשה שתי בוגרות של קורס מאפרות חדש של „הלנה רובינשטיין“, שנשתיים זה עתה, מנסות את כוחן באיפורן של המלכה, דוקי הניגמן, וסגניתה, אולט בורובי. גם בתחרות עצמה זכתה כל מועמדת באיפור מיוחד, שהותאם לתאורה שעל הבמה. המועמדות צולמו בשיקופיות צבע, שהוקרנו בעת התחרות עם הופעתה של כל אחת מהמועמדות על הבמה.

הפירסום ויחסי-הציבור של „הלנה רובינשטיין“. בעזרתו של אברהם ניסן, המיטנה למנכ"ל החברה, יוסף שטיינר — העניקו השניים, ביום רביעי שעבר, אירוח

הלנה המועמדות בכניסה למפעל, על רקע תמונתה של הלנה רובינשטיין, מייסדת החברה.

מלכותי לתריסר המשתתפות בתחרות מלכת המים 1972.

לאחר שהכל נרגעו ממתח ההתחרות, נלקחו המועמדות באוטובוס מיוחד ל־ מפעלי החברה במגדל-העמק. תוך כדי הסברים, כיבודים, וסיורים למכביר — כולל איפור מיוחד לכל אחת — זכו

חצי טון חתיכות בדרכי-כלל, משמשים מאזניים אלה, במפעלי „הלנה רובינשטיין“ במגדל-העמק, לשקילת מוצרי יופי אחרים — אלה היוצאים מקווי-הייצור של המפעל. הפעם, התיישבו למישקל כל המשתתפות בתחרות מלכת המים 1972, שנערכה לפני שבועיים ב„היכל התרבות“.

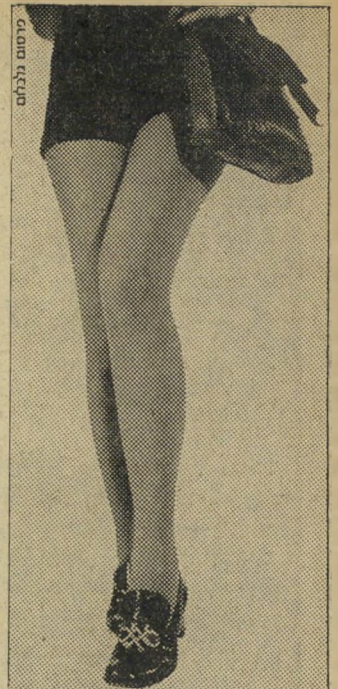
הלנה

היפה

כך עושים יופי המועמדות במעבדת מקבלות הסברים על התהליכים המדעיים המסובכים והופכים המועמדות במעבדת מקבלות הסברים על התהליכים המדעיים המסובכים והופכים ונוסחאות מיסתוריות — לחכשיי-פלא המסוגלים להפוך כל אשה ליפה, כדברי הטיסמה. בתמונה העליונה מימין: המארח, משה דיין, מסביר לבנות משהו על תולכי הפירסום של חברה מודרנית.

...גם בגשם דלילה

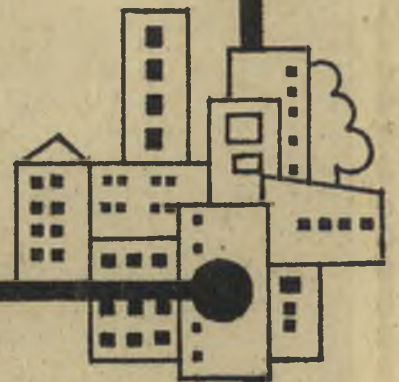
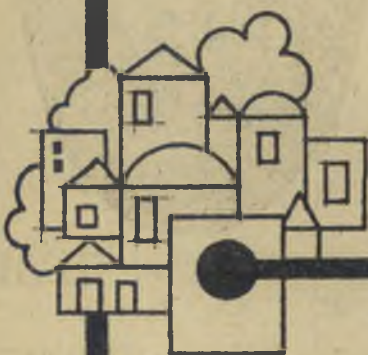

Merci
לאשה שאיננה
מוכנה להסתפק
במועט

גרבוניס • גמישוניס
ארכוניס • אקסטרוניס
בסריגת מיקרומש
מאריכת ימים

דחף

הקו הבטוח בין שתי נקודות אחד

המחלקה ליחסי ציבור

שמעון צבר התגרש

צבר

הצלחה. עם או בלי כשר להצלחה זו הגיעה נעמי בימים אלה ארצה, עם ילדם, בסטאטוס של גרושה.

היתה החברה של חנן גורדלנט — עד שעזב אותה לטובת ז'רמן אוני קובסקי. אחר כך הוא עזב את ז'רמן, וחזר אל לאה — עד שהתחתן, אבל עם אחרת. טוב, לא נורא.

מעולם האמנות, עברה לאה לספורט. היה זה כשנתן הירש, שחקן מכבי חיפה לשעבר, נהיה המאמן של קבוצת הכדורגל החדשה שהוקמה אז, מקסים. לאה הפכה אותו למאמן הפרטי שלה, או כמעט הפרטי, כי היא נאלצה להתחלק איתו עם מלכת היופי חווה לוי.

לאה היתה תמיד בחורה ששומרת רמה, כדי שגבר ימצאן בעיניה, צריך שיהיה לו גם אופי, לא רק הדברים הרגילים.

לזוהר נולדה

פעם למשל הגיע אליה מחזר נלהב, תייר מקופנהגן, עם טבעת יהלומים ביד. שלחה אותו בחזרה, עם הטבעת והכל, באדישות מחד.

אבל בסוף הגיע אביר החלומות. לא עולה, ולא תייר, ולא כלום. טתם צבר צעיר, מבוגר ממנה בשנה, בחור צנוע וענו, קבלו.

הפגיו אותה מיד בהתחלה בטבעת איי רוסין, אחרי כמה חודשים בטבעת יותר רצינית, ועוד שבועיים ישים לה את הטבעת האחרונה.

„אני רק מקווה“ נאנחת לאה באושר, „שהוא יהיה חספיק מבין ויתן לי להמ“ שיד בחיי הזוהר גם הלאה.“

נ, ברור. אלא איך אחרת?

שמעון צבר היה מאז ומתמיד טיפוס גלוי-לב. כשהוא משמיץ את ישראל, למשל, הוא עושה זאת בפרה-סיח, מעל כל אמצעי התיקשורת שהוא מסוגל לגייס. אמנם, מטווח-ביטחון של אנגליה הרחוקה, אבל לזכותו ייאמר שגם לפני אנגליה הוא לא טמן ידו בצלחת.

גם בתחום האישי הוא גלוי: תמיד כשנהל רומנים עם חתיכות, לא הסתיר זאת שמעון מאשתו, נעמי, מורה במקצועה, היה מתפאר בחברה בנסיונותיו עם נשים אחרות — בנוכחותה.

למרות זאת, החזיק הזיווג, בין ה"גייג"י הנמוך והממושקף לבין התימניה הנחמדה, מעמד זמן רב. „נעמי היא אשה אידיאלית“, היה שמעון מספר שיבה של אשתו — כדרכו, בגלוי-לב. „מבשלת נהדר, מפרנסת את המשפחה — ולא שואלת שאלות.“

לפני כמה שנים נסע שמעון, שלאביו יש חנות עופות בשוק הכרמל בתל-אביב, לאירופה עם חתיכה, כשהוא משאיר אחריו את נעמי בארץ. רק לאחר זמן, הצטרפה גם נעמי.

אבל כל דבר טוב מוכרח להיגמר פעם. לאחרונה, פירסם שמעון באנגליה מקום שיבתו ספר ספק הומוריסטי בשם איך להפסיד במלחמה, שזכה לי-

זרדי

אז סוף סוף גם זה קרה. לאה וזרדי הולכת להתחתן.

אה, מי זאת לאה ורדי. הזיכרון הקצר שלכם.

טוב, נכון שהיא כבר היום אשה בשלה בת 25, וההיסטוריה שלה מתחילה מזמן.

מה זה מזמן — מה שהיא כבר הספיקה. היתה מלכת חיפה בתחרות מלכת היופי, וגסיכת ים סוף בתחרות מלכת המים.

זה, בשטח היופי. בשטח הסוציאלי,

הזמרת הצרפתית ז'וסלין ז'וספיה כבר הופיעה במקומות רבים בקאריירה האמנותית הארוכה שלה. בין השאר, היתה גם כמה פעמים בארץ — ביקורים

הופעה במרחץ תורכי

מיפגש להומאים בני החברה הגבוהה. מספרים לי שהתוכנית היא משהו לא רגיל — באמת אמנות מיוחדת במינה. אבל מה? קשה להשיג כרטיסים, לבני-תמותה רגילים.

שבעקבותיהם, אגב, הפכה לידידתה האינטימית של רזי נתן, גרושתו של איובי נתן. אבל הופעתה הנוכחית היא, לכל הדיעות, האורגנית ביותר:

חלומות פז

רק על פניו, נעלבה: „אם אתה לא רוצה, נלך לישון“, נופה בו. לא לא, חס וחלילה, נחרד סטא-טוס. כניטלמן יונו מלידה, לא היה עולה בדעתו להעליב גברת. הוא חזר למיטה, גם אם לא לשינה.

היתה זו, אני מוכרחה להודות, באמת מתנת יום-הולדת מקורית ביותר. אבל, אצל סטאטוס הכל מקורי — ביחוד בתחום האהבה. סטאטוס נשוי לאשה נחמדה, יווניה טהורה כמותו, העונה לשם מריה — שאותה הוא מציג תמיד כמזכירתו.

כל כך למה? כדי שחיי האהבה שלו לא ייפגעו, מגילוי מציאותה של אשה ברקע. מריה, כאשה חכמה, יודעת ש-לעצור בעד בעלה היא לא תצליח, אז לפחות היא לא מפריעה לו, ואינה פוגעת בשלווה הבית.

מובן, שעד כדי הכנסת עלמות ערו-מות למיטה המשפחתית, אין הדברים מגיעים. אלא מאי? דווקא באותם ימים, שהתה מריה בביקור משפחתי ביוון — אז החברים ניצלו את ההזדמנות. אח, השובבים האלה.

„אני מתעורר — ומרגיש משהו משונה במיטה. אני שולח יד — אוי, גוף ערום.“

„הייתי בטוח שאני חולם. שלחתי עוד פעם יד — אוי! עוד פעם גוף ערום. ולא סתם. של בחורה. למה ש-תפסתי שד.“

„קפצתי מהמיטה החוצה, והדלקתי את האור. אוי! כמו שחשבתי: שכבה שם חתיכה במיטה שלי. ערומה לגמרי, ומחייכת אלי כאילו אני לא יודע מה.“

אחרי שאסף חזרה את עשתונותיו, התעניין הזמר היווני סטאטוס, ה-מופיע בפני קהל מבינים בארץ, באדי-בות אצל העלמה אם היא טעתה ב-מיטה — או שמא הוא?

אף אחד, מסתבר. המיטה היתה מיטתו — והעלמה נשלחה לשם עלי-דידי — מתנה ליום-הולדתו ה-25.

סטאטוס ידע אמנם שיש לו ידידים רבים, וחלקם גם טובים — אבל עד כדי כך? הוא נשאר לעמוד שם, מהסס ומתקשה להגיע לידי החלטה.

המתנה, שראתה את היסוסיו, ולא

החיים כבמה, וכל זה

נתן וכהן

מרוח הנעורים שתקפה את בעלה, סירבה לתת גט.

אז מישה המשיך בלי גט, ועכשיו הוא ונורית מביאים את התינוקת איתם בערסל לחזרות כל פעם, והילדה נושמת את אוויר התיאטרון כבר עם חלב אימה, כמו שאומרים.

זהו שיאו של הרומן הלוהט בין השניים — רומן שבגללו קם מישה, בוקר אחד, השאיר לאשתו, שיצאה ל-סופרמרקט, פתק ש-25 שנות נישואין זה מספיק, לקח את הפקלאות, ועזב את הבית.

האשה, כמובן, לא התלהבה כל-כך

קולנוע

שחקנים

המאפרת שלא זכתה

להיות יצאנית

האגרוף בפרצוף, הקללות, האיומים — כולם נראו בדיוק כמו בסרט ז'אקו ו' היצאניות. ההבדל היה רק, שכל זה התרחש בין השחקנים לא לפני המצלמות — אלא במציאות.

הסרטה ז'אקו והיצאניות התנהלה בחיי פה ובהל"אביב, ובשל שעות ההסרטה היו מוזרות נאלצו השחקנים לא אחת להתגורר בבתי-מלון.

באחת הלילות הללו, ניגנבו לאהרון ("ניצ'קו") ניסים, נהג בגיל העמידה מיפו

בוזגלו (מימין) וידידה •

במקום התנצלות, אגרוף בפרצוף

העובד בחברת הסרטים של מיכאל שוויילי, 400 ל"י. נירגז, שוטט האיש בין חדרי ה-מלון, ובולש את תנועות וחפצי החדר-יות והעובדים.

"אני האחרונה". לבסוף נפל חשדו על צעירה חנינית, ששיחקה בסרט כיצאנית. "היא גנבה את הכסף!" הכריז ניצ'קו, הורה באצבעו על פולט בוזגלו (22), מאפי-רת מקצועית באולפנים, אשר קפצה לשמש כאחת הזונות של אושיק לוי בסרט.

פולט ניבעתה: "אני האחרונה שאעשה דבר כזה", אמרה. גם המפיק מיכאל שוויילי הסכים כי היא אינה מסוגלת לגנוב.

בכך לא נסתים העניין. הצעירה, שילתה ארצה לפני כשנתיים לאחר שסיימה השתלמות באיפור בצרפת, פנתה לעורך-הדין אהרון ברקאי. זה שיגר לאהרון ניסים מכתב בו תבע את עלבונה של פולט, טען כי לשחקנית יצא שם רע, ודרש כי ניצ'קו יתנצל וירם תרומה לקרן לניפגעי צה"ל.

אגרוף באף. התוצאה היתה שונה ל-חלוטין. יום לאחר שקיבל את המכתב, פגש ניצ'קו בפולט, שעה שנערכו הסרי-טות בצהללה. הוא הכניס לה אגרוף באף ובחלקי גופה העליונים. פולט הועברה ל-בית-החולים איכילוב, שם גילו אצלה שבר באף ופגיעה בצלעות. הצעירה שכבה יור-מיים בבית-החולים, נאלצה לנוח בבית-כחודש. כמירכץ יצאה ממעגל ההסרטה בדיוק לפני הסתייגה, בה צריכה היתה להשמיש דיאלוג קצר — ויחיד. את מקור-מה מילאה שחקנית אחרת.

פולט בוזגלו היתה גם מועמדת לשמש כספרית בסרט סלמוניק, אך בשל מצבה, ניתן התפקיד לריקי זילברבוך. עדייראיייה. שוב מצאה את עצמה פולט אצל ברקאי. היא המציאה לו אישור-רים רפואיים שקבעו אצלה ארבע אחוזי-נכות לצמיתות.

בד בבד הגישה תלונה במיטרה — אך זו הוזרזה לסגור את החקיקה אף מבלי ל-חקור את השחקנים שהיו עדייראיה ל-מיקרה. רק לאחר שעורר-הדין דרש כי

* בסצנה מז'אקו והיצאניות.

עלילותיו של גבר צעיר שתחביביו העקריים הם אונס, אלימות ובטהובן.

הסרט הור-הטוב ביותר-מסטיבל ונציה-1972

סרטו של

סטנלי קובריק

להסעיר את העולם בהעצתו

כחפאז
פלאיני
LOCKWORK
ORANGE

הפקתו של סטנלי קובריק "התמוז המכני" בהשתתפות: מלקים מקדל - סטנלי קובריק - אדוארד קרי - דם קרלין - חסר: סטנלי קובריק - עמי הובלה של אנגלי ברינג - הכה ובים - נ"י סטנלי קובריק - מסיקס בסמול: מקס - רוב וסי ליוטון

הצגת בכורה ארצית • ממוצאי-שבת 28.10.72

בקולנוע "פאר" תל-אביב

3 הצגות ביום 4.30 — 7.15 — 9.45

מכירת כרטיסים החלה • הזמנות והנחות בטלות פסיקול הסרט מעל תקליטי וורנר-ברוס

מסרטי וורנר ברוס • נצנים • רק למבוגרים • רץ

בדוק מהירות קריאתך והבנתך - חנים

בתל-אביב, בבית ציוני אמריקה, ביום שני, 6.11.72 וביום המישי, 9.11.72 בשעה 6 בערב.

בירושלים, בבית אלישבע (קטמון), ביום שני, 6.11.72 וביום רביעי, 8.11.72, בשעה 6 בערב.

בחיפה, בבית רוטשילד, ביום שני, 6.11.72, וביום רביעי, 8.11.72, בשעה 6 בערב.

לאחר מכן תוכל להצטרף לקורס

קריאה מהירה של מיל"ה

נרשאי הלימוד: 1. הקניית הרגלי קריאה נכונים. 2. הגברת הערנות והריכוז בשעת הקריאה. 3. תרגילים לשיפור הזכירה. 4. הכפלת מהירות קריאתך (שהיא כיום כ-150 מלה בדקה) פי-שנים לפחות, אולם אתה מסוגל לקרוא פיישלושה, פי-ארבעה ופייחמישה יותר מהר. אם הנך כשרוני במקצת, אתה מסוגל לקרוא מעל 1000 מלים בדקה (כשלושה וחצי עמודים) כל זאת, תוך קליטה והבנה של חומר הקריאה.

קורס לקריאה מהירה כביתך — פרטים: ת. 470, פתח-תקוה.

ייעשה כן. הודיעה מישטרת רמת-גן כי תחדש את החקירה.
אבל העדים — עליוה אביב, תמי קפליק, תמי פסחון, אלי קורן ואחרים, ששהו במקום — לא הוסיפו למישטרה מידע שיצדיק, לדעתה, פתיחת תיק פלילי. עתה, עומדת פולט להגיש לבית-המשפט תביעת פיצויים — בין היתר, על שנישללה ממנה הזכות להיות יצאנית עם טקסט.

ישראל

כל במאי ישראל, התאחדו!

ההודעה הבאה יכולה לעניין את החבר יצחק בן-אהרן: במאי ישראל, שאינם הר גוע המאושר או המרוצה ביותר בעולם, החליטו להקים להם ארגון שידאג לתנאי עבודה נורמליים ביחסים שלהם עם המפיקים הישראליים, עם הטלוויזיה הישראלית ובינם לבין עצמם.

העניין החל לרקום אור וגידים לפני כר מחצית השנה, ועתה הוא עובדה קיימת. מוזכר הארגון החדש הוא דוקטור יהודה (ג'אד) באמן, במאי השמלה שהוא באמת רופא במקצועו. ברשימת החברים אשר פורסמה בחודש יוני, מופיעים מרבית האנשים הפועלים בשטח זה, בין אם שכירי הטלוויזיה, במי אים של סרטיהסברה קצרים, או במאי סרטי-עלילה.

לפחות עוד רופא אחד — דוקטור יעקב (חלומות) ורדי — מופיע ברשימה זו. לעזר מת זאת בולט היעדרם של כמה אחרים. למשל דויד (הגלולה) פרלוב, משה (אני אוהב אותך) רוזן, מורתי, או להבדיל ג'ורג' (נורית) עובדיה. אבל ייתכן ואין זה אלא עניין של זמן, ושמות אלה יופיעו ברשימה הבאה.

ייתכן שבמישרין לא ישנה האירגון הי חדש מאומה, אבל אם באמת יצליח לשנות כמה מסדרי העבודה בסרטים בארץ, ור להכניס קניימיה חדשים להערכת עבודתו של הבמאי, אולי ישתנו גם התוצאות.

תדריך

תל-אביב

*** צבא הצללים (פרד, צרפת) — סיפורים מן המחזרת הצרפתית במלחמת העולם השנייה, מבוימים ברגש ובכישרון על-ידי ז'אן פיארא מלוייל, ומשוחקים להפליא על-ידי לינו ונטורה. סימון סיניורה, ז'אן פיארא ואחרים.
*** הספירה לאחור (מקסים, צרפת) — נגסטר בא לזכור נקמתו ממלשי ניו, לאחר עשר שנות כלא, בסרט פשע צרפתי המצטיין באווירה דחוסה לשחקנים טובים.

*** הקשר האמריקאי (הוד, צרפת) — סרט-מתח בידורי על שוטר חרש צרפתי שמתחזה לפושע שנרצח, על-מנת ללכוד כנופיה מבריח-סמים. לא ריאליסטי במיוחד, אבל משעשע.

*** מומשיכים לקרוא לי טריניטי (אסתר, איטליה) — פרק שני בבדידותו מערבנית על שני האחים שונאי העבודה והסבון, שהם וירטואוזים בלתי-מנוצחים באקדח ובאגרוף. פחות מפתיע מן הראשון, אבל עדיין מצחיק.

ירושלים

*** מוות בוונציה (ירושלים, איטליה) — סרטו המסוגנן להפליא של ויסקונטי על מהות החיים והאמנות, לפי סיפור של תומס מאן. איטי להכעיס, אבל עם משחק נדיר של דירק בוגארד, ותפאור רה, תלבושות וצילומים מאין כמותם.

*** הראש (רוג, צרפת) — ז'אן אבן, כחואי זקן וקשוח הרודה במשפחתו ביד קשה, ומצליח לכסות בגפו כנופיה נגסטר שרים שלימה. כרגיל, כל הסרט על כתפי גאבן, שלמרות גילו עדיין נושא את הר מעמסה בקלות.

חיפה

*** יום א' הארור (פאר, אנגליה) גבר ואשה מאוהבים שניהם באותו הצעיר, בספור מוזר אבל רגיש מאד על בדידות, צער וחוסר קומוניקציה של משכיר לים בני תקופתו. גלגלה ג'קסון ופיטר פינץ' טובים מאד בתפקידים הראשיים.
*** הקנפורמיסט (אודלי, איטליה) — הפאשיון האיטלקי כתולדה מהפרעות נפשיות, בסרט מרתק מבחינה חזותית של ברנרדו ברטולוצי, לפי סיפור של מוראביה. כדאי לראות.

העתידי

בהווה

התפוז המיכני (פאר, תל-אביב, אנגליה) — סרט זה, אחד החשובים שנעשו בשנים האחרונות, זכה כבר לטיפול מפורט יותר לפני שבועיים (העולם הזה 1833). יחד עם זאת, חובה להזכירו שוב, עם התחלת הקרנתו השבוע.

הסיפור: אלקס, נער בן 15, התגלמות של אלימות ורשע, נילכד על-ידי המשטרה באחד ממניפציוני הסאדיסטיים, מושלך לכלא, שם מנסים להחזיר אותו למוטב על-ידי תהליכים שאינם מנטרלים את רצונו להרע, אלא רק את אפשרות להגשים רצון זה.

המשמעות החבויה מתחת לסיפור זה ברורה בהחלט: אדם הוא אדם כל עוד הוא יכול לבחור בין טוב לרע. ברגע שאפשרות זו ניטלת ממנו, הוא אינו אלא אוטומט, או כלשון הסרט, "תפוז מיכני".

מסיבב לגרעין זה, מצא קובריק את ההזדמנות לעמוד על נושאים רבים ושונים. הוא מתאר עולס-עתידי של כנופיות נוער המטילות חיתות על הציבור, והעתידי דומה מאד למה שכבר מתחיל להתרחש בהווה. הוא מתאר יחסים בין הורים לצאצאיהם המתפרעים; הוא מצביע על כך שמוסיקה, והיה זה השמימית ביותר, אינה חייבת להשפיע על מאזיניה דווקא ברוח שנכתבה (מכאן — אורגניות של אלימות, מין ורצח, לצלילי בטהובן ורוסיני); הוא עומד על הסכנה שבשלטון הנוטל לעצמו את הרשות

אורגניות ורצח לצלילי בטהובן

לטפל לא רק בגופם של הנתונים למרותו, אלא גם במוחם; הוא מראה את אנשי-הרוח הצדקנים, המוכנים להשתתף בצערן של הזולת — בתנאי שהוא משמש להם גם כהון פוליטי; והוא מוכיח שאלימות במדים אינה סימפטום או מוצדקת יותר מזו שללא מדים. אפשר עוד להרחיב את הדיבור על הסיגנון החזותי המרהיב של הסרט. אבל, במקום לקרוא על הסרט, מוטב לראות אותו.

פרפרים

בלי כונוף

פרפרים הם חופשיים (אוי-פיר, תל-אביב, ארצות-הברית) — בחור עיוור מנסה להשתחרר מן החסות השתלטת של סינור-אמו ולמצוא את דרכו בחיים. הוא עובר לגור לבדו בעליית-גג ניו-יורקית, מתוודע לנערה עליוזה הגרה בדירה צמודה לו, ומפתח סיפור אהבה עם כל התפניות, הבדיחות, הטרגדיות וההשלמות הקלאסיות של הסיגנון.

על הבמה, זה היה להיט שפירסם בארץ את תיקי דיין. מי שראה את ההצגה, לא יזכה להרבה חידושים בסרט. מה שנעשה כאן הוא מעין עיבוד לא חיוני במיוחד של מחזה, המתרחש כולו במקום אחד, כשהעיקר בו הם הדיאלוגים, והמצלמה אינה עוזרת לא להמחיש אותם, ולא להעניק להם מימד שחור בתיאטרון.

בשלבם די מוקדמים ברור שהעיוור הוא צעיר המסתדר טוב, יחסית, עם מומו, ואילו הנערה, הבריאה לכאורה, סוחבת אף היא מאחוריה מומים נפשיים לא מבוטלים, כמו אמא שלא העניקה לה אף פעם מספיק אהבה, נישואין שלא ארכו יותר משבוע, וחוסר-יציבות בכל מעשיה. זה גולדי האון אפשר לומר שהיא ממש נולדה לסוג זה של תפקיד, כשהיא מגלגלת את עיניה הגדולות,

אלברט, האון והקארט: מומים גופניים

מדברת ללא הרף, ומפסיקה רק כשמניחים משהו מוצק שאפשר ללעוס בפה. לעומתה אלברט הוא מתוק מדי, ומוריד את המלודרמה הקטנה הזאת לא פעם לדרגה של "מסחיטת דמעות".

איזו בורגנות

יפהפייה

תרגיל בנישואין (גת, תל-אביב, צרפת) — זהו פרק נוסף בסדרת הסרטים האוטוביוגרפיים של פרנסואה טריפו, אשר החלה עוד לפני כ-15 שנה עם הילד חסוך האהבה ב-400 המלקות. אותו ילד, ז'אן פיארא ליאו, התבגר יחד עם הסידרה, ועתה הוא מגלם את אותה הדמות, המכונה בפי טריפו בשם אנטואן דואל, כשהוא כבר נשוי, מתבגרן והופך לאיש משפחה כמו כולם.

ככל הבורגנים הוא עוסק במלאכות לא חשובות כצביעת פרחים או הפעלת דגמי אניות-צעצוע, הוא משתעשע בכתיבת "הרומן הגדול" אבל לא ברצינות, הוא עובר עם אשתו את כל הלבטים של זוג צעיר, כולל בגידה ראשונה והשלמה שלאחר מכן, — ומה שחשוב במיוחד כאן: הוא חי בדיוק במקום ובאווירה המתאימים לבורגנים צעירים העושים צעדיהם הראשונים.

זהו בית-דירות צרפתי אופייני, עם טיפוס חשוד אחד, ועם טיפוס עצבני אחד, ועם זוג מתקוטט ומנהל-בית כל-יודעת.

טריפו מתבונן בכל אלו בעיניים אוהבות, לוכד במצלמתו את כל אותם הפרטים הקטנים והטפלים לכאורה, שבכל זאת מגוונים את אורח-החיים הזה ונותנים טעם כלשהו לאלה החיים אותם. הצלחה חטופה מתחת לחצאית של נערה העולה במדרגות, צעידה עצבנית במסדרון של בעל הממתין לאשתו שטרם סיימה להתקטט, וכוח על השם

ז'אד, בלאזי וליאו: מחליפים דירה

המתאים לבן החדש, שעור נגינה של ילדה "גאון", ארוחת-ערב עם חותן וזחותנת ושיחות על פרנסה. בתוך מיקרוקוסמוס זה של חיי יום-יום מתנועעים שחקניו של טריפו בטבעיות מוחלטת, בין אם זה ליאו עצמו, קלוד ז'אד, שכבר בנשיקות גונובות נועדה להיות אשתו, או שחקני מישנה כמו סילבאנה בלאזי ודניאל סקאלדי.

כל אלה יחד מצליחים לספר סיפור ולהחיות דמויות בדרך שרק הקולנוע יודע את סודה.

את המוס

העצב

"זוג משהים אותי"

את שכל הנשד המפורסם בראשון לציון:

ראיון בלעד עם האיש שמסר לידי המשימרה

בית

שנמלטה ונרצחה?

בת ה־13

מה הבקיל את

העיתון

ס

העיתון